

PROTOKÓŁ NR VII/XXVIII/26
z XXVIII SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
VII KADENCJI

(22.06.2026 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

1. Otwarcie sesji – [godz. 9⁰⁵ – radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...na podstawie danych z systemu stwierdzam, iż w sesji uczestniczy 43 radnych, a zatem obrady są prawomocne. W związku z tym otwieram XXVIII sesję Sejmiku Województwa Śląskiego VII kadencji ! ... Serdecznie witam przybyłych, na dzisiejszą sesję gości. Są z nami Pani Poseł Monika Rosa – witam serdecznie ! Jest Pan Minister, Poseł Henryk Kiepusa, szukałem imienia. Jest z nami również Pan Poseł Maciej Tomczykiewicz, witam serdecznie oraz Pan Poseł ... Łukasz Ściebiorowski, ja przepraszam, ale Państwa Posłów jeszcze z imienia nie wszystkich znam, z nazwiska prędzej, ale to godniej jest przywitać z imienia i z nazwiska ... oraz jest również z nami Pan Wiceprezydent Miasta Bielska-Białej, Pan Adam Ruśniak, gdzieś go tu widziałem ... a jest Pan, Panie Prezydencie, witam bardzo serdecznie ! I słyszałem, że jest z nami jeszcze Pan Burmistrz Siewierza, tak ? Witam bardzo serdecznie Panie Burmistrzu. Witam Pana Marszałka Wojciecha Saługę. Witam Zarząd, Panią Skarbnik, Pana Sekretarza. Witam Państwa Radnych, Państwa Dyrektorów naszych jednostek oraz wszystkich Gości zgromadzonych i tych z Państwa, którzy śledzą nas za pomocą transmisji internetowej. Szczególnie chcę przywitać przybyłych na naszą sesję Laureatów X edycji konkursu *Przyjaciół Rodziny*, a wraz z nimi są obecni przedstawiciele wnioskodawców oraz kapituły konkursu. Witam bardzo serdecznie ! Szanowni Państwo ! W tej chwili chciałbym rozpocząć taką bardziej uroczystą część naszej sesji. Jak co roku zostały przyznane właśnie nagrody w konkursie *Przyjaciół Rodziny*. O wprowadzenie do tej części obrad, bardzo prosiłbym Panią Dyrektora Annę Zasadę-Chorab, Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Katowicach. Bardzo proszę Pani Dyrektora !

- **Pani Anna Zasada-Chorab, Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach** – Szanowny Panie Marszałku ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Wysoka Rado ! Panie Ministrze ! Parlamentarzyści ! Goście ! Ale przede wszystkim Drodzy Laureaci ! To X edycja konkursu *Przyjaciół Rodziny*. To konkurs dla nas niezwykle, ponieważ promujący te postawy najbardziej potrzebne w naszych społecznościach lokalnych, czyli oddolne inicjatywy. W tym roku zgłosiło się bardzo wielu kandydatów, dlatego też kapituła konkursowa w składzie: Pani Urszula Koszutska, Adrian Staroniek, Marietta Helka, Agnieszka Czajak, Elżbieta Soduś oraz Sylwia Adamczyk, podjęli jednoznacznie decyzję, aby nagrodzić pięć wspaniałych osób, które są

dzisiaj tutaj na sali. Ale to co najważniejsze, to właśnie, że Pan Marszałek promuje razem z Państwem te inicjatywy, ale też rozwiązania systemowe. I chciałam tutaj bardzo Państwu podziękować, dlatego że my jako Województwo Śląskie, promujemy, ale też realizujemy wyjątkowy projekt dzięki funduszom europejskim, a sami wiemy, że jednym z największych wyzwań dzisiaj w Polsce – to zawsze Pani Poseł Monika Rosa podkreśla – jest dzisiaj rodzicielstwo zastępcze. No i właśnie u nas na Śląsku powstały pierwsze regionalne centra wsparcia pieczy zastępczej, ale też prowadzimy dwie placówki opiekuńczo-terapeutyczne. Natomiast też jesteśmy wyjątkowym województwem, ponieważ żeby wspierać rodziny, my nie tylko promujemy, nagradzamy laureatów, ale także prowadzimy innowacyjny na skalę, bym powiedziała, polski projekt dotyczący wspierania rodzin, pedagogów, psychologów, rodzin zastępczych i adopcyjnych w metodzie *Kid's Skills*, czyli fińskiego psychiatry, a tą metodę promuje i realizuje Fundacja *Ulica*, która, chciałam tutaj zaznaczyć, że otrzymała prestiżową nagrodę w Warszawie ostatnio, *Nagrodę Korczaka*, jako jedyna fundacja tutaj z województwa śląskiego. Dlatego też chciałabym, aby tutaj podziękować naszej fundacji, pogratulować i poprosić właśnie Pana Adriana, aby też właśnie przedstawił Państwu, dlatego, że tutaj do nas przyjeżdżają przedstawiciele innych województw i my też promujemy i wspieramy zarówno, jeżeli chodzi o rozwiązania w zakresie pieczy zastępczej, adopcji, ale także właśnie tej metody *Kid's Skills*. Zapraszam Pana Adriana Kowalskiego, Prezesa Fundacji *Ulica*.

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...bardzo proszę o wręczenie również Pana Marszałka Wojciecha Saługę...[...].

- **Pan Adrian Kowalski, Prezes Fundacji Pomocy Dzieciom Ulica** – otrzymać *Nagrodę Janusza Korczaka* prowadząc organizację pozarządową, Fundację Pomocy Dzieciom *Ulica*, to jest ogromne wzruszenie, że ktoś, że kapituła powiedziała, że twoje wartości, to co robisz, to co robi twoja organizacja, ona jest zbliżona do wartości Janusza Korczaka. Jestem bardzo, bardzo wzruszony tym, że otrzymamy właśnie taką nagrodę. I otrzyma ją, nagrodę, naprawdę społeczność Fundacji *Ulica*. Ale chcę powiedzieć, że czymś wyjątkowym jest to, dodatkową taką dla mnie gratyfikacją, że otrzymałem to wyróżnienie z rąk Pana Marszałka Województwa Śląskiego, Przewodniczącego i Pani Anny Zasady-Chorab, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. To jest ważne, ponieważ programy, które fundacja realizuje, one dotyczą tak naprawdę dzieci i młodzieży, którzy budują w sobie odporność psychiczną, czyli to coś, co jest tak ważne dzisiaj dla wszystkich naszych dzieci. Ale ważne dla mnie jest to, że mogę te dwa, trzy zdania powiedzieć tutaj w obecności Państwa, wybranych, wyróżnionych, że wy zajmujecie się tak naprawdę dziećmi, które żyją w naszym województwie śląskim i żyją w Zagłębiu. Kilka lat temu zaprosił nas do współpracy fiński psychiatra dr Ben Furman, światowej sławy człowiek, psychoterapeuta. I razem z nim

w Katowicach zbudowaliśmy centrum, w którym zbudowaliśmy program odporności psychicznej, nie tylko dla dzieci, które muszą odbudowywać odporność psychiczną, ale także dla dzieci, które tą odporność po prostu budują i potrzebują. Dziękuję bardzo i życzę udanych obrad.

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...bardzo dziękuję Panu !

- **Pani Sylwia Adamczyk, Kierownik Działu Polityki Rodzinnej i Pieczy Zastępczej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach** – Szanowny Panie Marszałku ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo ! Nastąpi teraz uroczyste wręczenie nagród naszym laureatom. Zapraszam przedstawicieli Kapituły do wręczenia nagrody. Pani Dyrektor ! Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! ... Jako pierwszego laureata pragniemy przedstawić Pana Arkadiusza Staisza, który do konkursu został zgłoszony przez Urząd Miasta w Rudzie Śląskiej. Niestety, Pan Arkadiusz dzisiaj nie może być z nami, ale jest jego współpracowniczka Pani Joanna Rojewska. Zapraszamy Panią Joannę Rojewską, która w imieniu Pana Arkadiusza odbierze nagrodę. Pan Arkadiusz prowadzi ośrodek adaptacyjny dla dzieci niepełnosprawnych, specjalistyczną placówkę wsparcia dziennego. Uruchomił dodatkowy oddział popołudniowy oraz stworzył salę terapii dnia codziennego. Koordynuje tam wielospecjalistyczną terapię. Jest także współorganizatorem *Tygodnia Godności Osób Niepełnosprawnych*, który organizowany jest w Rudzie Śląskiej od wielu, wielu lat. Zaangażowany, pełen empatii oraz indywidualnego podejścia do potrzeb każdej rodziny ... dziękujemy, gratulujemy ! Zapraszamy teraz kolejną Laureatkę, Panią Dorotę Jakiel ... zapraszamy Panią. Pani Dorota Jakiel została nominowana do konkursu przez Miasto Częstochowę. Za inicjatywę: *kompleksowe wsparcie rodzin oraz osób z niepełnosprawnościami wymagającymi szczególnej troski oraz działań na rzecz aktywizacji i integracji tych osób*. Pani Dorota to społeczniczka od wielu lat zaangażowana w pomoc rodzinom z dziećmi z niepełnosprawnością, a także osobom dorosłym z niepełnosprawnościami. Towarzyszy im w codziennych wyzwaniach oraz wspiera ich rozwój i samodzielność. Jej wieloletnia działalność społeczna realnie zmieniła życie wielu rodzin w naszym województwie ... Pani Dorota Jakiel, Miasto Częstochowa ... dziękujemy i zapraszamy kolejną laureatkę Panią Martynę Tyszczak. Pani Martyna Tyszczak została nominowana do konkursu przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawierciu za inicjatywę: *Martyna Tyszczak – Blisko ludzi. Blisko zmiany*. Pani Martyna od 2012 roku jest nieprzerwanie związana z pomocą społeczną. Z wykształcenia jest dziennikarką, pracownikiem socjalnym i socjologiem. Zainicjowała i zbudowała wolontariat w strukturach MOPS-u w Zawierciu, skutecznie angażując młodzież w działania na rzecz dzieci z problemami. Łączy pracę zawodową z pasją artystyczną. W kolorowych okularach patrzy na świat z otwartością i miłością do drugiego człowieka. Pani Martyna Tyszczak, Miasto Zawiercie ... I zapraszamy kolejną

Laureatkę, Panią Katarzynę Piątek. Pani Katarzyna została nominowana do konkursu przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej za inicjatywę: *Biegniemy z Mają*. Pierwszy bieg zorganizowany został w 2014 roku dla wówczas 5-letniej córki Pani Katarzyny, która zachorowała na nowotwór. Pozytywny odzew akcji wśród lokalnej społeczności sprawił, że Pani Katarzyna wraz z rodziną postanowiła tę akcję kontynuować i biegi odbywają się stale. Pani Katarzyna organizuje również akcje z zakresu zdrowia psychicznego, badań profilaktycznych kierowanych do dzieci, młodzieży oraz całych rodzin. Pani Katarzyna Piątek, Miasto Bielsko-Biała ... I zapraszamy ostatnią już Laureatkę konkursu, Panią Katarzynę Stec. Pani Katarzyna Stec została nominowana do konkursu przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodygowicach za inicjatywę: *Twoja rodzina jest najlepszą drużyną, w jakiegokolwiek w życiu grałeś*. Pani Katarzyna to asystentka rodziny, przewodnicząca zespołu interdyscyplinarnego w Łodygowicach. Aktywnie pomaga rodzinom w osiąganiu stabilizacji życiowej i przezwyciężaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych. Dzięki niej powstał w gminie Łodygowice szeroki wachlarz oferowanej pomocy, zintegrowane wsparcie i nowoczesna asystentura rodzinna, m.in. mobilny asystent, wsparcie w kryzysie, prowadzenie dokumentacji w przyjaznej formie mapy drogowej. Pani Katarzyna Stec, Gmina Łodygowice ... dziękujemy ! Poznaliśmy już wszystkich laureatów tegorocznej, X edycji konkursu. Wszystkim Nagrodzonym i Wnioskodawcom serdecznie gratulujemy i dziękujemy za udział w konkursie. Chciałam zapytać jeszcze, czy ktoś z osób nagrodzonych chciałby zabrać głos i powiedzieć dwa słowa ? ... Pani Katarzyna ?

- **Pani Katarzyna Piątek** – witam Państwa serdecznie ! Tak zostałam wywołana do ...wypowiedzi. Jeszcze raz bardzo serdecznie dziękuję wszystkim tutaj zgromadzonym, Panu Marszałkowi za tą wspianą nagrodę. Drodzy Państwo ! Zastanawiam się co powiedzieć, ale może tak na szybko. Taka nagroda *smakuje*, myślę, że wytrawnie i podwójnie. Jeżeli człowiek faktycznie gdzieś tam w swoim krwioobiegu i sercu ma pomoc. U mnie historia pomocy była taka, że najpierw moja rodzina dostała wsparcie, dostała pomoc. I faktycznie od 13 lat pomagamy rodzinom onkologicznym w Bielsku-Białej. Nie tylko finansowo, ale przede wszystkim dajemy im wsparcie. Staramy się ... zbudować takie grono rodzin onkologicznych, po to, aby te rodziny czuły wsparcie, aby nie czuły się same, aby czuły się zauważone, bo to jest bardzo ważne, aby ludzie w chorobie nie zostawali sami. I tak od 13 lat ten bieg charytatywny dla dzieci chorych onkologicznie w Bielsku-Białej – więc bardzo serdecznie dziękuję za nagrodę i jestem bardzo wzruszona.
- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Państwo przemawiacie swoimi czynami. Jak zauważyliśmy, dotyczy to różnych dziedzin wsparcia rodzin, za co naprawdę jeszcze raz bardzo serdecznie wszystkim Państwu dziękujemy ! ... A jest jeszcze, bardzo proszę,

- **Pani Katarzyna Stec** – Szanowni Państwo ! Bardzo dziękuję za przyznane mi wyróżnienie w tegorocznym konkursie *Przyjaciel Rodziny* 2026. Jest to dla mnie ogromny zaszczyt i motywacja do dalszej pracy na rzecz mieszkańców naszej gminy Łodygowice. Pełniąc funkcję asystenta rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodygowicach każdego dnia mam możliwość wsparcia osób i rodzin w pokonywaniu ich trudności dnia codziennego, wzmacniania ich poczucia wartości i potencjału. Jest to praca, która wymaga dużego zaangażowania, empatii, ale dająca bardzo dużo radości i satysfakcji. Traktuję to wyróżnienie nie tylko jako docenienie mojej pracy, ale i wartości, którymi kieruję się w życiu, właśnie tym zawodowym, jak otwartość na drugiego człowieka i chęć niesienia pomocy. Mając możliwość bardzo chciałabym podziękować wszystkim osobom, z którymi współpracuję, za ich pomoc, wsparcie, wspólne działania pomocowe, ale przede wszystkim obecnej tu ze mną Pani Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach, za jej codzienne wsparcie, motywację, a przede wszystkim zaufanie, którym zostałam obdarzona. Dziękuję bardzo ! Więc jeśli mogę prosić Państwa, to wielkie brawa !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa jeszcze chce zabrać głos ? ... Nie widzę ! A ja serdecznie witam przybyłą w międzyczasie Panią Poseł Urszulę Koszutską. Witamy bardzo serdecznie ! Szanowni Państwo ! Po tej ceremonii potrzebujemy kilka minut przerwy technicznej, dosłownie 2-3 minutki, aby nasze służby przeorganizowały trochę tutaj podium, podest. Niekoniecznie musicie Państwo wychodzić z sali, to dosłownie potrwa 2-3 minuty. Ogłaszam te 3 minuty przerwy.

[przerwa w obradach]

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Minęła 9³⁰ – wznawiam nasze obrady. Czy jest potrzeba powtórzenia procedury kworum dla Państwa Radnych ? Czy ktoś doszedł, czy ktoś zgłasza ? ... Nie widzę, Szanowni Państwo ! Przypomnę, że w obradach uczestniczy 43 radnych. Przechodzimy do punktu 2 porządku obrad ... Szanowni Państwo ! Gdyby zaszła potrzeba, proszę o zgłoszenie powtórzenia procedury kworum, bo tutaj mam informację, że ktoś zgłaszał, ale nie widzę ... aby ci radni akurat byli obecni, więc jeżeli zajdzie taka potrzeba, oczywiście powtórzymy procedurę. Jak już wspomniałem, przechodzimy do punktu 2...

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołów z XXVI i XXVII sesji Sejmiku.
4. Rozpatrzenie *Raportu o stanie województwa śląskiego za 2025 rok* – debata:
 - podjęcie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Województwa Śląskiego (**druk VII/372**).
5. Rozpatrzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Śląskiego za 2025 rok oraz udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa:
 - przedstawienie sprawozdań;
 - przedstawienie stanowiska Komisji Rewizyjnej;
 - podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Śląskiego w 2025 roku oraz sprawozdania finansowego Województwa Śląskiego za 2025 rok (**druk VII/376**);
 - podjęcie uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Śląskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Śląskiego za rok 2025 (**druk VII/373**).
6. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2026-2037 (**druk VII/374**).
7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2026 rok (**druk VII/375**).
8. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2026 rok (**druk VII/378**).
9. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Śląskiego w formie dotacji celowej gminom województwa śląskiego na dofinansowanie zakupu samochodów pożarniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych (**druk VII/382**).
10. Podjęcie uchwały w sprawie listy zadań rekomendowanych do dofinansowania w ramach realizacji w województwie śląskim *Programu rozwoju infrastruktury sportowej w województwach* (**druk VII/384**).
11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2026 roku pomocy finansowej Gminie Siewierz (**druk VII/380**).
12. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2026 roku pomocy finansowej Gminie Ślemień (**druk VII/381**).
13. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wysokość nagród ze specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Śląskie (**druk VII/379**).
14. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr VII/16/11/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 roku w sprawie przyjęcia

Regulaminu przyznawania stypendiów w ramach projektu „Śląskie. Inwestujemy w talenty PLUS – II edycja” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (**druk VII/383**).

15. Podjęcie uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Województwa Śląskiego (**druk VII/377**).
16. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie *Parku Śląskiego* (**druk VII/385**).
17. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Marszałka Województwa Śląskiego (**druk VII/386**).
18. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej (**druk VII/387**).
19. Podjęcie uchwały w sprawie przekazania petycji według właściwości (**druk VII/388**).
20. *Ocena zasobów pomocy społecznej. Województwo śląskie 2026* – informacja.
21. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami.
22. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
23. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo Radni ! Komisja Skarg, Wniosków i Petycji wnosi o umieszczenie w porządku obrad projektu uchwały w sprawie skargi na działalność Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach. U Państwa Radnych jest to na druku nr VII/389. Ponadto, Zarząd przesłał dodatkowy projekt uchwały w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w roku 2026, przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego. I Państwo mają to na druku nr VII/390. Proponuję, aby te projekty uchwał znalazły się w porządku kolejno po punkcie 19. Bardzo proszę Państwa Radnych o skupienie. Informuję ponadto, że do projektu uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej, to jest na druku nr VII/377, została zgłoszona poprawka, którą Państwu przekazano, a którą przegłosujemy we właściwym punkcie porządku obrad. I teraz pytam czy są z Państwa strony propozycje zmian ? Mamy tutaj ... o głos poprosiła Pani Radna Beata Białowas. Bardzo proszę Pani Radna !

- **radna Beata Białowas** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Mam nadzieję, że Pan Marszałek jest w kularach i mnie słyszy, bo to prośba jest do Pana Marszałka, więc mam taką nadzieję, że Pan Marszałek mnie słyszy. Szanowni Państwo ! Ja chciałam prosić w imieniu klubu Prawo i Sprawiedliwość o rozszerzenie porządku obrad, o informację. A zanim sprecyzuję to zdanie, które zawsze Państwo prosicie, o jaką informację jako klub prosimy, to chcę poprosić właśnie Pana Marszałka o informację, o odniesienie się do zarzutów medialnych i powiedzenie nam dzisiaj tutaj na sesji czy Pan Marszałek był przesłuchiwany lub jakkolwiek Członek Zarządu w sprawie jednego z dofinansowań dla

podmiotów realizujących dużą inwestycję w Chorzowie ? Czy w tej sprawie zmieniono uchwałę Zarządu ? Czy to jest prawda, że ta uchwała Zarządu została zmieniona ? Czy był ktoś przesłuchiwany przez Prokuraturę Europejską w tej sprawie ? Chodzi mi o dyrektorów, pracowników Urzędu Marszałkowskiego. Czy zrobiono audyt w tym zakresie w Urzędzie Marszałkowskim ? Czy Pan Marszałek ma wiedzę komu postawiono zarzuty w tej sprawie, ewentualnie w sprawie modernizacji tramwajowej prowadzonej przez spółkę *Tramwaje Śląskie* ? Bardzo dużo w ostatnim czasie w mediach ukazało się takich informacji medialnych. I ostatnie pytanie: czy Pan Marszałek Wojciech Saługa zasiada w Radzie Nadzorczej spółki *Tramwaje Śląskie* ? I czy Pan wie coś na ten temat, sprawy, w której prowadzona jest w Prokuraturze Europejskiej ? I czy Prokuratura Europejska ... czy Pan ma tę wiedzę, że Prokuratura Europejska wystąpiła o uchylenie immunitetu posłowi Wojciechowi Królowi? A pytanie, tak jak powiedziałam, było, czy jest to prawdą, że Pan jako Marszałek zasiada w Radzie Nadzorczej spółki *Tramwaje Śląskie* ? Szanowni Państwo ! To są pytania, mam nadzieję, że Pan Marszałek je słyszał. Jeżeli nie, to w tym punkcie, który przyjmujemy, jeszcze raz te pytania powtórzę. A punkt, o który zawsze Państwo prosicie żeby sprecyzować, brzmi dokładnie tak: informacja Marszałka Województwa Śląskiego na temat śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Europejską w sprawie spółki *Tramwaje Śląskie*, a także przyznanych dofinansowań dla podmiotów w ramach konkursów nadzorowanych przez Urząd Marszałkowski. Tak brzmi ten punkt. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Ja skrótowo go zapiszę jako informację Marszałka Województwa Śląskiego. O głos poprosił również Pan Radny Łukasz Dwornik. Bardzo proszę Panie Radny !

- **radny Łukasz Dwornik** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo ! Panie Marszałku ! W związku, Panie Przewodniczący, z wnioskiem o włączenie do porządku obrad uchwały dotyczącej skargi na Zarząd Dróg Wojewódzkich, miałbym ogromną prośbę w imieniu własnym, jak również swojego klubu, aby w trakcie procedowania tudzież dyskusji nad tym projektem uchwały prosiłbym o opinię Pana Radcę Prawnego – a mianowicie przyznam szczerze, że pierwszy raz się spotkałem z taką sytuacją, że w świetle jednej skargi mamy całkowicie dwie rozbieżne opinie prawne. Mało tego ! Są to opinie z dwóch różnych instytucji, a mianowicie od prawników z Urzędu Marszałkowskiego, jak również od prawników z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Sprawa jest o tyle istotna, ponieważ podstawowe pytanie do Pana Mecenasu jest takie: jakie argumenty decydują o tym, żeby jedną bądź drugą opinię uznać za właściwą dla nas ? No bo skoro są całkowicie dwie rozbieżne, a przypominę tylko, że sprawa, której skarga dotyczy, wydaje się sprawą taką, bym powiedział nie aż tak istotną, przynajmniej w moim odczuciu, urosła do rangi bardzo poważnej, więc szukam

jakby odpowiedzi czy w tej sprawie są inne dodatkowe tematy, o których być może wartołoby porozmawiać. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Panie Radny ! Ja myślę, że w tej sprawie nie trzeba zmieniać porządku obrad. Pan Radca tutaj, deklaruje gotowość odpowiedzi na wszystkie Państwa Radnych wątpliwości w tym właśnie punkcie. On już jest w porządku obrad, więc to raczej zmiany porządku obrad nie dotyczy. Bardzo proszę, o głos poprosił Pan Radny Jan Kawulok. Proszę bardzo !
- **radny Jan Kawulok** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Tutaj padła informacja przed chwilą, że będzie autopoprawka do projektu uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej. Moja sugestia z Komisji Budżetowej jak gdyby została uwzględniona i to jest miłe. Natomiast analizując cały ten dokument, oczywiście tego czasu jest bardzo mało, bo dzisiaj mamy potężne materiały budżetowe, *Raport o stanie województwa*, nasunęły mi się kolejne wątpliwości i no moja sugestia jest taka, czy Zarząd nie przewiduje przeniesienia tego punktu, np. na sierpień. Powiem dlaczego. W poprzednich zasadach my jako radni mieliśmy prawo wnoszenia propozycji do budżetu, konkretnie określone, z terminem, tak ? W tej chwili w tym nowym dokumencie tego nie ma. Trudno sobie wyobrazić żeby to Zarząd uchwalał te zasady dla radnych, więc myślę, że ten dokument nie jest dopracowany. Ten jeden ewidentny błąd, który zgłosiłem, został skorygowany. Tylko moje pytanie jest takie – to niezwykle ważny dokument, bo on determinuje pracę nad budżetem – i jeszcze raz zwracam się z pytaniem: to jest w porządku obrad, ale czy nie byłoby bardziej sensowne na spokojnie zdjąć to z porządku obrad i żeby te zasady były jednoznaczne i czytelne ? Ponieważ mam jak gdyby wątpliwości, że jednak w tej szybkiej zmianie tego dokumentu, jak gdyby rozdzielenie tych zadań między Zarządem i Sejmikiem, czy wszystko zostało dopilnowane ? My nie mamy dzisiaj projektu uchwały Zarządu i raczej jej nie będziemy mieli. Natomiast ważne jest, żeby jako radni nie byliśmy pozbawieni takiego bardzo istotnego prawa jak zgłoszenie do projektu, gwarancji. Mało tego ! Nasze wnioski były uwzględniane i nieuwzględniane. W uchwale budżetowej był też wykaz, tych dokumentów nieuwzględnionych. Oczywiście one nie miały wartości merytorycznej, ale miały olbrzymią wartość informacyjną. Myśmy mieli obraz województwa śląskiego, co jeszcze radni widzą jako potrzebę, a co się nie udało ze względu finansowych zmieścić. Jeżeli tej możliwości nie będzie dla radnych, to też cały ten rozdział uchwały budżetowej zostanie, no jak gdyby, uchylony, czy też się nie pojawi. Jeszcze raz apeluję o zastanowienie się nad tym czy punkt 15 – podjęcie uchwały w sprawie trybu prac... nie mógł być zdjęty z porządku obrad i procedowany po większych konsultacjach na sesji sierpniowej. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Radny ! Przepraszam, czyli to jest wniosek o zdjęcie tego punktu z porządku obrad ? To jest taki Pański wniosek ? Ja to tak rozumiem, nie wiem, czy dobrze zrozumiałem ?

- **radny Jan Kawulok** – absolutnie nie ! Jest to wniosek, żeby Zarząd przemyślał, czy tego wniosku nie chce złożyć.

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...no ale to... Dobrze ! Pozostawię Pańską wypowiedź bez uwzględnienia, bo ja naprawdę nie wiem co z tym mam zrobić, Panie Radny. Albo Pan... Jesteśmy w punkcie zmiany w porządku obrad. Albo Pan głosuje ... wnioskuje o zdjęcie tego punktu, albo podczas prac nad tym punktem zgłosi Pan swoje poprawki, bo jeszcze jest taki tryb ewentualnie no przed jego przegłosowaniem. W tej chwili nie wiem co mam z Pana wypowiedzią zrobić, bo ona pozostaje w zawieszeniu. No jeżeli Zarząd przemyśli i nie wycofa, no to pozostajemy w trybie, w którym mamy zaplanowany. Mam to rozumieć ? ... Bardzo proszę doprecyzować Panie Radny !

- **radny Jan Kawulok** – ja proponuję Panu Przewodniczącemu żeby się Pan zwrócił do Zarządu czy chcą tu procedować dzisiaj w tej formule, czy nie ? Oni mają potężne zaplecze urzędnicze, prawne. Ja dzisiaj nie jestem w stanie, w trakcie sesji, odnosząc się do zapisów sprzed pięciu, sześciu lat, licznych zapisów, podjąć stosowną dyskusję. I tutaj, jeżeli Pan Przewodniczący zwróci się do Zarządu żeby to zdjąć, to Zarząd wystąpi, Pan to zdejmie. Jeżeli Pan się nie zwróci, to temat zostanie tylko w protokole. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo za Pańską wypowiedź ! Ja myślę, że Zarząd usłyszał Pańską wypowiedź. Jeżeli zgłosi taką chęć w tej chwili, to ja przyjmę do wypowiedzi. Jeżeli nie, nie będę Pańskim pośrednikiem, bo to jest trochę bez sensu. Tak jakby w swojej wypowiedzi nie rozumiał Pan punktu, w którym jesteśmy – albo Pan coś zgłasza, albo nie. Dziękuję bardzo ! O głos poprosił Pan Radny Mirosław Mazur.

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Koleżanki i Koledzy Radni i Szanowni Państwo ! No trochę zacznę od końca. Janku, trochę dziwi mnie, że ty wypowiadasz tutaj prośbę do Przewodniczącego żeby się zwrócił do Zarządu, tak jakbyś nie mógł zwrócić się bezpośrednio do tego Zarządu i poprosić o taką zmianę. Ty, który byłeś przewodniczącym Sejmiku. Ale, postawmy tu kropkę. Natomiast do rzeczy ! Szanowni Państwo ! Ja pozwolę sobie zgłosić zdanie przeciwne do przedmówczyni mojej tutaj, radnej Białowas. Otóż mamy w dzisiejszym porządku obrad dwa punkty, w których możemy odpytać Zarząd na okoliczność, o których tu Pani wspomniała. Oczywiście to są informacje być może interesujące, a może przekonany nawet jestem, że wszystkich nas

interesują, ale no sesja ma swój porządek i ten porządek przewiduje dwa punkty 21 i 22. 21 to jest *sprawozdanie z działalności Zarządu* i to jest to miejsce, gdzie bardzo często, ja przypomnę, bardzo często nie ma żadnych pytań do Zarządu ze strony radnych. Myślę, że dzisiaj jak są pytania, to dlaczego ich nie zadać ? To jest pierwsze ! A drugi to jest punkt 22. W punkcie 22 mamy czas na to żeby radni wyrażali swoje interpelacje, zapytania i tak dalej, więc sugeruje żeby się skupić na porządku obrad, żeby iść ze zgodzie z planem, a tego porządku nie zaburzać. Tak, że jeszcze raz głos przeciwny i namawiam wszystkich radnych żeby poprzeć taką zorganizowaną i uporządkowaną pracę. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Przewodniczącemu ! No nie było wniosku formalnego, nie ma wniosku przeciwnego. Ten punkt i tak będziemy głosować. Pani Radna ma prawo wnieść, więc jeżeli wyrazimy to w swoim głosowaniu, ale oczywiście przyjmuje argumentację Pana Przewodniczącego i ona jest jak najbardziej słuszna ... Pani, widzę, radna Beata Białowas, *ad vocem*. Ale Szanowna Pani ! Ja już wyjaśniłem tą sytuację. Będziemy głosować ten wniosek, więc pomijamy tą procedurę *ad vocem*. Nie wiem, dlaczego w procedurze *ad vocem* zgłosiła się Pani Radna Jadwiga Baczyńska ? ...[głos z sali]... Nie, no pytam, czy Pani chce złożyć wniosek o zmianę w porządku obrad ? ... Nie ? To nie, to dziękuję bardzo ! Pan Przewodniczący Mirosław Mazur ... mam rozumieć, że to było już udzielone, głosu już Panu udzieliłem. Dziękuję bardzo ! Czy ktoś z Państwa Radnych ma jeszcze wnioski dotyczące zmian w porządku obrad ? ... Nie widzę ! Szanowni Państwo ! Mamy cztery wnioski. Trzy, tak ? ... Aha, bo to była tylko poprawka. Mamy trzy wnioski, będziemy je głosować w kolejności, więc najpierw przegłosujemy wniosek Zarządu ... przepraszam, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, o umieszczenie w porządku obrad projektu uchwały w sprawie skargi na działalność Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach. U Państwa Radnych jest to na druku nr VII/389. Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad umieszczeniem w porządku obrad projektu uchwały w sprawie skargi na działalność Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach (druk VII/389):

za	31
przeciw	12
wstrzym.	0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – niniejszym umieściliśmy ten punkt w porządku obrad, jako punkt 20. Przechodzimy do głosowania nad wprowadzeniem do porządku obrad wniosku Zarządu o dodatkowy projekt uchwały w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w roku 2026 przy zabytkach pisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego – druk nr VII/390. Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad umieszczeniem w porządku obrad projektu uchwały w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w roku 2026 przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego (druk VII/390):

za	43
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – niniejszym Sejmik wprowadził do porządku obrad ten punkt, jako punkt 21. I teraz proszę o odpowiedź. Mam tutaj wprowadzenie do porządku obrad punktu o informację Marszałka ... tak, tak ...*Informację Marszałka na temat śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Europejską dotyczącego spółki Tramwaje Śląskie, a także przyznanych dofinansowań dla podmiotów w ramach konkursów nadzorowanych przez Urząd Marszałkowski* – tak brzmi ten punkt. Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad umieszczeniem w porządku obrad punktu: informacja Marszałka na temat śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Europejską dotyczące spółki *Tramwaje Śląskie*, a także przyznanych dofinansowań dla podmiotów w ramach konkursów nadzorowanych przez Urząd Marszałkowski:

za	19
przeciw	24
wstrzym.	0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – niniejszym nie przyjęliśmy tego punktu do porządku obrad, co nie znaczy, że Państwo Radni zgodnie z sugestią Pana Przewodniczącego Mazura możecie zadawać pytania Zarządowi, do czego zachęcam, bo ma rację w tym, że na ostatnich sesjach w ogóle nie padały pytania do prac Zarządu. Szanowni Państwo ! Ten punkt wprowadzimy jako ... tak, mamy 20. i 21. – nowe punkty porządku obrad...

Przyjęty porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołów z XXVI i XXVII sesji Sejmiku.
4. Rozpatrzenie Raportu o stanie województwa śląskiego za 2025 rok – debata:
 - *podjęcie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Województwa Śląskiego (druk VII/372).*

5. Rozpatrzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Śląskiego za 2025 rok oraz udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa:
 - przedstawienie sprawozdań;
 - przedstawienie stanowiska Komisji Rewizyjnej;
 - podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Śląskiego w 2025 roku oraz sprawozdania finansowego Województwa Śląskiego za 2025 rok (**druk VII/376**);
 - podjęcie uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Śląskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Śląskiego za rok 2025 (**druk VII/373**).
6. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2026-2037 (**druk VII/374**).
7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2026 rok (**druk VII/375**).
8. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2026 rok (**druk VII/378**).
9. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Śląskiego w formie dotacji celowej gminom województwa śląskiego na dofinansowanie zakupu samochodów pożarniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych (**druk VII/382**).
10. Podjęcie uchwały w sprawie listy zadań rekomendowanych do dofinansowania w ramach realizacji w województwie śląskim Programu rozwoju infrastruktury sportowej w województwach (**druk VII/384**).
11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2026 roku pomocy finansowej Gminie Siewierz (**druk VII/380**).
12. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2026 roku pomocy finansowej Gminie Ślemień (**druk VII/381**).
13. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wysokość nagród ze specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Śląskie (**druk VII/379**).
14. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr VII/16/11/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów w ramach projektu „Śląskie. Inwestujemy w talenty PLUS – II edycja” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (**druk VII/383**).
15. Podjęcie uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Województwa Śląskiego (**druk VII/377**).
16. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie utworzenia

- obszaru chronionego krajobrazu na terenie Parku Śląskiego (druk VII/385).*
17. *Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Marszałka Województwa Śląskiego (druk VII/386).*
 18. *Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej (druk VII/387).*
 19. *Podjęcie uchwały w sprawie przekazania petycji według właściwości (druk VII/388).*
 20. *Podjęcie uchwały w sprawie uchwały skargi na działalność Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach (druk VII/389).*
 21. *Podjęcie uchwały w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w roku 2026 przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego (druk VII/390).*
 22. *Ocena zasobów pomocy społecznej. Województwo śląskie 2026 – informacja.*
 23. *Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami.*
 24. *Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.*
 25. *Zamknięcie sesji Sejmiku.*

3. Przyjęcie protokołów z XXVI i XXVII sesji Sejmiku:

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – projekty protokołów zostały Państwu przesłane drogą mailową, w kolejności: 1. oraz 5. czerwca br. Czy są uwagi do przedłożonych protokołów ? ... O głos poprosił Pan Radny Jan Kawulok. Bardzo proszę Panie Radny !
- **radny Jan Kawulok** – Szanowni Państwo ! Ja chciałem się odnieść do protokołu, ten XXVII, ponieważ pojawia się taka ciekawa rzecz, która mnie totalnie zaskoczyła. W trakcie procedowania jednej z uchwał zadałem konkretne pytania, żeby dobrze zagłosować. Uzyskałem odpowiedź Pana Przewodniczącego, odpowiedź, że pośle mi to na piśmie. I potem o dziwo na Komisji Zdrowia miałem zarzut, że nie złożyłem na piśmie. Szanowni Państwo ! Chciałbym wyraźnie tu przypomnieć nasz regulamin – zapytania, na piśmie, interpelacje dotyczą realizacji punktu: *interpelacje, zapytania* – wtedy oczywiście forma pisemna. W trakcie sesji, jeżeli my dyskutujemy o danym punkcie i dyskutujemy, zadajemy pytania po to żeby dobrze uchwałę podjąć, to nie odsyłajcie nas do odpowiedzi pisemnej i nie oczekujcie ode mnie wniosku pisemnego. To jest jakieś zupełnie nieporozumienie, jeśli chodzi o nasz regulamin. Tak, że ja oczywiście na Komisji Zdrowia przekazałem Panu Marszałkowi, z całym szacunkiem, że żadnego zapytania nie będzie. Ja się wprost zapytałem, nakłady są tyle i wzrosły, ale nie było powiedziane od jakiej kwoty ? Wystarczyło wtedy otworzyć jeden zeszyt i powiedzieć od takiej i takiej kwoty. Ja uzyskam informację, dostanę na piśmie, ale się okazało żeby to dostać na piśmie, to ja mam też wystąpić na piśmie. Jeszcze

raz bardzo proszę, Panie Przewodniczący, jeżeli jest procedowanie uchwały, jest pytanie radnego, to przed głosowaniem są odpowiedzi. A oczywiście, jak będzie punkt realizowany: *zapytania i interpelacje*, to zawsze to będzie z naszej strony – i mojej i klubu – na piśmie. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panie Radny ! Niestety, nie mam aż takiej mocy sprawczej żeby zmusić Pana Marszałka, czy kogokolwiek z Zarządu, do zabrania głosu. A moja uwaga o tym, że otrzyma Pan odpowiedź na piśmie dotyczyła tego, że jeżeli niewystarczająco opisany jest materiał dostarczony przez Państwa Radnych, a nie uzyskaliście na sesji odpowiedzi, to zawsze macie możliwość zadania pytania na piśmie i odpowiedzi na piśmie. I nie ma takiej procedury żeby zapytać na sesji i po jej zakończeniu odpowiedź otrzymać na pytanie z mównicy. Tego nasz regulamin nie przewiduje, Panie Radny. Natomiast, jeżeli zwraca się Pan do Zarządu i oczekuje Pan odpowiedzi od Zarządu, to Zarząd odpowiada lub nie – i ja już na to, przykro mi, ale ja już na to wpływu nie mam. To tyle w tym temacie. Dziękuję bardzo ! Na skutek wyczerpania głosów w dyskusji przechodzimy do głosowania nad protokołami. Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XXVI sesji Sejmiku:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	1

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – niniejszym protokół został przyjęty. Przechodzimy do głosowania nad przyjęciem protokołu z XXVII sesji Sejmiku. Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XXVII sesji Sejmiku:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	5

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – niniejszym protokół został przyjęty. Szanowni Państwo, przechodzimy do punktu 4 naszego dzisiejszego porządku obrad...

4. Rozpatrzenie Raportu o stanie województwa śląskiego za 2025 rok – debata:

- podjęcie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Województwa Śląskiego (druk VII/372):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – *Raport o stanie województwa* został wysłany Państwu Radnym drogą elektroniczną 21 maja, a część z Państwa zainteresowanych otrzymała go także w formie papierowej. Raport był prezentowany na posiedzeniach komisji Sejmiku. Czy w związku z tym Państwu potrzebne jest wprowadzenie, czy przechodzimy od razu do dyskusji ? ... Do dyskusji, dobrze ! Szanowni Państwo ! W takim razie kto z Państwa Radnych chce zabrać głos w przedmiotowej sprawie ? Mam zgłoszenie Pana Radnego Tomasza Papaja. Bardzo proszę !
- **radny Tomasz Papaj** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Rzeczywiście przyszedł czas na podsumowanie roku 2025, jeżeli chodzi o funkcjonowanie województwa śląskiego, bo raport dotyczy, jak jest zapisane, o stanie województwa śląskiego, więc nie tylko sprawy dotyczące funkcjonowania Samorządu Województwa Śląskiego, szerzej. Województwo śląskie, Szanowni Państwo, zajmuje szczególną pozycję w krajowym układzie społeczno-gospodarczym. Powołuję się tutaj też na raport *Pejzaż Regionu* Instytutu Myśli Gospodarczej Karola Goduli z kwietnia 2026 roku. Część też informacji, które tutaj są przytaczane, one tam znalazły swoje miejsce. Jest jednym z największych, najbardziej zurbanizowanych, gospodarczo znaczących regionów w Polsce. I myślę, że warto przytoczyć tu informację, że dane z raportu, przede wszystkim dotyczą roku 2024 tak naprawdę. Co rok w rok mówimy ze względu na dane statystyczne z GUS-u i nie tylko, więc mówimy o roku 2025, powołując się na 2024, bo takie mamy rzeczywiste, twarde dane i tu jest takie przesunięcie. Jest tutaj taki współczynnik korygujący trzeba wziąć pod uwagę, ale pewne trendy myślę, że można zauważyć sięgając też wstecz przed 2024 rokiem. Proszę Państwa ! W 2024 roku region wytworzył 11,5 % Produktu Krajowego Brutto, PKB i to jest dobra informacja, natomiast całe województwo osiągnęło wartość PKB per capita na poziomie 97 509 zł, co w relacji do średniej krajowej odpowiadało wskaźnikowi 100,2. To jest strona 20 *Raportu o stanie województwa*. Lokuje to województwo na czwartym miejscu wśród wszystkich regionów w trybie NUTS-2 w Polsce. Za regionem warszawskim, stołecznym, 200,4 – znaczna rozbieżność oczywiście, jeżeli chodzi o specyfikę tego regionu – dolnośląskim – 106,5 oraz wielkopolskim – 104,9, więc mamy czwarte miejsce. Jednocześnie region mierzy się z narastającymi wyzwaniami strukturalnymi. Do najistotniejszych z nich należą – i tutaj w różnych obszarach te informacje tam się znajdują, ale myślę, że dobrze, żeby to też wybrzmiało w takiej formule – to jest postępująca depopulacja, konieczność przebudowy gospodarki postindustrialnej, degradacja środowiska naturalnego będąca spuścizną wieloletniej eksploatacji surowców, a także złożoność zarządzania wynikająca ze specyficznego układu, bez mała ok. 200 jednostek samorządu terytorialnego. Szczególnym przejawem

presji transformacyjnej jest malejące zatrudnienie w sektorze górnictwa węgla kamiennego i hutnictwa, kurczenie się liczby przedsiębiorstw z otoczenia górniczego, relatywnie niższe dochody własne jednostek samorządu terytorialnego oraz brak pomysłów w zakresie wykorzystania wielu terenów pogórniczych, wreszcie niewystarczające nakłady na zagospodarowanie terenów przemysłowych. I tutaj pojawia się kontekst transformacji energetycznej wynikający z polityki klimatycznej Unii Europejskiej, w szczególności ze strategii europejskiego tzw. *Zielonego Ładu*, który stanowi zagrożenie dla dotychczasowej bazy ekonomicznej regionu w takiej formule, która jest w tej chwili przyjęta i która jest realizowana. Z drugiej strony oczekuje się systemowej modernizacji i transformacji regionu i takim przykładowym narzędziem wsparcia procesu transformacji pozostaje Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, o którym wielokrotnie tutaj mówimy w ramach perspektywy budżetowej unijnej 2021-2027. Natomiast też mówimy o tym, którego kontynuacja w kolejnym okresie programowania 2028-2035 jest aktualnie niepewna. Geopolityczne turbulencje, w tym skutki konfliktu zbrojnego na Ukrainie oraz globalne zmiany w łańcuchach dostaw, dodatkowo komplikują otoczenie decyzyjne podmiotów działających w regionie. I jedną z odpowiedzi na zidentyfikowane luki strukturalne wskazuje się na trzy komplementarne ścieżki odnowy przemysłowej, nawiązując do strategii Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego z roku 2025, bo taka instytucja też funkcjonuje na terenie województwa śląskiego. Być może jeszcze będzie o niej trochę więcej w późniejszym czasie. Pierwszą z nich jest wsparcie przemysłu tradycyjnego – i tutaj takie nawiązanie – jak widać jest górnictwo węgla kamiennego i koksowego, jest przemysł chemiczny. Kolejna – modernizacja przemysłu dojrzałego – hutnictwo, koksownictwo – sektor motoryzacyjny, w tym silniki elektryczne i hybrydowe. A trzecią – dynamiczny rozwój przemysłu wysokich technologii: IT, ICT, usługi BPO, SSSC, medycyna, odnawialne źródła energii, czyli OZE. I proszę Państwa, myślę, że należy tutaj dodać, że kierunek ten jest spójny, i to dobrze, z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Śląskiego do roku 2030, który wskazuje 5 inteligentnych specjalizacji regionalnych: energetykę, medycynę, technologie informacyjne i komunikacyjne, przemysły wschodzące oraz zieloną gospodarkę. I tutaj należy zadać sobie pytanie czy *Raport o stanie województwa* zawiera odniesienia do wspomnianej problematyki o charakterze strukturalnym, pokazując np. pozytywne efekty podjętych działań przez Zarząd Województwa w ramach swoich kompetencji lub wskazując w oparciu o dane skutki zaniechań Zarządu w obszarach, które powinny być zagospodarowywane. Przykładowo część z tych danych jest w raporcie, a części z nich raport nie zawiera. Chciałbym się odnieść do kilku wybranych obszarów. W sferze *innowacyjności i badań*, regionalna pozycja województwa śląskiego jest wyraźnie słabsza niż wskazywałby potencjał jego bazy akademickiej. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową jako procent regionalnego PKB wniosły w 2024, bo odnoszę się do tego roku, który jest tym rokiem odniesienia, chociaż mówimy o raporcie z 2025, zaledwie 0,89 %,

podczas gdy średnia krajowa to 1,41 %, już nie wspomnę o unijnej, aczkolwiek ją przytoczę, to jest 2,24 %. Mówię to dlatego, ponieważ często powołujemy się na te obszary, natomiast jakie są rzeczywiste fakty, jakie są dane, to myślę, że to jest ten czas żeby o tym sobie powiedzieć i czy rzeczywiście są odpowiednie podejmowane alokacje i działania ze strony też Samorządu Województwa Śląskiego, a ściślej mówiąc Zarządu Województwa też w tym zakresie, oczywiście mając świadomość tego, gdzie kompetencje Zarządu i samorządu województwa sięgają. Nakłady *B plus R* per capita kształtowały się na poziomie 932 zł wobec 1409 zł średniej krajowej, lokując region na szóstym miejscu spośród 16 województw. Na stronie 46 *Raportu o stanie województwa* widzę, że są troszeczkę inne dane. Szczególnie niepokojący jest wskaźnik liczby aktywnych patentów w europejskim systemie EPC. Województwo śląskie dysponowało 3 170 aktywnymi patentami wobec 198 200 w skali całego roku. Liczba podmiotów prowadzących działalność *B plus R* wyniosła około 900 przy 7 300 w Polsce. To też pokazuje pewną skalę i pewne odniesienie, bo często powołujemy się na tego typu rzeczy, pokazując jak jesteśmy mocno do przodu i jak tutaj aktywnie działamy. Natomiast, no dane oczywiście pewnie Państwo przytoczą, że w różny sposób można interpretować. Ja akurat je w taki sposób przekazuję, ale żeby to było też ewentualne pole do dyskusji, co my jako samorząd województwa możemy zrobić żeby było lepiej. W zakresie udzielonych patentów region posiadał 239 patentów ogółem, wobec 2000 w skali kraju. To jest około 12 % udziału. Udział natomiast nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach województwa śląskiego w nakładach krajowych wyniósł tylko 8,3 %. Mając na uwadze, że region wytwarza, tak jak przytoczyłem wcześniej, 11,5 % PKB i posiada określony potencjał gospodarczy, wartość ta sugeruje niedoinwestowanie w działaniu badawczo-rozwojowym w odniesieniu do możliwości strukturalnych regionu. I to jest pytanie na ile my jako województwo – oczywiście w drugiej części raportu są odniesienia do różnych zadań, ale to za chwilę jeszcze, i alokacji środków finansowych, które ze strony województwa w danych obszarach są przytaczane – natomiast to jest pytanie czy rzeczywiście zawsze to jest taki *strzał w dziesiątkę*, czy może troszkę *kulą w płot*. Region śląski zajmuje dopiero 194. miejsce wśród regionów Unii Europejskiej w rankingu *Regional Innovation Scoreboard 2025*, uzyskując co prawda, kategorię całkiem mile brzmiącą: *Wschodzący Innowator Plus*. W Polsce wyprzedzają nas natomiast regiony stołeczny, o którym już wspominałem, małopolski, pomorski, dolnośląski i podkarpacki. Chciałbym, żeby w następnym roku móc mniej regionów wymieniać, jeżeli chodzi o to kto jest przed nami. Region posiada silną bazę akademicką, jednak komercjalizacja badań i współpraca nauki z biznesem, myślę, że pozostaje niewystarczająca, pomimo różnych inicjatyw, które są podejmowane i które są wykazane w raporcie. Natomiast jest pytanie czy rzeczywiście to jest ostatecznie takie efektywne działanie wykorzystujące ten potencjał, który na terenie województwa śląskiego jest jeżeli chodzi o tą sferę akademicką. W 2024 roku liczba studentów uczelni

wyższych w województwie śląskim wyniosła 282 osoby na 10 tys. ludności wobec – i tu być może zaskoczenie – 341 w skali kraju. Więc tak naprawdę, proszę Państwa, to jest strona 60 *Raportu o stanie województwa*, wskaźnik uczestników studiów podyplomowych i doktoranckich na tysiąc mieszkańców w 2024 roku wyniósł w województwie śląskim 2,8 osoby, wobec – i tutaj też informacja ogólnopolska – 4,8 osoby dla polskiego społeczeństwa, więc tutaj też znacznie niedomagamy. Pytanie gdzie są przyczyny i dlaczego tak to wygląda? Cały czas powołujemy się na pewne tradycje, historie, kompetencje, które tutaj na terenie województwa śląskiego myślę, że są zawarte w takim kodzie, że tak powiem, kulturowym tego terenu. Wartość regionalna zatem stanowi tylko 58 % wartości ogólnopolskiej. I teraz jeszcze parę informacji chciałbym przekazać, nawiązując do tego co powinno być jednym z kół zamachowych rozwoju województwa śląskiego i polepszenia, że tak powiem, statystyk, danych i tego co jest zapisane w *Raporcie o stanie województwa śląskiego*. Mianowicie wskaźnik przedsiębiorczości w 2024 – odnoszę się znowu do tych informacji – wynosił 1271 podmiotów na 10 tys. ludności wobec 1415 dla Polski, co odpowiada 89,8 % średniej krajowej. To jest strona 39 raportu. Tam są dane, ale nie ma odniesienia do Polski. Ja sobie pozwoliłem dodać tutaj odniesienie do Polski, wskazując, że jesteśmy jednak z tyłu. To też nie jest dobra informacja biorąc pod uwagę, że bezwzględnie niewątpliwie mamy dobre wskaźniki, natomiast jeżeli już to robimy *per capita*, to już nie wygląda tak dobrze, jeżeli chodzi o tę aktywność w różnych przestrzeniach. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów prywatnych na 10 tys. mieszkańców – 69, jest wyraźnie niższa od średniej – 85. I to jest strona 39 *Raportu o stanie województwa*. Też nie ma tam odniesienia do Polski. Ja pozwoliłem sobie je przytoczyć, bo myślę, że to jest istotne żebyśmy taki też benchmark mieli. Liczba spółek z kapitałem zagranicznym, coś co jest niewątpliwie ciekawe, istotne i ważne – 13,1 na 10 tys. ludności – kształtuje się na poziomie zaledwie – i tutaj ciekawostka – 54 % średniej krajowej, gdzie tam jest 24,2. Szczycimy się strefą ekonomiczną, czy polską strefą ekonomiczną, ale mówimy oczywiście o spółce strefa ekonomiczna i jej aktywności i tym, że zajmuje w rankingach pierwsze miejsca czy drugie miejsca, w zależności od tego, jakie przyjmujemy kryteria. Natomiast no oczywiście biorąc pod uwagę jednak skalę całego województwa i odnosząc to do regionów w Polsce, nie wygląda to tak bardzo optymistycznie, co w mojej opinii sygnalizuje ograniczone przyciąganie zagranicznych inwestycji bezpośrednich. Pytanie czy rzeczywiście tak jest i dlaczego, to myślę, że może być przedmiotem dyskusji. I tu, proszę Państwa, chcę się odnieść do Funduszu Transformacji Województwa Śląskiego, bo dobrze, że on się pojawił oczywiście w raporcie, bo tak jest schowany i właściwie dotychczas na tej sali, o ile pamiętam, o nim nie było dyskusji. Ja pamiętam jak swego czasu ten Fundusz Transformacji Województwa Śląskiego z kapitałem początkowym, zakładowym na poziomie 0,5 mld zł był, że tak powiem, zakładany w trybie jeszcze poprzedniej władzy rządowej. I mówimy, że stanowi regionalny instrument wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw i JST,

czyli jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie ze strategią funduszu, misją instytucji jest wspieranie dywersyfikacji gospodarczej regionu w kierunku sektorów zaawansowanych technologicznie oraz niskoemisyjnych. Więc to by się, że tak powiem *spinało*, użyję takiego słowa, z tym, co wcześniej powiedziałem, w zakresie innowacyjności i tych wszystkich, powiedzmy, sektorów, które mają być dla nas priorytetami, a pytanie, czy są, to te dane, które są przedstawione w raporcie, świadczą bardziej lub mniej. Proszę Państwa ! Fundusz realizuje operacje finansowe, pożyczki, poręczenia, kapitał udziałowy skierowane do małych i średnich przedsiębiorstw z regionalnego sektora postindustrialnego. Pojawia się pytanie o skuteczność jego działalności, bo poza jego charakterystyką i krótką wzmianką na stronie 49 i 149 raportu nie ma informacji o skali jego działalności osiągniętych KPI czy istotnych czynnikach, które pokazują jaka jest skala działalności, czy rzeczywiście on jest skuteczny, czy tylko to jest taka opisówka pokazująca, że, no jest uzasadnione działanie w tej formule. Wydaje mi się, że tutaj należałoby mocniej przyjrzeć się, jeżeli chodzi o... funkcjonowanie obecne tego funduszu. Oczywiście, fundusz nie jest spółką Samorządu Województwa Śląskiego, natomiast ma jeden z wpływów na to jak województwo śląskie będzie wyglądać, a przede wszystkim jak przedsiębiorczość może być wspierana. Proszę Państwa! Drugą taką instytucją jest Fundusz Górnośląski, który już jest instytucją oczywiście Województwa Śląskiego. Natomiast no dosyć też informacje są zdawkowo przedstawione na stronie 49-50, o jego działalności, nie wskazując na osiągnięty realny wpływ na gospodarkę i też te KPI na za 2025 rok. Jedynie informacje o bonach eksportowych – i tu przytoczę kwotę, bo ona mnie mocno zaskoczyła, wydaje mi się bardzo mała jeżeli chodzi o skalę województwa, ilość podmiotów, które funkcjonują w ramach województwa śląskiego – mianowicie tych bonów eksportowych było zaledwie 9 mln dla przedsiębiorców, wskazując tym samym na tą skalę wsparcia, a biorąc pod uwagę wartości bezwzględne PKB tworzone przez Śląskie oraz budżet Województwa, jest to skala znikoma. Dokumenty z obszaru *Gospodarka*, jak Państwo przytaczacie w *Raporcie o stanie województwa*, stanowią 8,7 %, to jest 4 z 46 dokumentów, i dotyczy to dwóch, proszę Państwa, innowacyjności, a dwóch przedsiębiorczości, to jest strona 146 raportu. Natomiast projekty z obszaru *Gospodarka*, proszę Państwa, stanowią 6,9 %, czyli 9 ze 131 projektów, z tego 4 to projekty innowacyjność, a 5 konkurencyjność – strona 148 raportu. Więc wydaje się, że ta gospodarka to jest ... dużo o niej mówimy, ale z punktu widzenia nawet ilościowego jest, wydaje mi się, cały czas po macoszemu traktowana i może to wynikać nie do końca z pewnego pomysłu, który pokazuje, w którym kierunku tak naprawdę idziemy. Ograniczeniem, proszę Państwa, pozostaje relatywnie mała skala interwencji w relacji do potrzeb regionu. Chciałbym zwrócić uwagę na to, że efekty transformacyjne mierzone dywersyfikacją PKB i wzrostem innowacyjności mają zatem potencjał poprawy. Wreszcie chciałbym się odnieść jeszcze do jednego obszaru, który biorąc pod uwagę nowele ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z roku

2024, ma istotny wpływ na funkcjonowanie, a przede wszystkim na proces inwestycyjny jednostek samorządu terytorialnego. Myślę tu o miastach, powiatach, gminach, ale także Województwie Śląskim, bo jak przypominę, mamy inny sposób naliczania podatku, jeżeli chodzi o kwestie PIT-u i CIT-u. Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego charakteryzuje się strukturalnym niedofinansowaniem w odniesieniu do potrzeb transformacyjnych regionu. Może to nie odkrywczе powiędzenie, bo na różnych forach o tym się mówi, natomiast pytanie co się robi w tym względie ? Dochody własnej JST *per capita* wyniosły w 2024 roku 5 762,3 zł i były o 0,5 % niższe od średniej krajowej wynoszącej 5 794,4 zł. To też ciekawa informacja w kontekście, też, jakby nie było, tego, że jesteśmy jednak jednym z mocniejszych regionów w Rzeczpospolitej Polskiej. Jednocześnie region cechuje się znaczącą dysproporcją wewnętrzną, np. Katowice jako centrum metropolitalne generuje 8 tys. zł dochodów własnych *per capita*, podczas gdy gminy postindustrialne, np. Świętochłowice, oscylują w przedziale 3200-4100. I tu ciekawe, proszę Państwa, wydatki inwestycyjne *per capita* JST regionu, to jest 1 656,3 zł, były wyraźnie niższe od średniej krajowej 2 179 zł. To też pokazuje, proszę Państwa, gdzie jesteśmy i czy rzeczywiście jest tak dobrze i możemy o tym mówić w samych superlatywach, nie krytykując i odnosząc się, udając, że nie ma problemu. No bo jest – przy podobnych oczywiście poziomach dochodów własnych JST na mieszkańca, gdzie w województwie śląskim wynosiły one 5762,3, a w Polsce 5794,4 – więc dochody podobne, natomiast wydatki na inwestycje – dodając jeszcze taki imperatyw pod tytułem, że jesteśmy jednak w obszarze postindustrialnym – to należałoby te inwestycje niewątpliwie mocno dowartościować. Udział wydatków inwestycyjnych gmin w wydatkach ogółem wyniósł w 2024 roku 14,2 wobec 17,5 % w Polsce, co odzwierciedla właśnie tę lukę inwestycyjną. Luka jest szczególnie wyraźna w gminach pogórnicznych, które jednocześnie ponoszą nieproporcjonalnie wysokie koszty utrzymania zdegradowanej infrastruktury technicznej. Na stronie 37 *Raportu o stanie województwa* inne dane to tam 15,6 % i odpowiednio 18,9 %, dlatego że tam uwzględniono również powiaty, no i samo Województwo Śląskie, o którym mówimy, jako jednostkę. Natomiast chciałbym jeszcze przytoczyć parę informacji co do wskaźnika o następującej treści. Wskaźnik obsługi długu publicznego JST to jest 13,1 na 1000 dochodów. Jest korzystniejszy, i to dobra informacja, od średniej krajowej, co świadczy o relatywnej dyscyplinie fiskalnej samorządów regionu. Natomiast chciałoby się żeby tych inwestycji rzeczywiście było więcej, a jak inwestycje to też zadłużenie, to dźwignia finansowa i wiele jeszcze innych rzeczy. Ale myślę, że jest to pewien problem pokazujący stan aktualny, jak to wygląda. Niemniej, proszę Państwa, strukturalnie ograniczenia wydatków inwestycyjnych hamują modernizację infrastruktury publicznej niezbędną dla transformacji społeczno-gospodarczej. I tutaj odniosę się do pewnych elementów, które są niewątpliwie takimi pozytywnymi przejawami tego w jaki sposób staramy sobie radzić z rewitalizacją. Pomimo pojedynczych

sukcesów rewitalizacyjnych, takich jak Strefa Kultury w Katowicach, NOSPR, MCK, Muzeum Śląskie, czyli dawna Kopalnia Węgla Kamiennego *Katowice*, czy *Browar Obywatelski* w Tychach, skala i tempo realizacji pozostają, proszę Państwa, nieadekwatne do zasobu. Bez interwencji publicznej tereny pogórnice i przemysłowe pozostaną niezagospodarowane przez kolejne lata. Projekty prowadzone w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji są odpowiedzią na takie potrzeby, ale wszystko wskazuje, że FST w najbliższej perspektywie unijnej już nie będzie. Pytanie, czy tak się stanie ? Wkrótce się o tym przekonamy. Perspektywa bowiem po 2027 roku rodzi istotną niepewność. Wstępne sygnały z negocjacji Unii sugerują brak kontynuacji FST w kolejnym wieloletnim planie finansowym, zaś nowe rozporządzenie może wprowadzić scentralizowany mechanizm zarządzania funduszami strukturalnymi, a myślę, że tego byśmy nie chcieli i te rzeczy są poruszane, i w Parlamencie i oczywiście w Komisji Europejskiej, myślę, że na poziomie regionów, o czym pewnie może też o tym dzisiaj się dowiemy. Scenariusz ten stanowi poważne zagrożenie dla regionalnej autonomii w zakresie programowania interwencji publicznych, a one są bardzo istotne z punktu widzenia tego jaki my możemy mieć wpływ na województwo śląskie. Proszę Państwa ! I ostatni element, na który chciałem zwrócić uwagę, to organizacje pozarządowe, to nasza aktywność społeczna, naszych mieszkańców, naszych obywateli, tych wszystkich, którzy chcą brać odpowiedzialność w tej formule partycypacyjnej za województwo i to co się dzieje. Województwo śląskie to jest 9,2 tys. organizacji pozarządowych. Lokuje się na czwartym miejscu w Polsce pod względem liczby bezwzględnej. Jednakże znowu, po przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, region wypadł zdecydowanie najgorzej spośród wszystkich województw, co świadczy o relatywnym niedoborze aktywności obywatelskiej w stosunku do potencjału demograficznego, mówiąc o ilości różnych podmiotów w formule stowarzyszeń, fundacji i innych jeszcze organizacji o charakterze tzw. pozarządowym. Proszę Państwa ! Przypomnę, że w 2025 roku został zlikwidowany, na wniosek Zarządu, Wojewódzki Budżet Obywatelski, który funkcjonował od 2019 roku. Chciałbym poznać jakie są skutki i przeznaczenie tych 5 mln zł, o których żeśmy mówili wielokrotnie, że będą lepiej wydawane. Myślę, że wkrótce też takie informacje mogą być też przedmiotem analiz bardziej szczegółowych na samych komisjach, które są władne co do tej problematyki. I proszę Państwa, na koniec. Województwo nie jest pozbawione szans, ale mogą zmaterializować się wyłącznie w sytuacji niwelacji lub mitygacji głównych zagrożeń, wśród których można wskazać szybko starzejące się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny, punktowo występująca – i tu użyję tego sformułowania – *klątwa holenderska*, niskie nakłady na nowoczesne technologie, niski stopień przedsiębiorczości – oczywiście, relatywnie mówiąc o tym wcześniej, udowadniając pewne wątki w mojej wcześniejszej wypowiedzi – malejąca atrakcyjność regionu jako miejsca do życia, brak strategii długookresowej, brak spójnej wizji oraz krótko- i średniookresowych programów rozwojowych – tutaj myślę, że też nakłada się na to kwestia metropolii i GZM-u.

Jest nowa ustawa, która tak naprawdę, jeżeli chodzi o Pomorskie, przy tej okazji jest nowelizacja ustawy dla nas, metropolitalnej. Pytanie na ile ona się przysłuży i rzeczywiście GZM będzie miał troszkę więcej kompetencji i odnajdzie się w swojej roli. Proszę Państwa ! I wewnętrzna rywalizacja właśnie, która jest związana z ośrodkami miejskimi, ograniczająca możliwości koherentnego rozwoju regionu, bo myślę, że tam np., na przykładzie GZM-u myślę, że to się mocno ogniskuje i te sprzeczne interesy i pewnego rodzaju akcenty i priorytety, no nie są spójne. I proszę Państwa ! Jaka byłaby skala działań Zarządu Województwa, ich zakres oraz alokacje finansowe i w jaki sposób odpowiadał na potrzeby, szanse i zagrożenia, właśnie odzwierciedlają zapisy raportu albo ich brak w nim. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Radnemu ! W kolejności o głos poprosił Pan Radny Dariusz Starzycki. Bardzo proszę Panie Radny ! Trochę się obawiam, że Pan Radny Papaj wyczerpał temat, ale myślę, że jeszcze będzie o co pytać...
- **radny Dariusz Starzycki** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie, Panowie Radni ! Szanowni Państwo ! Analizując tak ważny dokument jak *Raport o stanie województwa*, no, koniecznie trzeba odnieść się do bardzo ważnego tematu, który często gości, nie tylko w naszych dyskusjach tutaj, ale również w dyskusjach ogólnopolskich. To jest temat związany z ochroną zdrowia – ochroną zdrowia w naszym województwie. I tutaj niestety, jeśli chodzi o ten raport, jest pewne rozczarowanie, ponieważ ten raport jest takim opisem raczej infrastruktury, którą dysponujemy, a nie świadczeniami, a nie opisem świadczeń dostępnych dla naszych mieszkańców. Są tam informacje oczywiście, które mówią, że nasza służba zdrowia pozostaje pod ogromną presją związaną ze starzeniem się społeczeństwa, że występują braki kadrowe w ochronie zdrowia, że w naszym województwie średnia życia jest niższa niż ogólnokrajowa, ale nie ma innych bardzo ważnych elementów, które pozwoliłyby nam ocenić dokładnie cały obszar związany z ochroną zdrowia. Między innymi nie ma czasu oczekiwania na zabiegi, nie ma czasu wizyt do specjalistów, nie ma dokładnej analizy braków kadrowych w ochronie zdrowia i braków też opiekuńczych. Nie ma też informacji o dostępie do psychiatrii dziecięcej, geriatricznej. Nie ma informacji o ilości zamkniętych oddziałów w naszym województwie. Te elementy oczywiście utrudniają taką dogłębną analizę tego obszaru. Ja bym bardzo chciał przedstawić tak dokładną analizę, jak przedstawił tutaj kolega Papaj, no ale jednak ten raport w tym obszarze nie daje nam takiej szansy. Natomiast są tam takie dane, które są również bardzo niepokojące. Choćby temat związany z dostępnością naszych mieszkańców do SOR-ów. Otóż jesteśmy województwem, które zajmuje ostatnie miejsce pod względem dostępności mieszkańców do SOR-u. Ponad 286 tys. naszych mieszkańców przypada na jeden SOR. To samo jest, jeśli chodzi o dostępność zespołów ratownictwa medycznego.

Tu przypada 24 tys. osób na jeden zespół i jest to trzeci najgorszy wynik w kraju. Szanowni Państwo ! To są elementy, które na pewno trzeba bardzo dokładnie analizować, jeszcze zważywszy na tematy związane z depopulacją, ze starzeniem się społeczeństwa. Tutaj mamy też niepokojące dane, które mówią, że do 2050, to liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrośnie z 23 do 35 %. To są ogromne wyzwania, które stoją przed województwem, również w kontekście związanym z ochroną zdrowia. Dlatego też wnoszę, aby kolejne raporty uwzględniały te wszystkie dane, jak również wskaźniki, na podstawie których będziemy mogli ocenić skuteczność działania samorządu wojewódzkiego, ponieważ tylko dzięki tak kompleksowej informacji będziemy mogli w tym obszarze podejmować takie działania, które będą służyły naszym mieszkańcom, które będą odpowiednio wychodziły naprzeciwko zapotrzebowaniu w tym zakresie. A jak to jest ważne, widzimy to każdego dnia, ponieważ dzisiaj w kraju mamy totalny kryzys, jeśli chodzi o ochronę zdrowia, totalne załamanie związane z tym obszarem, zero pomysłów ze strony rządzących na to, jak to rozwiązać. Dlatego tu tym bardziej większe wyzwanie jeśli chodzi o Zarząd Województwa. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! W kolejności o głos poprosił Pan Radny Jan Chrzęszcz. Bardzo proszę Panie Radny !

- **radny Jan Chrzęszcz** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Wysoki Sejmiku ! Szanowni Goście ! Zwracam się w sprawie alarmujących danych dotyczących uczestnictwa mieszkańców województwa śląskiego w kulturze, które są zawarte w *Raporcie o stanie województwa w obszarze Mieszkaniec*. Zgodnie z przedstawionymi tam danymi za 2025 rok województwo śląskie zajmuje 11. miejsce, dopiero 11. miejsce pod względem liczby widzów i słuchaczy w instytucjach kultury na tysiąc mieszkańców. Dla porównania województwo małopolskie ma wskaźnik pięciokrotnie wyższy, mazowieckie czterokrotnie, a województwo opolskie zamykające ranking ma nieco gorszy wynik od naszego województwa. Uważam, że przy relatywnie wysokich nakładach budżetowych Województwa na kulturę, tak niska frekwencja jest niezadowolająca. Uczestnictwo w kulturze ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, integrację społeczną oraz rozwój kapitału ludzkiego. Obawiam się, że przyczyną może być zbyt silna koncentracja oferty kulturalnej w dużych ośrodkach miejskich oraz nierównomierna dostępność w subregionach peryferyjnych naszego województwa. W związku z tym chciałbym prosić Pana Marszałka o udzielenie następujących odpowiedzi. Pytanie pierwsze o diagnozę – dane GUS za 2025 rok pokazują, że województwo śląskie zajmuje 11. miejsce w kraju pod względem liczby widzów i słuchaczy w instytucjach kultury na tysiąc mieszkańców. Małopolska, tak jak powiedziałem, ma wskaźnik pięciokrotnie wyższy. Czy Zarząd Województwa zlecił pogłębioną analizę, dlaczego przy relatywnie wysokich nakładach na kulturę mamy tak niską frekwencję ? Jakie są główne tego przyczyny ? Czy są to ceny biletów ? Czy źle dobrany repertuar ?

Czy słaba promocja ? Czy może bariery dojazdu na wydarzenia kulturalne ? Pytanie drugie o efektywność wydatków – czy Zarząd mierzy efektywność dotacji podmiotowych dla instytucji kultury nie tylko liczbą wydarzeń, ale też liczbą widzów na 1 złoty dotacji ? Jeżeli tak, to które instytucje wojewódzkie mają najniższą efektywność i czy w 2026 roku i lata następne planowana jest korekta finansowania, powiązana właśnie z frekwencją ? Pytanie trzecie o dostępność terytorialną – czy Zarząd przeanalizował, czy niski wskaźnik frekwencji nie wynika z nadmiernej koncentracji instytucji kultury w Katowicach, Gliwicach i metropolii, przy słabej dostępności w subregionie zachodnim, północnym i południowym ? Ile procent wydarzeń finansowanych przez Województwo odbyło się w 2025 roku poza miastami powyżej 100 tys. mieszkańców ? Pytanie czwarte o działania naprawcze – jakie konkretne działania Zarząd zaplanował na 2026 rok, aby wyrównać dostęp do kultury i podnieść wskaźnik uczestnictwa ? Czy przewiduje się na przykład program: kultura dojeżdża do mieszkańców województwa śląskiego z objazdowymi koncertami, wystawami, dopłaty do biletów dla mieszkańców powiatów peryferyjnych albo fundusz dla domów kultury na wspólne projekty z instytucjami wojewódzkimi ? Pytanie piąte, już ostatnie o współpracę z samorządami lokalnymi – czy Zarząd podjął rozmowy z prezydentami i wójtami z powiatów o najniższej frekwencji, aby zidentyfikować lokalne bariery ? Czy rozważa wprowadzenie wspólnego biletu lub *karty mieszkańca województwa śląskiego*, uprawniającej do zniżek w instytucjach kultury, tak jak to robią województwa o wysokim wskaźniku dostępności ? Bardzo dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! W kolejności o głos poprosił Pan Radny Łukasz Dwornik. Bardzo proszę Panie Radny !

- **radny Łukasz Dwornik** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo ! Panie Marszałku ! Początek raportu, zresztą w zgodzie z tradycją i konstrukcją jego tworzenia, dotyczy spraw demograficznych, dotyczy spraw zagęszczenia ludności, dotyczy populacji i zresztą pokazuje jak najprawdziwsze dane o całkiem sporym stopniu zaludnienia naszego województwa, o wysokim zagęszczeniu tego zaludnienia i w zasadzie to jest jedna z pierwszych informacji. Chciałbym się do tego odnieść w kontekście, a w zasadzie w kontrze do tego co się dzieje. Bo jeśli sobie, Drodzy Państwo, przeanalizujemy dane z większym, idąc większą ilość lat do tyłu, a mianowicie około 10, to możemy stwierdzić, że w naszym województwie, Drodzy Państwo, w perspektywie 10 lat zniknęło około 310 tys. mieszkańców. Mówiąc przewartościennie, zniknęły nam Katowice i Świętochłowice. To jest oczywiście na potrzeby dyskusji, ale taki jest stan rzeczywisty. W moim subregionie, a mianowicie w subregionie zachodnim, w perspektywie 7. lat, co 7 lat mamy około 20 tys. mieszkańców mniej. Gdyby użyć podobnego porównania, w perspektywie 20 lat znikają nam np. Żory. W samym Rybniku znika corocznie około 1,5 tys. mieszkańców.

W perspektywie, myślę, 20. lat Rybnik będzie miastem poniżej 100 tys. mieszkańców. A jeszcze kilka lat temu miał 140. Proszę Państwa ! Ten trend jest niesamowicie wysoki. Ja wiem, że Państwo wszyscy o tym wiecie i zdajecie sobie z tego sprawę, ale pokazuję dramatyczną sytuację, bo jeśli do tego doczepimy równoległe trendy, a mianowicie, że mamy coraz większy odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym – najlepszy przykład, mówimy obecnie o wcześniejszych odejściach na emerytury np. pracowników JSW, co oczywiście, ja to traktuję jako pozytywne rozwiązanie, natomiast to też wywołuje inne skutki. Skutki takie, że te proporcje ludzi pomiędzy wiekiem produkcyjnym a poprodukcyjnym drastycznie spadają na niekorzyść. Czy my możemy mieć na to jakiś wpływ ? No wydaje się, że jest to niezwykle trudne, ale trzeba szukać szans i możliwości, które są dostępne. Na pewno jedną z takich szans jest usilne staranie żeby przemysł, który obecnie funkcjonuje na Śląsku, żeby go jak najdłużej utrzymać. Utrzymać, bo w świetle trendów, które są, średnia kadra pracowników, to jest właśnie m.in. ten przemysł. A transformacja energetyczna, którą my chcemy wprowadzić, zresztą wprowadzamy, ona nie przynosi tak szybko takich pozytywnych skutków. Mówiąc wprost, nie mamy żadnej alternatywy. Dlatego zwracam na to uwagę, żeby zrobić wszystko, Panie Marszałku, naprawdę wszystko – i tutaj myślę, że warto, żebyśmy jako wszyscy radni też się nad tym w jakiś sposób pochylili, żeby nasze województwo stało się województwem dużo bardziej atrakcyjnym niż jest do tej pory. Widzicie Państwo, jest tak, że jak się przyjedzie z Rybnika do Katowic, to nam się wydaje, że jest pięknym, gospodarczym miastem – bo tak faktycznie jest – ale no niestety, Katowice to nie jest całe województwo śląskie. Mamy subregion zachodni, mamy subregion południowy, mamy subregion północny. Tam sytuacja naprawdę wygląda niejednokrotnie zupełnie inaczej. Dlatego chciałbym żeby poczynić takie starania, żeby kolejne raporty, może już nie następny za rok, ale na przykład za dwa, za trzy lata, pokazywały, że wcale młodzi ludzie nie chcą wyjeżdżać z województwa śląskiego, że chcą tu zostać, że średnie kadry, które np. nie ukończyły studiów gwarantujących im atrakcyjną pracę, ale po prostu technika, szkoły zawodowe, żeby znajdowali tu takie miejsca zatrudnienia, w którym mogliby spokojnie w województwie zostać. Nie chodzi tylko o stanowiska pracy, które wiążą się z pozytywną perspektywą na przyszłość, czyli wysokimi zarobkami. Ja mówię w ogóle dla całości, bo ja odnoszę wrażenie, że dzisiaj się dużo mówi o różnych rozwiązaniach, cały czas mówimy o pieniądzach, które płyną z Unii Europejskiej, cały czas mówimy o transformacji energetycznej, tylko co w zamian ? Ja tego nie widzę, Panie Marszałku. Tego nie widać na rynku. Mówiąc jeszcze tak nieco dosadniej na sam koniec, ale Panie Marszałku, w dobrej wierze i tylko na potrzeby dyskusji, województwo śląskie coraz bardziej staje się województwem usługowym. Czy to dobrze ? No po części dobrze, no bo tam jak usługi są, jest większa konkurencja, może jest i dla mieszkańców lepiej. Tylko, że niestety z usługami jest tak, że w momencie, w którym zniknie w województwie ta podstawowa siła wytwórcza – odwołam się tutaj do naszego górnictwa, ale wiadomo, że to jest nieco szersze – to z tymi

usługami i województwem i miastami bazującymi na usługach, będzie jak z domkiem z kart. Wyciągnie się albo wypadnie jedna karta i po prostu *wszystko rypnie*. Bardzo dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! O głos w dyskusji poprosiła Pani Radna Beata Kocik. Bardzo proszę Pani Radna ! ... Szanowni Państwo ! Ja mam taką gorącą prośbę do Państwa, również do tych, którzy są w kuluarach, bo jest bardzo duży taki szmer, który naprawdę zakłóca skupienie się na tym co Państwo Radni nam prezentują. Bardzo bym prosił albo o przejście na westybul, jeżeli chcecie swobodnie porozmawiać, albo troszkę ciszej. Dziękuję ! Proszę Pani Radna !
- **radna Beata Kocik** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Zarządzie ! Koleżanki i Koledzy ! Wszyscy zgodzimy się, jak tutaj jesteśmy, że omawiamy jeden z ważniejszych dokumentów – raport województwa śląskiego za rok 2025. Moi koledzy już poruszyli wiele obszarów. Ja chciałabym się odnieść do obszaru *Zasoby naturalne i ochrona powietrza*. Może często ten obszar właśnie jest pomijany, bo my tak naprawdę mamy o tym obszarze wiele informacji. Natomiast w tym raporcie brakło mi takich twardych statystyk, a liczby do nas przemawiają. Bo doskonale wiemy, że województwo śląskie boryka się z bardzo dużym problemem jakości powietrza, zajmując niestety niechlubne czołówki w europejskich, ogólnosiwiatowych zestawieniach smogowych, jak również oczywiście w krajowych. Ja szukając te statystyki sama byłam zdziwiona, że my jako województwo śląskie odpowiadamy za około 22 % krajowej emisji zanieczyszczeń pyłowych. Przekroczone są normy PM 10, PM 2,5, 20 % zanieczyszczeń gazowych i przekroczone normy NO₂, czyli tlenku azotu. Główny problem to niestety jednak jest, mimo wszystko, niska emisja. A miasta – no, wypada mi niestety powiedzieć – a miasta takie jak Żywiec, Pszczyna, Rybnik od lat są w czołówce zanieczyszczonych miast i nie tylko miast polskich, ale również w Europie. Raport *Polskiego Alarmu Smogowego* w 2024 w kategoriach benzo- α -pirenu, pyłu PM 10 i liczby dni smogowych nie jest niestety dla nas też również taki łaskawy, bo miasta Pszczyna, Katowice, Gliwice, Knurów, Zawiercie znalazły się w rankingach o najwyższym średniorocznym stężeniu pyłu PM 10. Dlaczego to przytaczam ? Ponieważ nie tak dawno byliśmy bardzo zadowoleni, że nasze działania przynosiły rezultaty. Niestety, analizując tegoroczne dane, można z niepokojem stwierdzić, że trend poprawy jakości powietrza się odwrócił. Znamy wszyscy oczywiście dokładnie jakie są przyczyny zanieczyszczonego powietrza – sektor komunalno-bytowy, transport drogowy, procesy przemysłowe – i jak również podejmujemy wiele działań, tak jak *uchwała antysmogowa* z roku 2017. Też dyskutowaliśmy na Komisji Środowiska, że tak naprawdę nad tą uchwałą powinniśmy się pochylić i muszą tam być zawarte korekty. Ale oprócz tej *uchwały antysmogowej*, *Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego*, który był aktualizowany w 2023 roku. Mieliśmy takie działania – i do

tej pory trwają – *Czyste powietrze*, dofinansowania, ale skoro tak naprawdę te tegoroczne dane mówią o tym, że powietrze nam się nie poprawia, a trend się odwrócił, to właśnie te dane obligują nas do dalszego skutecznego działania. Bo Pan Marszałek doskonale wie, że jesteśmy, my jako Województwo, odpowiedzialni za strategiczne planowanie i tworzenie ram prawnych dla całego regionu, a ponadto za realizację przepisów na szczeblu lokalnym, co z moich informacji czasami nie wychodzi. Nie wiem czy to wynika z nieszczelnych przepisów, czy dlatego, że gminy sobie nie dają rady. Natomiast na pewno są to dla nas bardzo duże wyzwania. To już tak na koniec, Drodzy Państwo, myślę, że się zgodzicie ze mną, że zanieczyszczone powietrze to cichy zabójca. Nie będę tu wymieniała jakie choroby powoduje, ale powoduje. I dlatego brakło mi właśnie w tym raporcie takich szczegółowych statystyk, ale myślę, że w następnym raporcie one się już znajdą, a nasze działania w kierunku ochrony powietrza będą jeszcze silniejsze. I tutaj ukłony do Departamentu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, bo departament sobie zdaje sprawę ile jest jeszcze do zrobienia. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! W kolejności o głos poprosił Pan Radny Bartłomiej Kowalski. Proszę !

- **radny Bartłomiej Kowalski** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Ja chciałbym zwrócić uwagę na dwie dane z *raportu*, które uważam za szczególnie niepokojące z punktu widzenia przyszłości naszego województwa. Szeroko o tym wspominał w swojej wypowiedzi radny Papaj. Ja chciałem zwrócić uwagę przede wszystkim na wydatki strategiczne na obszar *Gospodarka*. Czytając raport, widzimy, że jest to procent wszystkich wydatków strategicznych i myślę, że nie jest to kwota, która wszystkich satysfakcjonuje, patrząc na to, że jest to region, który przechodzi cały czas proces transformacji. Tutaj wprost nasuwa się pytanie, czy skala tego finansowania odpowiada wyzwaniom, przed którymi stoi nasz region, bo mówimy o regionie, w którym musimy tworzyć ciągle nowe miejsca pracy, przyciągać inwestorów, wspierać przedsiębiorców i cały czas budować konkurencyjność i wspierać też te miasta, które zmagają się z problemami, są po prostu miastami poprzemysłowymi. Jeżeli gospodarka ma być tym fundamentem transformacji, to myślę, że trudno nam zaakceptować sytuację w tej strukturze wydatków. Drugim aspektem, na który chciałbym zwrócić uwagę, to wydatki inwestycyjne w jednostkach samorządu terytorialnego. Z raportu wynika, że jest to 15,6 %. I to jest najniższy poziom w kraju, który też może swego rodzaju być sygnałem alarmowym dla nas, bo jeżeli samorządy tak mało inwestują, to nasuwa się nam pytanie, czy to jest jakaś chwilowa sytuacja, czy to już jakiś strukturalny problem naszego regionu. I szczególnie niepokojące jest to, że w tym raporcie znajdują się duże miasta o tym najniższym wskaźniku. Mówimy o Bytomiu, miastu Zabrze czy Siemianowicach. Bytom to 4 %, Zabrze niecałe 6, Siemianowice niecałe 7. I to są ważne miasta dla naszego regionu, które zmagają

się z potrzebami społecznymi, infrastrukturalnymi i gospodarczymi. Jeśli tam ta zdolność inwestycyjna jest tak niska, to powinniśmy to potraktować jako swojego rodzaju taki sygnał ostrzegawczy. Stąd też moje pytanie, tutaj do Pana Marszałka, czy Pan analizuje na bieżąco, monitoruje tą sytuację i szuka jakichś możliwości, rozwiązań tego problemu ? Wiem, że samorząd województwa nie ma wpływu na to jak miasta i gminy wydają swoje środki, jak dysponują swoim budżetem. Jednak możemy stymulować i wspierać ich w tym zakresie, szczególnie właśnie te samorządy, które są słabsze w tym zakresie, choćby przez to może, aby zwrócić się, choćby i do rządu o to, aby wyasygnować jakieś dodatkowe środki dla tych gmin, aby je wspierać w tej sytuacji, bo wiemy, że dzisiaj jest to problem tamtych miejsc, ale za chwilę może być to problem całego regionu. Patrząc na raport, widzimy, że pozostałe województwa nas gonią. I nie chciałbym żeby ta sytuacja, która ma ... chciałbym, żeby ta sytuacja, która jest obecnie, była po prostu chwilową zadyszką, a nie jakimś głębszym problemem, z którym będziemy się zmagać w następnych latach. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! W kolejności o głos poprosił Pan Wiceprzewodniczący Stanisław Gmitruk. Bardzo proszę Panie Przewodniczący !

- **radny Stanisław Gmitruk, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Nasi Goście ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! W ramach przypomnienia podstaw organizacyjno-prawnych chcę powiedzieć, że zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku samorządzie województwa, w terminie do 31 maja Zarząd Województwa miał obowiązek złożyć *Raport o stanie województwa śląskiego za rok 2025*. Raport ten obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Województwa Śląskiego w roku 2025, w szczególności w zakresie realizacji polityk, programów i strategii oraz uchwał Sejmiku Województwa Śląskiego. Raport ten był prezentowany na posiedzeniach wszystkich komisji sejmikowych zainteresowanych merytorycznie tym tematem, a jego opracowanie odbyło się zgodnie z obowiązującym w tym zakresie harmonogramem prac, w efekcie czego w dniu 20 maja Zarząd przyjął raport i przekazał nam, radnym Sejmiku Województwa Śląskiego. Raport zawiera informacje związane z sytuacją społeczno-gospodarczą województwa wraz z opisem statystycznym obszarów wskazanych w *Strategii Rozwoju Województwa*. Z raportu uzyskujemy informacje dotyczące procesów demograficznych, rozwoju gospodarczego, handlu zagranicznego i stanu jednostek samorządu terytorialnego. Z raportu wynikają też niektóre wnioski. Otóż to, o czym była już wcześniej mowa, region nadal zмага się z procesem depopulacji, ale region jest ciągle w procesie transformacji, jest na drugim miejscu w rankingu województw w zakresie handlu zagranicznego, jest także na drugim miejscu w tworzeniu PKB. Region charakteryzuje się niską stopą bezrobocia, jest znaczącym ośrodkiem akademickim, ma też miejsce znacząca

poprawa jakości powietrza, mimo trudnej sytuacji w tym zakresie. Zauważa się też wysoki poziom rozwoju w niektórych miastach, tu chcę wymienić Sosnowiec, Częstochowa, Czeladź oraz w gminach, m.in. Dąbrowa Zielona, Poraj, Pawłowice, Miedźna. Natomiast analizując *Strategię rozwoju województwa śląskiego*, należy stwierdzić, że w obszarze *Gospodarka* województwo jest regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej. W obszarze *Mieszkaniec* województwo jest regionem przyjaznym dla mieszkańca. W obszarze *Przestrzeń i Środowisko*, województwo śląskie jest regionem ciągłej poprawy jakości środowiska i przestrzeni. I w obszarze *Zarządzanie i współpraca* województwo śląskie jest regionem sprawnie zarządzanym. Po tych analizach i bardzo krótkiej prezentacji i informacji chcę poinformować Szanownych Państwa, że my, radni klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego, będziemy głosowali za udzieleniem wotum zaufania Zarządowi Województwa Śląskiego za rok 2025. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! W kolejności o głos poprosiła Pani Radna Beata Białowas. Proszę Pani Radna !

- **radna Beata Białowas** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Tutaj przy tej okazji, że zabieram głos, to mam ogromną prośbę, bo będę zabierać głos w punkcie 23., a Pan Wiceprzewodniczący powiedział, że to jest adekwatne miejsce. Tak, że bardzo bym prosiła Pana Marszałka żeby był obecny w punkcie 23., Panie Marszałku. Mam nadzieję, że mogę na to liczyć. Szanowni Państwo, a pytanie co do *raportu* ? Bardzo konkretne. Ja bardzo bym chciała żebyśmy, Szanowni Państwo, te wszystkie działania, które podejmowali, raportowali w taki sposób konkretny dla mieszkańców województwa śląskiego. Co nam to daje jako mieszkańcom województwa śląskiego i każdemu, kto w tym województwie śląskim mieszka ? Bo zgadzam się tutaj z moim kolegą, radnym Chrząszczem, że wydajemy bardzo dużo pieniędzy na promocję, na kulturę, a nie widać jakby tego przełożenia na mieszkańców województwa śląskiego, że oni z tego nie korzystają, więc ja uważam, że nie ma sensu wydawać takiej ilości pieniędzy, jeżeli mieszkańcy województwa śląskiego z tego nie korzystają. I pytanie drugie – dlaczego z tego nie korzystają ? Być może nie mają wiedzy, nie mają informacji, nie mają zachęty ? Uważam, że to bardzo dobry pomysł żeby ta karta właśnie dla mieszkańców województwa śląskiego była, bo byłaby też promocja. Pytanie tutaj do Państwa. Mamy dużo narzędzi, ja już nie mówię o *Fanpage-u*, ale mamy tutaj chociażby naszą aplikację *Śląskie*. Pytanie do Państwa Radnych. Ja zakładam, że każdy pracownik Urzędu Marszałkowskiego i każdy radny województwa śląskiego ma tą aplikację ściągniętą, bo Państwo wiecie, że jest taka aplikacja jako radni ? Super ! Korzystacie z tego. Ogromna prośba, że jak ktoś jeszcze nie ma żeby tę aplikację ściągnął. I pytanie czy też nie promować pewnych rzeczy poprzez aplikację ? Tak, że ja mówię wprost, że mnie brakuje takich konkretów. Być może na przyszły rok warto zrobić jeszcze w tym raporcie taki rozdział, jak to się przełożyło właśnie na konkretne wydane

pieniądze, na ten konkretny, jak wykorzystanie, bo, Szanowni Państwo, my wiemy, że Departament Promocji jak wydaje na coś pieniądze, to potem musi zrobić raport, że, nie wiem, gdybyśmy nie dali tego miliona, to musielibyśmy kupić te reklamy w telewizji za milion, itd. My to jakby wszystko wiemy, ale tutaj mówię, ja jestem czasem bardzo zdziwiona jak inne województwa są daleko za nami i to nie jest jakby powód do chluby. I ostatnia rzecz jeszcze, którą też na komisji mówiłam, kolejna też prośba o konkretny, bo my ciągle mówimy o tej depopulacji, depopulacji, depopulacji, ale właśnie pytanie, czy my mamy jakiś konkretny żeby coś zaproponować tym młodym mieszkańcom województwa śląskiego, tym bardziej, że bardzo dużo środków przeznaczamy na uczelnie wyższe w województwie śląskim, więc taka moja też ogromna prośba, może warto żeby z tej współpracy wyszły konkretne propozycje, ale stricte dla młodych mieszkańców województwa śląskiego. Pani Dyrektor na komisji też mówiła, że takie różne badania są. Może warto, żeby jedna sesja została poświęcona tylko i wyłącznie depopulacji i ofercie dla młodych mieszkańców województwa śląskiego. Bardzo dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo i w kolejności o głos poprosiła Pani Radna Jadwiga Baczyńska. Bardzo proszę Pani Radna !

- **radna Jadwiga Baczyńska** – dziękuję za udzielenie głosu ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Zarządzie ! Państwo Radni i Drodzy Goście ! Chciałam przede wszystkim zwrócić uwagę na temat edukacji w województwie śląskim. No tak się moje losy zawodowe potoczyły, że od pewnego czasu wróciłam do pracy w szkole. I ponieważ mamy nową osobę w Zarządzie odpowiedzialną za służbę zdrowia w tej chwili, bardzo mi zależy na tym, żeby Pan Marszałek i Państwo, żebyśmy wszyscy zwrócili uwagę na problemy zdrowotne dzieci i młodzieży, ale przede wszystkim te problemy natury emocjonalno-psychicznej, ponieważ młodzież się w dzisiejszych czasach zmagają z niesamowitością, z ilością, ale też siłą tych problemów. Chyba nie musimy mówić, bo to i w poprzedniej kadencji i w obecnej było bardzo często poruszane, że ilość również samobójstw bardzo wzrosła. Natomiast pomoc jaka jest możliwa dla tej młodzieży, dostępność tej pomocy, no bo pomoc jest, tak, profesjonalna, ale jej dostępność jest tak ograniczona, że kolejki oczekiwania to jest nawet i rok czasu lub więcej, 17 miesięcy, 18 miesięcy. Wiem z doświadczenia od dyrekcji szkół, w których pracuje, że właśnie takie kolejki są. A dotyczy to miejsca dla osób niepełnoletnich, które zagrażają życiu, mogą zagrażać życiu własnemu i nie tylko własnemu, więc jest to naprawdę alarmujący problem. I przede wszystkim na to chciałam zwrócić uwagę żebyśmy wszyscy skutecznie wypracowali taki sposób, żeby te miejsca na leczenie, dostępność terapii, zapobiegawczość przede wszystkim tym problemom, żeby była jak najbardziej rozwinięta. Oczywiście problem nie dotyczy tylko osób niepełnoletnich, ale również uczniów pełnoletnich. To już są osoby dorosłe. I jest również konflikt, Szanowni Państwo, taki, że osoba,

która nawet dostaje się do tego ośrodka w jakiś cudowny sposób lub doczeka żywa do tego czasu, kiedy zostanie przyjęta i rozpoczyna terapię, która trwa dwa do trzech lat około, bo nigdy nie wiadomo. No rana w głowie jest raną, która wymaga leczenia długotrwałego, a nie taka jak na przykład na skórze, że no zagoi się. W związku z tym jeżeli taka osoba, np. oczekuje te 17 miesięcy, trafia do tego ośrodka leczniczego, dobrego, skutecznego, bo takie ośrodki w naszym województwie są, to z chwilą ukończenia 18. roku życia praktycznie danego dnia musi się spakować i stamtąd wyjść. Na tak zwany bruk, tak, bo nie wiemy, gdzie ona wróci, czy do domu rodzinnego, czy ten dom ma, czy nie ma, jaki ten dom jest i co dalej z taką osobą? Terapia zostanie przerwana, praca wielu osób, sztabu psychologów, psychiatrów, którzy tam z nią pracowali, zostaje przerwana i tak naprawdę zmarnowana. I ta osoba znów zostaje rzucona na głębokie wody życia codziennego i musi znów czekać, aż dostanie się do ośrodka dla dorosłych i zaczynać wszystko od nowa. Więc tutaj jest bardzo, bardzo ważny problem przejścia właśnie z tego wieku niepełnoletniego do pełnoletniego z zachowaniem ciągłości terapii, leczenia, jakakolwiek ta terapia by nie była. Sprawa, no nie tyle kolejna, czy może podpunkt, to są ośrodki leczenia dziennego, czyli nie te stacjonarne, zamknięte, ale osoby, które dadzą radę mieszkając u siebie w domach, czy czasem są to jakieś rodziny zastępcze, czy miejsca opieki zastępczej, mogą funkcjonować normalnie w środowisku i dochodzić na tego typu leczenie, terapie nawet długoterminowe, do ośrodka na godziny w ciągu dnia. Czyli przychodzą tam rano, a po południu wracają do domu. Takich miejsc jest bardzo, bardzo mało. Nie ma możliwości praktycznie dostania się na taki ośrodek w sytuacjach, kiedy jest to skuteczne. Oczywiście szpitale czy oddziały zamknięte muszą przyjąć osobę, która deklaruje, czy rodzina deklaruje, czy opiekun deklaruje np. myśli samobójcze, tak? I bardzo dobrze, że jest taka osoba zaopiekowana, natomiast to nie zawsze jest rozwiązanie. Naprawdę alarmuję tutaj o takie rozwiązania żeby ta młodzież, która potrzebuje takiego wsparcia, a jest tej młodzieży bardzo dużo, to emocjonalne wsparcie jest bardzo, bardzo potrzebne, żebyśmy naprawdę mocno się pochylili i spróbowali te rozwiązania wypracować. Jeżeli chodzi o samą edukację. To już mogę nazwać numer dwa problem, to jest brak nauczycieli i starzejąca się kadra pedagogiczna. No ja jestem jej przykładem, do emerytury lata liczę. Niewielu jest młodszych nauczycieli ode mnie w szkołach, gdzie uczę. Za chwilę tych nauczycieli nie będzie. Młodzi ludzie niekoniecznie chcą iść pracować do szkoły z różnych względów, również z takich względów, że jest to praca trudna emocjonalnie ze względu na te problemy, o których mówiłam w punkcie pierwszym. Dlatego no tutaj, jeżeli chodzi o kadry szkolne, w szkołach jest to naprawdę duży problem. No wiemy, że na etapie ministerialnym, na szczeblu ministerialnym różne próby zostały podjęte, jakieś tam podwyżki płac były. Natomiast kwestia stopni nauczycielskich – ja wiem, że to nie do Państwa może pytanie tylko, czy problem, tylko do ministerstwa – no, ale też miejmy to na uwadze, tak? Bo spotykamy się, rozmawiamy, że właśnie osoby, które bardzo często przekwalifikowują się na pewnym etapie życia, idą

pracować do szkoły, zdarza się, że po dwóch tygodniach wracają do swoich poprzednich zawodów. Zdarza się, że osoba pracująca 10 czy 20 lat w szkole, rezygnuje i idzie do innego zawodu, ale również zdarza się, że te osoby, które przychodzą po 20, np. latach pracy do szkoły, chętnie tam zostaną i czują to powołanie, chcą pracować z ludźmi młodymi, czy z dziećmi, czy z młodzieżą, natomiast muszą zaczynać od zera tak naprawdę. Od zera pod względem kwalifikacji, wymagań, no swojej pozycji w szkole to może, to tu jest to uzasadnione, tak, bo jako pedagodzy może nie mają doświadczenia tak dużego, ale osoba, która ma wiele lat doświadczenia w innych zawodach i może np. wprowadzić w swoim sposobie nauczania czy systemie nauczania właśnie to swoje doświadczenie praktyczne, co dzisiaj jest bardzo ważne, bo np. uczelnie wyższe realizują projekty, gdzie jest przedsiębiorstwo i uczelnia i wspólnie np. kształcą, czy nawet doktoraty są te wdrożeniowe, gdzie właśnie praktyka z teorią się bardzo łączą. Więc tutaj bardzo bym zwróciła uwagę na to żeby docenić jednak takich nauczycieli, którzy z szerokim wachlarzem doświadczenia zawodowego przychodzą do szkół i mogą tych uczniów zachęcić i przekonać do tego, w czym, w jakim momencie im się ta wiedza w życiu przyda i do czego. Tak, że kwestia nauczycieli, kwestia zdrowia dzieci i również kwestia lokalowa szkół. Szanowni Państwo ! No, ja idąc do szkoły po latach, właśnie, doświadczenia gdzie indziej, myślałam, że zastanę nową technologię, oprogramowanie, będę korzystała z nowych narzędzi. Korzystam wciąż z kredy i tablicy. Jest to jedyne wiarygodne narzędzie. Rzadko się zdarza, że mam pracownię, gdzie jest tablica interaktywna i mogę z niej korzystać. Jeżeli mogę, to albo komputer z nią współpracujący, z jakich powodów, no nie można go używać albo po prostu sama tablica nie działa, więc tutaj mamy bardzo duże braki jeżeli chodzi o takie wyposażenie szkół. Akurat w szkole, w której w tej chwili pracuję, pozyskano środki na rozbudowę, na wyposażenie. Tam bodajże na kierunku weterynaryjnym będziemy mieć w tej chwili również, oprócz pracowni dla kształcących się przyszłych weterynarzy, również prosektorium dla zwierząt, gdzie ci młodzi studenci będą się mogli uczyć. Natomiast niewiele szkół, udaje im się pozyskać takie dofinansowanie. Te zasoby lokalowe oczywiście są trudne i nie mówię tutaj o klasach, bo klasy są coraz mniej liczne, tak ? Młodzieży jest coraz mniej i to też jest problem, że to nowe pokolenie, problem demograficzny powoduje, że szkoły walczą tak naprawdę o uczniów, żeby ci uczniowie do nas przyszli, żeby można było otworzyć klasy. Tak, że tutaj nie chodzi o to żeby było więcej klas, czy klasy były większe, bo one są w tej chwili za duże na tą ilość, która jest, bo wiadomo, że przyjęci uczniowie po to żeby otworzyć klasę, oni się prędzej wykruszą, więc zostanie tych uczniów później coraz mniej. Ale chodzi o te specjalistyczne pracownie, o hale sportowe, o sale konferencyjne, o nowoczesne wyposażenie, o to żeby ci uczniowie się mogli uczyć w nowoczesnych warunkach. No na przykład takie jak uczelnie wyższe mają, bo te to już mają tego typu sale wykładowe, itd. No ja akurat w Anglii też pracowałam przy budowie szkół i wiem, że tam po prostu stare szkoły się

zamykały, zostały przekształcone na jakieś inne budynki. To jest oczywiście przykład, ja nie mówię żeby tak ze wszystkimi szkołami w Polsce robić, ale budowano nowe, tak, już dostosowane do nowych potrzeb, do nowych realiów. I oczywiście wyposażone we współczesny sposób, chociaż doświetlone światłem dziennym, tak jak w tej chwili budynki mogą być doświetlone, czy docieplone, bo nie wszystkie szkoły mogą być termomodernizowane ze względów takich, że są to zabytkowe budynki. Tak, że w szkolnictwie mamy bardzo wiele problemów. Na pierwszym miejscu postawiłam właśnie ten zdrowia, dobrostanu psychicznego młodzieży i dzieci, bo uważam go za najważniejszy. No a właśnie w raporcie, który otrzymaliśmy, w tych tematach akurat, ten problem nie został w ogóle poruszony. Jeżeli chodzi o tematy, które już wcześniej moi przedmówcy poruszali, zakłady przemysłowe, które zostały zamknięte, np. w Szczekocinach mleczarnia, która najpierw została wykupiona tam przez inny podmiot, w końcu została zamknięta. Niestety, nie mamy już tych naszych lokalnych tutaj produktów, które przez 80 lat bodajże były tam produkowane z lokalnych też... produktów rolniczych, wytwarzanych właśnie na tym regionie. Ci ludzie nie znaleźli niestety zatrudnienia. No i wiele innych zakładów, o których na pewno Państwo wiecie, że zostały zamknięte i coraz więcej tych osób zatrudnienie traci. No, a mimo to w szkolnictwie nauczycieli brakuje. Tak, że no mamy dużo problemów, na które chciałabym zwrócić uwagę i w następnych miesiącach naszej wspólnej pracy nad nimi się pochylić. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej i o głos w dyskusji poprosił Pan Radny Jan Kawulok. Bardzo proszę !
- **radny Jan Kawulok** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Tutaj moi koledzy już przedstawiali pewne problemy, swoje zastrzeżenia. Ja może tak tytułem uzupełnienia wystąpienia Pana Wiceprzewodniczącego Gmitruka. Powołał się na ustawę o samorządzie województwa śląskiego i to jest prawidłowo, natomiast trzeba dodać, że artykuł, który wprowadził obowiązek tworzenia *raportu*, jest z roku 2018. Wtedy to rząd Prawa i Sprawiedliwości zasugerował, że celem lepszego rozwoju regionów konieczne jest opracowanie raportu. Opracowanie raportu miało jedno założenie – żeby coś zmienić pozytywnie, to trzeba zinwentaryzować faktyczne potrzeby. Jeżeli się bierze do ręki taki raport, to zawsze oceniam go w takich kategoriach, co w nim jest ważne, co jest nieważne. I trzecia kategoria, dosyć istotna, co w nim nie ujęto lub pominięto celowo. I w tym kontekście jak gdyby przeglądam ten raport i tak chciałbym też pewne rzeczy zasygnalizować. No jako humorystyczną ciekawostkę powiem, że województwo śląskie ma pierwsze miejsce w kraju w eksporcie nakrycia głowy i ich części. To na pewno cieszy i to jest informacja pozytywna. Natomiast tutaj padały różne informacje, ale jest bardzo ważne jedno zdanie: *wskaźnik udziału wydatków inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego, samorządu województwa, powiatów i gmin, w wydatkach ogółem*

w województwie śląskim wynosił 15,6 % i był najniższym wynikiem wśród wszystkich regionów. Szanowni Państwo ! To zdanie zawsze powinno być przedmiotem analiz. To można zapisać, ale oprócz tego trzeba wyciągnąć wnioski. Co to spowodowało ? Dlaczego tak jest ? I ewentualnie – czy tak być musi ? Kolejny punkt, który tu chciałbym zwrócić uwagę, to są studia. Bardzo dobra informacja. Ilość studentów, dobre wskaźniki. Najliczniejszą grupę stanowią studenci podejmujący kierunki medyczne. Stanowią oni w województwie śląskim 19 % ogółów studiujących. I teraz znowu taka refleksja, bo żeby stan województwa był dobry, to nie trzeba po prostu psuć. W roku 2015 w Polsce przyjęliśmy na kierunki lekarskie 5 400 osób. Tyle było miejsc. W roku ubiegłym 10 200. Dzięki polityce Premiera Morawieckiego, Pani Premier Szydło, oczywiście Ministra Czarnka, te ilości wzrosły. Ale dlaczego na to zwracam uwagę ? Bo miesiąc temu pojawiła się zapowiedź Pani Minister Zdrowia, Jolanty Sobierańskiej-Grędy, że trzeba zmniejszyć ilość miejsc na kierunkach lekarskich. Panie Marszałku ! Nie pozwólcie na to. Nie pozwólcie na to, żebyśmy znowu wrócili do kształcenia lekarzy na poziomie 5-6 tys. zł(?), bo wtedy oczywiście konsekwencje monopolizowania rynku są wszystkim znane. Tak, że bardzo bym prosił, żeby ta sprawa była, no ... bo to wy pilnujecie tego. Kolejna informacja, która jest w tym raporcie, znowu przeczytam zdanie, żeby przedstawić, jak pewne fakty można, że tak powiem, inaczej interpretować. Porównując wskaźnik liczby pracowników ochrony zdrowia do liczby mieszkańców, należy podkreślić, że sytuacja w województwie śląskim w tym zakresie kształtowała się powyżej średniej. W 2024 roku w regionie pracowało 70,2 pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców. Jeden z lepszych wskaźników w kraju. To zmieniamy czy nie ? Tak, tylko że Polska ma dwukrotnie mniej niż Europa. Jeżeli by to zdanie tu było dopisane, to trzeba powiedzieć: czerwone światło ! Kształcimy więcej pielęgniarek, a nie piszmy, że mamy lepiej niż inne województwa. To nic nie daje. Po prostu to musi być systemowe rozwiązanie. Dzisiaj dojście do tego wskaźnika 10 pielęgniarek na 1000 mieszkańców jest niezwykle ważne. Jesteśmy społeczeństwem nie aż tak biednym, żebyśmy musieli ciągle kształcić to na poziomie bardzo, bardzo niskim. Kolejny punkt, który też wymagałoby jakiejś interwencji, jest zdanie: *w porównaniu do roku 2023 w regionie zaobserwowano pogorszenie jakości powietrza*. Pogorszenie jakości powietrza po 8 latach prowadzenia bardzo restrykcyjnej, według nas, uchwały, którą przyjmowaliśmy, którą czasami broniliśmy, lepiej lub gorzej, ale jest to znowu jakiś sygnał co się stało, że to nie działa. Kolejny punkt, który chyba budzi wątpliwości – w 2025 roku *Koleje Śląskie* przewiozły 20,5 mln pasażerów, podczas gdy w roku poprzednim liczba ta wynosiła 21,9. Spadek ponad 1,4 mln, czyli ponad 6 %. Co się stało ? I my potocznie mówimy, przepełnione wagony, przepełnione pociągi, a spadek o ponad milion przewozów. Oczywiście nasze dotacje rosną, no bo one trudno żeby nie rosły. Szanowni Państwo ! Jak wiecie, *Raport o stanie województwa* składa się z tej części, no jak gdyby dotyczącej, ale też dotyczącej statystyk, pewnych danych, ale też dotyczy realizacji naszych uchwał. I tu,

Szanowni Państwo, przypomnę takie jedno zdarzenie, które traktowałem jako swój wielki sukces. Na Komisję Zdrowia, do Pani Aleksandry Poloczek została zaproszona, ratownictwo medyczne, było siedmiu dyrektorów, wszyscy się pojawili, to było w sierpniu. Każdy referował swoją pracę i na końcu zwyczajowo Pani Przewodnicząca zadała pytanie, a w czym wam możemy pomóc ? Dyrektor pogotowia bielskiego, Wojciech Waligóra powiedział: mamy tak idiotyczny przepis w ustawie w wyniku zapisów *covidowych*, tego, że jakbyśmy go zmienili, to na Śląsku natychmiast uwolnimy 60 etatów lekarskich. No to dobrze, proszę, ale przygotować projekt uchwały. Z reguły to się kończy niczym. Tym razem się skończyło konkretnym spotkaniem, dwa spotkania wszystkich dyrektorów i został wysłany projekt stanowiska tutaj do Sejmiku. Oczywiście dziwne, bo to gdzieś zawisnęło, nie było tego w porządku obrad, ale się okazało, że w wyniku nacisku Pana Profesora, Dyrektora w Sosnowcu, Pana Prezesa z Żywca, do Pana Przewodniczącego, na sesji wrześniowej ten punkt znalazł się w porządku obrad i o dziwo my jako Sejmik przyjęliśmy jednogłośnie uchwałę o zmianie tych przepisów. Ona została wysłana do Warszawy, i ostatnio jeszcze pytam, co się z tym dalej dzieje ? Nikt nie wie. Przepraszam, 60 etatów lekarskich, a mamy 12 SOR-ów, to do każdego by można dołożyć 5 lekarzy albo utworzyć 2-3 SOR-y. Co się z tym stało ? No powiem tak: jeżeli w sytuacji monopolizowania rynku pracy lekarza, brak jest decyzji, lub są decyzje złe, to niestety lekarz Dawid Kacperczyk z zarobkiem 1,6 miliona powiedział: *jak nas będzie mniej, to będzie stawka 400 zł*. Czemu tak musi być ? My powinniśmy te sprawy... ujmować. 60 lekarzy, to jest może nie zamknięcie iluś oddziałów. Zadałem pytanie na Komisji Zdrowia, gdzie był przedstawiony raport, ile oddziałów zostało zawieszonych i zamkniętych w województwie śląskim w zeszłym roku. No nie ma tego w raporcie, się okazało, że te dane nie jest tak łatwo dostać. Szanowni Państwo ! To wam powiem – w zeszłym tygodniu dwa – bo jako dyrektor pogotowia dostałem informację, jeden w Bytomiu, jeden w Częstochowie. Ja nie chcę mnożyć ilość tygodni razy dwa, bo to będzie zawyżone troszkę, ale jak powiem, że to jest 50-60 oddziałów, to myślę, że to jest do zweryfikowania. Szanowni Państwo ! I to jest problem nasz. Oczywiście pytanie, *Raport o stanie województwa*, również obejmuje zdarzenie, na które Zarząd ma mały wpływ, bo np. wydłużenie kolejek w szpitalach, jeżeli rząd obciął limity. One są i oczywiście pytanie czy lepiej tego w raporcie nie pisać, czy lepiej pisać żebyśmy wszyscy wiedzieli, że to jest złe, żebyśmy pewne rzeczy potrafili jednak poprawiać, ponieważ bez uczciwej analizy tematu nie da się poprawiać sytuacji. Ja tu wybrałem pewne rzeczy, tak jak powiedziałem, w tym raporcie są rzeczy, które są dobre, które są złe, są te, których nie ma, ale *Raport o stanie województwa* powinien być, powinien być z uwzględnieniem radnych opozycji, powinien być merytoryczną dyskusją, nie tylko na zasadzie dyscypliny partyjnej, ale też pewnych wykorzystania wiedzy innych osób. To jest niezwykle ważne, bo my ten dokument dostaliśmy – tak jak powiedziałem, moje zdanie na ten temat jest jedno, to jest najważniejsze, jest to co w tym raporcie nie ma – ale przedstawiając te

dane, ja myślę, że każdy z Państwa Radnych przeczytał ten raport, zrobił sobie notatki z tego co tam jest dobre, co jest złe i zrobił notatki z tego czego nie ma, bo bez tego strategia województwa nam się nie uda i kolejne założenia nie wyjdą. Tak jak powiedziałem w przypadku pielęgniarek – można napisać, że mamy lepiej niż inne województwa, nie pisać, że kraj ma dużo gorzej niż cała Europa i właściwie powiedzieć: czekajmy, ponieważ sąsiedzi też nic nie robią. Nieprawda, trzeba po prostu podjąć decyzję żeby przywrócić kształcenie pielęgniarek przy szpitalach dużych, powiatowych, oczywiście w ramach zmienionej ustawy o pielęgniarstwie. To tyle z mojej strony. Ja bardzo dziękuję moim kolegom z klubu Prawa i Sprawiedliwości za bardzo, że tak powiem, merytoryczne przygotowanie się do tematu, wystąpienia. I oczywiście dziękuję Szanowni Państwo. Mam nadzieję, że moje wystąpienia będą i dla mieszkańców województwa śląskiego, i dla pracowników, i też dla nas radnych, pomocne w wypracowaniu kolejnych decyzji co do lepszego losu województwa śląskiego. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! O głos w dyskusji również poprosił Pan Wiceprzewodniczący Mirosław Mazur. Bardzo proszę Panie Przewodniczący !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Koleżanki i Koledzy Radni i Szanowni Państwo ! Nawiązując do głosów moich przedmówców, ja skupię się na meritum i na tym, na co wpływ mamy. A zatem do rzeczy w temacie raportu, w temacie sprawozdań finansowych i dzisiejszego absolutorium. Otóż stajemy dziś przed niezwykle ważnym momentem w działalności Zarządu, podsumowaniem roku budżetowego 2025. Rozpatrując przedłożone przez Zarząd Województwa sprawozdanie finansowe oceniamy nie tylko suche liczby ukryte w bilansach, ale przede wszystkim realny wymiar pracy na rzecz rozwoju naszego regionu. Chciałbym zacząć od kluczowego i fundamentalnego faktu. Niezależny biegły rewident wydał jednoznacznie pozytywną opinię o badanym sprawozdaniu. Potwierdzono w niej, że te dokumenty te przedstawiają rzetelny, jasny i zgodny z prawem obraz sytuacji majątkowej oraz finansowej województwa. I to jest dowód na odpowiedzialność, profesjonalizm oraz potwierdzenie transparentności w dysponowaniu środkami publicznymi przez Zarząd pod kierownictwem Marszałka Wojciecha Saługi ...[głos z sali]... Wiem ! Za chwilę będę o tym mówił. Widział Pan, że nie przeszkadzałem ani Panu, ani Pana koleżankom i kolegom...

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...proszę nie dyskutować z miejsca...

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...więc wracam do tego co przygotowałem dla Państwa. Szanowni Państwo ! Powiedzmy to sobie otwarcie, budżet żadnego samorządu, nawet tak silnego gospodarczego jakim jest Województwo Śląskie, nie jest z gumy. Żaden budżet nie jest w stanie natychmiast zaspokoić wszystkich stale rosnących i w pełni uzasadnionych oczekiwań naszych mieszkańców, instytucji czy lokalnych społeczności. Zawsze będziemy czuli niedosyt, bo ambitnych celów nam nie brakuje. Jednak odpowiedzialna polityka finansowa to sztuka dokonywania wyborów. I ten budżet był trafną, dojrzałą odpowiedzią na najważniejsze wyzwania współczesności, konsekwentne dążenie do rozwoju i stabilności regionu. Co to oznacza w praktyce ? Oznacza to, że środki finansowe zostały przekute w rzeczowe aktywa, które będą służyć pokoleniom. Spójrzmy na konkretne przykłady realizacji zadań rzeczowych i finansowych, które wprost budują przyszłość regionu i choć jednocześnie są obszarami największych wyzwań, to w 2025 roku były to swego rodzaju wizytówki działań samorządu naszego województwa. I tutaj kilka punktów takich przykładowych – ale tak jak powiedziałem wcześniej, są to jednocześnie obszary, w których mamy jak największe wyzwania – po pierwsze, to nowoczesna infrastruktura i bezpieczeństwo na drogach, modernizacja tych dróg, budowa chodników. Są na to liczne przykłady. W sprawozdaniu Państwo znaleźliście na pewno na to przykłady, kto czytał wnikliwie. A kolejny obszar to transport publiczny, czyli podstawowy filar transportu tego publicznego w naszym województwie jakim jest kolej. To są nowe składy, to są nowe połączenia. Pomoc finansowa samorządom w obszarach, gdzie beneficjentami są nie tylko mieszkańcy tych gmin, ale mieszkańcy województwa śląskiego czy też odwiedzający nas goście. Inwestycje w bezpieczeństwo mieszkańców poprzez m.in. dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia dla służb. Zaangażowanie w nabycie akcji Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego, czyli naszego lotniska – Państwo też znacie doskonale szczegóły. I ostatni z punktów, który jest bardzo ważny, choć na końcu, z wymienianych – ta kolejność jest zupełnie przypadkowa – to jest kwestia zakupu nowoczesnego sprzętu dla diagnostyki i zabiegów, modernizacja poradni oraz liczne sukcesy we wdrażaniu nowatorskich terapii. To jest realny wkład w ochronę zdrowia. Proszę Państwa ! Tu się na chwilę zatrzymam, bo jak widzicie przygotowałem sobie kartkę żeby w polemikę nie wchodzić, ale słuchając was nie da się pewnych rzeczy przemilczeć. Ja sobie wybrałem tylko trzy żeby się do nich delikatnie, ale to bardzo delikatnie odnieść. To co mamy wspólne, bo to nie jest tak, że nie ma wspólnych rzeczy, to jest troska o województwo. I doceniamy tą waszą troskę. Jest to wspólna troska o dobro mieszkańców. Ale jeżeli Państwo dajecie jako przykłady niedostępność do SOR-ów i mówią to osoby, które wywodzą się z ugrupowania, które przez 8 lat rządziło Polską i rządziło to w taki sposób, że *kryzys maseczkowy, kryzys respiratorowy*, czy bardziej dobrym słowem tutaj jest *afery*, czy wypowiedzi waszego prezesa, Kaczyńskiego, o tym czym można palić w zimę, i tu już nawiązuję do kolejnego problemu, czystego powietrza, czy

sprowadzanie węgla z całego świata, który jeszcze do Polski nie przyплыnął, a już się zmienił w pył. I wreszcie fakt, że mówią to osoby i wiedzą doskonale, że premierem rządu był poseł z Katowic, poseł Morawiecki, no to przynajmniej zahacza to o hipokryzję, o, nie wiem, zapominanie się. Już nie pamiętacie jak to było, kto rządził, kto miał na to wpływ ? Czy mówienie o tym, że spada liczba podróżnych i zapominanie o tym, że doświadczamy tutaj w węźle katowickim jednej z największych, a jak nie to największej modernizacji węzła kolejowego – to jest delikatnie mówiąc, nieuczciwe. I mogliście skorzystać, ale nie skorzystaliście z tej okazji żeby po prostu siedzieć cicho i na ten temat się nie wypowiadać. Wracam na tory żeby nie było za długo tej polemiki. I teraz skupię się już żeby też szanować wszystkich Państwa czas – bo gadaliście tak naprawdę, powtarzaliście się, nie wiem, jak refren, czy mieliśmy się może tego na pamięć nauczyć, nie chcę wyliczać, dosyć długo. Więc liczby nie kłamią. Pokazują wysoką sprawność operacyjną Zarządu i naszych jednostek. Ten budżet udowodnił, że potrafimy mądrze i skutecznie zarządzać finansami w czasach trudnych wyzwań. Choć nie rozwiązał wszystkich problemów, przyznajemy to, bo to proces rozłożony na lata, to bez cienia wątpliwości stał się kamieniem milowym, który zabezpieczył ciągłość działania i dał mocny, dynamiczny impuls do dalszego rozwoju województwa śląskiego. Mając na uwadze rzetelność przedłożonego sprawozdania, wysoką realizację założonych ram rzeczowo-finansowych oraz niekwestionowany wkład w rozwój naszego regionu, w imieniu klubu radnych Koalicji Obywatelskiej, ale zachęcam wszystkich radnych, żeby poparli to stanowisko, z pełnym przekonaniem oświadczamy, że popieramy wykonanie budżetu za rok 2025 i wnosimy o przyjęcie diskutowanego raportu przed chwilą, jak również za chwilę przedstawionego sprawozdania oraz udzielenie Zarządowi absolutorium. Dziękuję za uwagę !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Mam tutaj taki pewien dysonans, bo nie usłyszałem, aby Pan w swojej wypowiedzi się odnosił do Pana Kawuloka, a mam trybie *ad vocem* ... było, tak ? OK. Bardzo proszę ! W trybie *ad vocem* Pan Radny Jan Kawulok !
- **radny Jan Kawulok** – Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Bo jeżeli, Wiceprzewodniczący mówi, że miałem prawo się nie odzywać, Pan to zanotował, to to jest skandal. Miałem prawo ! Mało tego, mówił w punkcie o raporcie...
- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – ...z przykrością Pana informuję, że ja tego nie notuję, to się nagrywa, a potem jest sporządzona transkrypcja...
- **radny Jan Kawulok** – ale ja akurat pamiętałem. Zwracając się do mnie, *miał Pan prawo milczeć*. Szanowni Państwo ! Ja ten *raport* nie po to miesiąc studiuję, kolega go nie czytał i dlatego mówił o wykonaniu planu finansowego w punkcie: *Raport do stanie województwa* i jeszcze mnie zarzuca, że mam prawo się zapytać,

czemu spadła ilość przewozów. Odpowiedź była, jest modernizacja, ale ja się mam prawo pytać. Ja jestem radnym, który bierze dietę. Ja się mam prawo pytać o pielęgniarki. I bardzo proszę, nie używać takich sformułowania wobec naszego klubu i mnie, że mamy prawo milczeć. Cenzury tu nie będzie, Panie Przewodniczący ! Nie będzie cenzury !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! To może ja do Pana, Panie Radny, mam pytanie, czy z Panią ... Dziuk Pan porozmawia żeby wycofała skargę z NSA i nie wstrzymywała procesu przejęcia przez SUM naszego szpitala w Bielsku-Białej, bo to wstrzymuje również proces kształcenia nowych lekarzy. Nie wiem, to też Pańska Koleżanka ... Mam prawo pytać ! O głos poprosił Pan Radny Stanisław Baczyński. Proszę Panie Radny !

- **radny Stanisław Baczyński** – Panie Przewodniczący ! Panie i Panowie Radni ! Szanowni Zaproszeni Goście ! Panie Marszałku z Zarządem ! Ja, jak widzicie Państwo, nie za bardzo paliłem się do dyskusji, ale nie ukrywam, że Kolega Wiceprzewodniczący mnie sprowokował do tego żebym tu stanął, na tej mównicy, bo tak mnie nauczono, że głos się zabiera stąd, a nie docinając stąd czy stamtąd. Więc, Szanowni Państwo, po pierwsze – Pan Przewodniczący już tutaj mówi, czym jest raport. Raport jest pewnym stanem, nad którym się mamy zastanowić, uwzględniając wszystkie wnioski czy wszystkie poglądy, czy wszystkie głosy w dyskusji. To nie po to, żeby wszystko spluć, bo zauważcie Państwo, że niekiedy się tu pojawiają wątki bardzo pozytywne, ale po to żeby pokazać stan, diagnozę, z której należałoby wystartować i coś zrobić, uruchomić jakiś proces, który spowoduje lepsze osiągnięcia, większe zadowolenie. Przecież o to w tym wszystkim chodzi. To jedna rzecz. Druga rzecz, to ja myślę, że Pan Wiceprzewodniczący się pospieszył z oceną sprawozdania, bo to mamy w punkcie następnym i myślę, że to też będzie dyskusja i tam możemy sobie już podyskutować o konkretnych rzeczach. I to też jest stan, Szanowni Państwo, z tym, że na 31 grudnia 2025 roku, ze wszystkimi plusami, minusami. Przecież po to jest sesja absolutoryjna żeby o takich sprawach dyskutować. Ja nie będę pewnych rzeczy powtarzał, które tu już zostały powiedziane. Pozwolę sobie zauważyć, że był taki moment, kiedy Pan Wiceprzewodniczący Sejmiku prezentował pogląd, że wystarczy zmiana osobowa władzy i znikną problemy. Ja to dokładnie zapamiętałem i mówię jeszcze raz: tak nie jest, tak nie będzie. Problemy są, jest ciągłość władzy i czasami to ta władza, która sprawuje władzę, to ma świetną okazję do tego żeby się dowiedzieć jakie są problemy, co należy zrobić, jakie uruchomić procesy żeby, tak jak powiedziałem, były większe osiągnięcia. Ja powiem Państwu tak: dwie rzeczy mi się w tym wszystkim nie zgadzają. Jedna to zamykanie się władzy wojewódzkiej na poziomie, no takie mamy zadania i nie wyjdziemy i to jest super, bośmy wykonali sprawozdanie, wykonaliśmy budżet, mamy jakieś zadania, mamy sprawozdanie. Mieszkańcy, mimo istnienia tylu lat samorządu terytorialnego, nie umiejscawiają samorządu

terytorialnego w poziomie, a raczej w pionie i oczekują od władzy wojewódzkiej, że będzie uruchamiała te procesy, które będą rozwiązywały problemy. Do tego sprowadza się jedna rzecz, której ja nie bardzo umiem się z nią zgodzić, a poza tym powiem Państwu tak, że są takie elementy nawet, gdzie Pan Marszałek, czy Zarząd wychodzą w inne obszary gospodarcze i potrafią to robić nawet z powodzeniem. I druga rzecz, która mnie w tym wszystkim nie pasuje, to powiem Państwu tak: cały świat, jak popatrzyysz, to chroni swoje dobra naturalne – ropę, gaz, węgiel. My siedzimy na węglu i opętani *Zielonym Ładem* robimy wszystko, żeby tego węgla nie dotykać. To jest jakieś dla mnie wielkie niezrozumienie. A tak pozwolę sobie powiedzieć, że w momencie, kiedy ten węgiel był źródłem pracy, płacy, utrzymania, dobrobytu, to województwo czy ten region się inaczej rozwijał, również z tym subregionem, gdzie ja mieszkam. I żeby ktoś mnie źle nie zrozumiał, to niech Państwo nie myślą, że dążę do powrotu do łopaty, kilofa i wybycia szarpanego węgla. No to nie w tym rzecz, ale są przecież nowe technologie, za którymi świat się rozbija, które powodują, że z węgla się produkuje bardzo wiele różnych rzeczy. Ale to już zostawiam również jako swego rodzaju pomysł na przyszłość. Szanowni Państwo ! Powiem tak: ja sobie poczytałem ten raport, może nie tak dokładnie jak Pan Przewodniczący klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości, ale czytałem go sobie tak, próbowałem go poczytać sobie ze zrozumieniem i powiem Państwu tak, że nawet autorzy tego raportu nie ukrywają złych tendencji, więc o co się tutaj obrażać ? Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Tytułem komentarza i poparcia, ja również uważam, że górnictwa nie do końca powinniśmy zamykać i likwidować, ale też tak nadmienię, że to po 8. latach rządów Prawa i Sprawiedliwości zabrakło tego węgla w Polsce, bo trzeba go było aż z Kolumbii sprowadzać, więc też do przemysłenia na przyszłość, jakby czasem coś, to trochę więcej współpracy i jakiegoś kierunku strategicznego. Dziękuję bardzo ! Pan Marszałek Wojciech Saługa. Bardzo proszę Panie Marszałku !
- **Marszałek Wojciech Saługa** – dziękuję Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Wszystkim dziękuję za bardzo merytoryczne podejście do tego raportu. W ogóle dziękuję i jestem pod wrażeniem, że tak wielu z nas czy z Państwa to przeczytało, pochyliło się nad tym i podjęło się próby tej dyskusji. My też w ramach, w innej formie też o tym też o tym rozmawiałem i to jest kluczowe. W ogóle bym sobie życzył żeby tak zawsze ta debata w Sejmiku wyglądała, no bo ona jest bardzo merytoryczna i naprawdę dotykamy tutaj, w tych poruszonych kwestiach, kluczowych obszarów, z którymi musimy sobie spróbować poradzić. Na pewno nie jest to raport polityczny, na pewno nie jest to raport lukrowany, przygotowali go urzędnicy, którzy służą społeczeństwu, służą województwu, a nie służą żadnej formacji politycznej i to jest super. Ja w ogóle tu się cieszę, że jesteście, bo to tak naprawdę wiele jest do was. Ile razy ja się tutaj borykam z tymi, ze znaczną częścią z Państwa, że właśnie nie możemy się zamykać

w urzędzie, to co padło na końcu, że my nie jesteśmy ... pracujemy dla urzędu, w ramach urzędu, ale jesteśmy odpowiedzialni za województwo, bo chociażby rozwój regionalny, strategia jest wpisana w nasz obszar i to jest najważniejszy dokument dla wszystkich i dla naszego urzędu, innych urzędów, firm, przedsiębiorstw, edukacji, wszystkiego, wszystkiego co jest i nie bójmy się tak mówić odważnie. Ja wiele razy – i to mi się często zarzuca, nawet tu kiedyś mi ktoś zarzucił, że się wypowiadam w kwestiach, które nie podlegają jakby tej naszej jurysdykcji – ale tak, wypowiadamy się, bo jesteśmy mieszkańcami województwa śląskiego, bierzemy odpowiedzialność za budżet, ale też za szereg spraw, które się tu dzieją. Trochę się odniosę, bo jak dyskusja, to dyskusja, też coś pogadamy. Tu z większością rzeczy, też je zauważam, nie ze wszystkimi się zgadzam i czasami w inną stronę powinniśmy, według mnie, podążać niż tu słyszałem, ale to o tym za chwilę. Więc po kolei. Pierwszy Pan Radny Papaj zabrał głos o słabych nakładach na badania, rozwój, na ilość studentów, ilość spółek na mieszkańca, wiele, wiele obszarów. No, jest Pan Profesorem, to my to szukamy, nie ? Dlaczego, studenci nie chcą studiować u nas ? To jest jedna z kluczowych rzeczy. Pytam się akademików, dlaczego ? Sami nie wiedzą, tak wyczuwają. Na pewno nie jest to brak miejsc pracy, bo już Sosnowiec zrobił dobre badania. My chyba już mamy, jeszcze mi nie przedstawiono, też poprosiliśmy o takie podejście i na pewno nie jest to brak miejsc pracy. Inne rzeczy decydują. Pan Prezydent Chęciński, gdzieś go słuchałem, mówił: kobiety się głównie decydują na emigrację, ale nie potrafią zrozumieć dlaczego, bo one mówią, że opieka medyczna dobra, zajmowanie się dzieckiem, przedszkole, żłobki super, edukacja bardzo dobra, miejsca pracy dobre, ale gdzieś kogoś ciągnie. To jest wielka zagadka i nad tym pochylić się trzeba. Jako kraj najmniej wydajemy na badania i rozwój w Europie. I to jest jakaś nasza, ogólnie rzecz ujmując, katastrofa, ponieważ rozwijamy się super, ale ciągle nie jako ten kraj, który ma własne rozwiązania, własne innowacje i własne rzeczy, które moglibyśmy sprzedawać do innych. Trwa teraz debata mniej więcej o tym, słyszę ją na wielu kongresach i w wielu wystąpieniach, chociażby Pana Premiera. Ilość spółek na mieszkańca, ona jest niska, mamy bardzo dużo państwowego przemysłu. Nie oceniam tego. Ja uważam, że za dużo, ale to jest przyczyna, że tych spółek mamy mniej. No bo jeżeli dalej bardzo dużo, bardzo dużo ciągle jest państwowych przedsiębiorstw, no to w miejsce tego nie tworzą się spółki. To jest do określenia. Jeżeli Pan mówi, że mamy złe wskaźniki, no to stawiałbym tezę, że to jest złe, że jest tyle tego państwowego przemysłu, bo ci co nie mają aż tyle tego przemysłu, poszli do przodu, według zapisów w raporcie i tych statystyk, co Pan przedkładał. Tak jak mówię: pod dyskusję ! Fundusz Transformacji Województwa Śląskiego i w ogóle ... też nie politycznie, ale była kiedyś mowa i JSW Innowacje, że będzie piękne projekty robić, okazało się to klapą. *Program dla Śląska* przygotowany przez Ministra Morawieckiego, tam miały być też jakieś rozwojowe, właśnie oparte o państwowe instytuty i państwowe spółki – nie chcę pobudzać do dyskusji, ale nie wyszło, nawet nie ruszyło ! Fundusz Transformacji

Województwa Śląskiego podobnie zaczynał. Mniej więcej przepisane miał te rzeczy z programu Pana Premiera Morawieckiego. Jak tamto nie ruszyło, to też nie ruszyło. Czym się dzisiaj zajmuje ? Z tego co wiem – mamy dwóch przedstawicieli w radzie, strona społeczna tam jest i ministerstwa – to są blisko już zainwestowania w Sławków, zainwestowania w *Rafako*, czyli produkcję Jelcza, lotnisko jest na tapecie, inwestycje wokół lotniska i jakieś centra logistyczne. Nie chcę mówić wprost, bo mogę czegoś nie pamiętać, ale wokół takich się to wszystko kręci, żeby dołożyć, dorzucić, wesprzeć miejsca, gdzie możemy przewagi ekonomiczne zyskać. No tak nam wychodzi z różnych opracowań – im, temu funduszowi – żeby to robić. Mówi Pan, PIT, CIT nam spada. No spada, tylko właśnie też stawiam tezę, że mamy dużo tych państwowych, jeżeli popatrzymy na kopalnie, na JSW, no to spada ... dobrze ... nakłady, w ogóle rządowe, też, patrzę na Państwa, no słyszymy do JSW kilka miliardów złotych będzie wpakowane. Tylko te pieniądze nie spowodują, że powstaną jakieś ... jakieś dobro zostanie wyprodukowane. Przejadamy nakłady, inne województwa tego nie przejadają w takiej mierze. Nie uważam, że to jest dobre. Dotujemy ludzi, którzy nie pracują. W JSW 22 ... ponad, tysiący ludzi, objęte umową gwarantującą im bezpieczeństwo zatrudnienia i wypłatę na poziomie 17,5 tys. zł. Rząd staje na głowie i ładuje tam pieniądze, a one tylko tak szysz i znikają, i znikają... Nie buduje to nam siły gospodarki. To bardzo poważnie powinniśmy brać pod uwagę ... Jak żeście tu ... dobrze się kończyło, to nie będę politycznych wątków, ale na pewno inwestycja w SAFE, pobudzenie gospodarki właśnie z sektora prywatnego. 80 % dronów w Polsce jest produkowane na Śląsku, jakby o tym gdzieś nie wiemy, gdzieś nam to ucieka, ale ten biznes się stara, ten biznes chce i jest wiele ciekawych projektów, bo prywatni też inwestują. To bardzo poważne. My się zachwycamy, jak inwestuje *Tauron*, jak inwestuje właśnie zbrojeniówka, ale przedsiębiorcy prywatni też inwestują i są absolutnie kluczowym graczem jeżeli chodzi o gospodarkę. Ja się modlę o te samochody elektryczne i tych Tajwańczyków. To będzie wielka zmiana. Od lat nie było na oku tak wielkiego projektu, jest blisko, wytrzymajmy, byle ministrowie to dowieźli. Lotnisko, no to staliśmy się też graczem wspierającym rozwój lotniska. To też jest takie miejsce, w ogóle to połączenie lotnisko, Politechnika i na koniec miejsca pracy, rzeczywiste miejsca pracy w aspekcie też przemysłu kosmicznego, który się staje kluczowym przemysłem w świecie, no powoduje, że uważam, bardzo dobra decyzja i cały czas to żeśmy się zgodzili przejąć te udziały w lotnisku, myślę, że będzie procentować. Logistyka, zbrojeniówka – wiele się dzieje. Nie chcę zanudzać, bo trochę tego było. Pan Radny Starzycki zwrócił uwagę na zdrowie. Tak, nie ma pewnych rzeczy i nie było. No trzeba wprowadzić, ten raport też nie jest dany raz na zawsze w takiej formie. Rozumiem, że Państwo Dyrektorzy słuchali i coś korygujemy na przyszły rok, bo oczywiście takie rzeczy są przydatne. Pan Radny zarządza dzisiaj też spółką ochrony zdrowia, dużą wiedzę ma i też wie, jak ten system jest zbudowany. No i się musimy z tym mierzyć. Pan Radny Chrząszcz – ile ludzi chodzi do

teatrów – ciężko kupić bilet u nas w województwie śląskim. Nie wiem, czy to było zachwiane koncertem Podsiadły, może Metallica, a może brak tych koncertów, nie umiem powiedzieć, natomiast z Mazowszem i z Małopolską nie jesteśmy w stanie konkurować, tam ilość instytucji kultury nagromadzona w samym Krakowie czy Warszawie, nie wspomnę, powoduje, że jest inaczej, to są tylko statystyki. Raz jeszcze, ciężko się dostać na Śląsku na jakąkolwiek sztukę, wydarzenie, itd. Nakłady mamy, będzie to prezentowane w przyszłym punkcie, w następnym punkcie, jedno z większych w kraju, jeżeli o to chodzi, ale musiałbym wiedzieć co tam było, ale już tu rozmawialiśmy z Panią Bojczuk, że się absolutnie tym spróbujemy zainteresować, bo na pewno niskiej frekwencji na naszych imprezach nie mamy, ale coś może jest, jakiś diabeł w szczegółach, a może inaczej to opowiadamy? Depopulacja, Pan Radny Dwornik, w ogóle nie ma o czym gadać, nie ma nic bardziej pilnego, trudnego, ale też nie umiemy sobie z tym kompletnie poradzić, bo nikt nie wie. Nie ma mądrych dzisiaj. Oprócz Afryki, wszędzie jest depopulacja, ta zastępowalność pokoleń spada i to nie jest tylko domena Europy, to jest domena Azji, mierzą się już z tym Chiny, Japonia już dawno, Ameryki obydwie. Jedynie Afryka, powiedziałbym, daje radę. Programy typu 500+ nie zadziałały, więc mamy tylko taki dylemat, czy możemy się czarować, że będzie lepiej albo usłyszeć, że będzie tak i się do tego dostosować. I to jest dzisiaj jedno z większych wyzwań, jak rozmawiam z innymi, którzy zarządzają chociażby samorządami miejskimi, gminnymi. Wszędzie jest czarowanie, że jakby nic się nie ... robimy tak, jakby miało być bez zmian. A przecież my wiemy, ile tych dzieciaków pójdzie do szkoły. My już mniej więcej wiemy, jaka będzie struktura pacjenta w służbie zdrowia. No ale, kto się dzisiaj pierwszy odważy cokolwiek gdzieś zamknąć, zlikwidować, no to za chwilę słyszymy. Jeżeli na porodówkach nie ma ani jednego porodu, a ja jej nie mogę zamknąć, bo nagle wchodzi – nie merytoryka, bo jakby była merytoryka, to byśmy to dawno zamknęli – ale wchodzi polityka, no wczoraj jak oglądałem szereg wiadomości, to oczywiście na ten temat w programach informacyjnych dużo. No i o czym my mamy rozmawiać? Pani Radna Kocik – ochrona powietrza, to Pan Mazur sprowokował, ale to no kurczę no ... no, to nazywajmy OZE-SROZE, no jaki to jest sygnał dla smogu i ochrony powietrza, no? No tak jest, będzie nam spadać. Nie byliście fanami *uchwały antysmogowej*, ja to pamiętam. Ileś faktów się stało, jak wróciłem po pięciu latach na fotel marszałka, odchodziłem, to nie było ważniejszej rzeczy, miałem wrażenie w województwie niż powietrze i smog, tyle się działo, całe to było napędzone, wyhamowało i to bardzo. Oczywiście pięć lat zmieniło dużo, ja nie mówię żeście to wycinali, ale przestało to być priorytetem, no i też słuchałem wielokrotnie, wielokrotnie na różnych forach, chociażby przedstawiciele górników, przecież była jak to, już nie pamiętam w jakim momencie, ale był taki moment, że już nas namawiano żeby się wycofać z tej uchwały i to byli nasi koledzy, no wasi bardziej, bo bardziej potem w wyborach kibicują albo palą opony przeciw nam, ale mniej więcej, no można o tym rozmawiać. Rzeczywiście ma to wpływ na zdrowie, na demografię,

bo wbrew pozorom im większe miasto, tym bardziej, brudne powietrze jest czynnikiem determinującym młodych ludzi do ucieczki. Opowieść sama, że u nas jest brudno już powoduje, że nie chcą bardziej tu mieszkać – w ogóle opinia o nas jest taka, brudno, czarno i tylko trzeba dopłacać. Jak się pojedzie do Warszawy, to mniej więcej słyszymy, a my w pięknym województwie żyjemy. Tu mi jeden młody człowiek, który zaczął pracować mniej więcej jak ja przyszedłem, mówi, Jezu, ja nie wiedziałem, tak tu jest pięknie, jeździ za nami z różnymi rzeczami na różne imprezy i zaczął ten Śląsk poznawać, Śląskie. No, ale to młody człowiek mówi: *Jezus, nie wiedziałem, nie wiedziałem*, siedząc gdzieś w jakimś mieście powiedzmy na rubieżach województwa, słuchając opowieści o województwie śląskim, sam był negatywnie do województwa śląskiego nastawiony. Po prostu, wiedzy mu brakło. Wydatki na gospodarkę – Pan Kowalski. No właśnie, jakie wydatki, nie ? Bo jak potraktujemy te dopłaty do pensji w JSW żeby 17,5 tys. załoga zarabiała, no to czy to jest wydatek na gospodarkę ? Ja nie wiem, nie ? Ale nie wydaje mi się, bo to na pewno nie produkuje dochodu narodowego. Wydatki inwestycyjne samorządów. Tu bym wolał przemilczeć, ale nie pójdziemy do przodu i to nic się nie wydarzy w tych miastach, w tych Świętochłowicach, Siemianowicach i możemy wymieniać Bytomie, Zabrze, jak nie zrobimy czegoś z tą ustawą metropolitalną, a jest w Sejmie. Jak nie nadamy temu tempa, to te miasta nie nadążą. Spotkamy się za jakiś czas i zobaczycie. Te wskaźniki wynikają z tego, że każdy chce wszystko, każdy chce wszystko zatrzymać. Wszystkie szkoły, każdy chce mieć szpital, każdy chce mieć dom kultury. Wszystko kumulujemy w jednym, przez co mamy drogie życie, a miasta nam się wyludniają, bo to prawda, tak ? Ubyło nam wielkie miasto już. Ubyło i za chwilę... No, ale trzeba się z tym ... przede wszystkim zaakceptować ten stan, tak mi się daje, nie ? Będzie nas mniej, nie ? W moim mieście będzie żyło 70, może 60 tys. ludzi. Co z tym mam zrobić, nie ? Jedziemy jakby miało być 100 i 150, a to jakby nie chce nastąpić. Ale ustawa metropolitalna i nowe kompetencje dla metropolii, gdyby była, poważną debatę byśmy musieli przejść czy sami nie powinniśmy zasilić metropolii w pewne kompetencje, coś im powierzyć żeby pewne rzeczy szły dużo bardziej do przodu niż idą, bo tak to jest, *każdy na zagrodzie równy wojewodzie* i potem mamy to co mamy w tych wskaźnikach. Bo te wskaźniki w wielu miejscach są bardzo pozytywne, ale w wielu powinny przynajmniej budzić znaczny niepokój. Pani Białowas – doceniam Pani troskę, jest, doceniam Pani troskę, natomiast myślę, że nie o troskę Pani w tym wszystkim chodzi. Związek Województw w Opolu o godzinie 15⁰⁰, na pewno tam o finansach samorządów będziemy mówić, bo Województwo Śląskie oberwało i to dość znacznie. W przyszłą środę już ... słowa zapomniałem, ale ... przegląd okresowy, o tak się to nazywa, Ministerstwo Finansów robi tej nowej ustawy. Wypadamy tam bardzo źle. Jak się nic nie zmieni, będziemy wypadać jeszcze bardziej źle i między innymi o tym chcę rozmawiać na Związku Województw, bo to jest ostatni moment wpłynięcia na ministra, żeby coś zrobić. Jednocześnie ... dotujemy i sami przychodzicie, jak tu siedzicie, do tego żeby wspierać samorządy.

Wyliczylibyśmy już dziesiątki rzeczy, gdzie wspieramy samorządy, a te samorządy na Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu, też ustami naszych przedstawicieli zasiadających we władzy tego związku, wydały jakby stanowisko, komunikat, że województwa są tak bogate, że je trzeba uwalić, tak ? Żeby nie uczestniczyły w podziale rezerwy i w podziale środków. Też do wszystkich was apeluję, gdzie macie kogoś, jak ktoś przychodzi, jakiś samorządowiec, bo przychodzą, no do was chodzą: tu by marszałek dał, a na to by dał, a na to, myśmy 5 % mniej z CIT-u – ostatnio żeśmy o tym rozmawiali – ten CIT mamy jeszcze gorszy. Jeżeli tak częściowo słyszymy, to w przyszłym budżecie jeszcze będzie mniejszy. I stawiam tezę, że Województwo Śląskie najbardziej poszkodowane na tej reformie zostało. A nasi samorządowcy przychodzą z jedną ręką, bo powiem tak: gość co do mnie argumentował, wtedy w Warszawie na komisji, argumentował nie do mnie, tylko do ministra, że trzeba województwa wykreślić – tego samego dnia, dosłownie godzinę przedtem mówi: *ty, dałbyś mi dotację na hokej*. W takim jakimś absurdzie żyjemy, musimy to zrozumieć i o tym absolutnie mówić. Na depopulację ... naprawdę, może ktoś wie ? Bo Pani Białowąs też o tym mówiła. Bardzo, ale to mega ważny temat. Pani Radna Baczyńska – edukacja, problemy zdrowotne dzieci i młodzieży. Katastrofa, to plaga, to już jest pandemia, bym powiedział, do tego urasta. Znowu, czy się z tym mierzymy, bo możemy nagle zacząć inwestować i w oddziały, i w lecznictwo, i w poradnie zdrowia psychicznego, ale to się musimy my dogadać, ale to się nie da mieć i to, i to, i to, tylko coś zamiast czegoś, tam gdzie marnujemy środki, a marnujemy w wielu miejscach w szpitalach środki, utrzymujemy rzeczy, *puste łóżka* tak zwane, gdzie nikt nie przychodzi, a jednocześnie to są dramaty takie, gdzie się koło tego zetknąłem, wiem o czym Pani mówi, to w ogóle tu się żyć nie da, nie, jak ktoś, młody człowiek popada w problemy psychiczne, życie zrujnowane. Zrujnowane i znikąd pomocy, już nie mówię o tym przejściu, właśnie jak jest dzieckiem za chwilę. Jaki to dorosły, jak ma 18 lat i z jakim systemem ma się zmierzyć, jeżeli chodzi o zdrowie psychiczne ? Duży problem. Starzejąca się kadra nauczycieli. Kiedy żeśmy tu stali, pielęgniarki nam się starzały, ktoś zapobiegł, dość dużo jest, zobaczymy jakiej jakości, ale kształcenie poszło mocno do przodu. Z nauczycielami podobnie – jak byliśmy mali, no to ta pani, która się nami opiekowała, miała *trzydziecia*, to góra, już taka była duża. A dzisiaj no ci, co mają dzieci w szkołach czy wnuki, to doskonale wiedzą. Kreda i tablica – ale my głównie się domagamy podwyżek, tak jak w szpitalach. W szpitalach też, no buchło. Myśmy to wiemy – 97 % kosztów szpitala, pensje personelu. Gdzie my się mamy poruszać ? Podobnie jest w szkołach. Wymaga to odważnych decyzji. Ja nie mówię, to mądre i tak już musi być, ale odważnych decyzji, ale to musi być decyzja nas wszystkich, bo jestem w stanie dużo zrobić, ale jak zaraz mam oflagowanie, tu już widziałem to, to stoimy. Ta polityka niestety przeszkadza podejmować racjonalne decyzje. O Pani Dziuk było, rozumiem, nie jest członkiem Prawa... nie wiedziałem, nie, ale to, to. Podsumowując, nie, a i węgiel jeszcze. Pan Radny Baczyński na koniec. Anglia nie ma węgla, Czechy nie mają.

Nie wiem, czy oni splajtują przez to. Też być może jesteśmy w jakimś... Francja zlikwidowała, Belgia zlikwidowała. Jeździmy tam, tam jakieś biedy nie ma. Biznes prywatny, który jest na Śląsku mówi, troszczycie się o węgiel, a węgiel jest, przetwórstwo węgla już jedenastą albo trzynastą, mogę skłamać, jakby takim elementem, gałęzią w ogóle znaczeniową w śląskiej gospodarce. Mamy poważniejsze obszary, gdzie możemy się rozwinąć, chociażby te drony, o których mówię, ten przemysł lotniczy, on bardzo urasta, tego jest tak dużo, a my tego nie widzimy, bo nie zauważamy, bo na naszych konferencjach są głównie państwowe firmy i górnicy, i nam się wydaje, że tym świat żyje. Z punktu widzenia gospodarki Śląska, nie żyje tym świat, natomiast ilość pieniędzy, które tam są, ładowane do tego żeby ludzie nie pracowali, bo to jest bardzo ważne – my płacimy ludziom za niepracowanie, nie wyrabiają dochodu, nie budują gospodarki. Zostawię to tak, ale absolutnie ma Pan rację, że ... też uważam, że nie można zająć na wariata, nie można ideologicznie. Zmieniło się trochę na świecie. Jak tą cieśninę zablokowali, też się zmieniło. No i możemy tak sobie rozmawiać, że się zmieniło, tylko oczywiście jakie za tym pójść decyzje. Jak słuchacie mnie nieraz, nigdy nie walę w węgiel, nie biję w górnictwo i raczej staram się żeby zdrowy rozsądek zapanował nad tym wszystkim, żeby ideologia nie wyprzedzała logiki, rozsądku w podejściu do tego. Na koniec – ten węgiel od czasu do czasu jest bardzo potrzebny, a są dni, że tylko stoimy na węglu i możemy sobie opowiadać historie, że fajnie jest jak świeci, wieje. Wszyscy te opowieści znamy, nie chcę ich powielać. Reasumując, bardzo dziękuję za merytoryczną dyskusję. Wiem, że teraz przychodzi czas na politykę, znam życie. Mimo dużej merytoryki zachowacie się Państwo politycznie, szanuję to, ale tak czy inaczej, stając przed Państwem tutaj, przed Wysokim Sejmikiem, bardzo proszę o udzielenie wotum zaufania dla Zarządu Województwa Śląskiego. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Na skutek wyczerpania głosów w dyskusji w debacie o stanie województwa, przejdziemy do głosowania. Zgodnie z art. 34 a ust. 9 i 10 ustawy o samorządzie województwa: *po zakończeniu debaty nad raportem o stanie województwa, sejmik przeprowadza głosowanie nad udzieleniem zarządowi województwa wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu zarządowi województwa wotum zaufania sejmik województwa podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu sejmiku województwa.* Dodam tylko od siebie do tej debaty, że w imieniu Państwa Radnych uczestniczę w obradach Zarządu i widzę z jaką determinacją i troską o to województwo Zarząd pracuje – i za to Panie Marszałku, wszystkim Państwu Członkom Zarządu, ale również Pani Skarbnik serdecznie dziękuję, bo widać to wasze zaangażowanie i troskę. Sprawy są trudne, te o charakterze strategicznym mają na pewno bardzo dużą bezwładność i to jest to o czym Pan Marszałek mówił. Ciężko jest pewne procesy zatrzymać w kilka miesięcy nawet. Te o charakterze operacyjnym i to widać, Zarząd na bieżąco kurs wyznacza i pilnuje tego, aby szły w dobrą stronę.

Można to różnie oceniać, ale większość problemów, o których Państwo mówili, wynika z determinacji ogólnoświatowych, europejskich trendów, nie tylko charakteru naszego województwa. Niestety, jesteśmy częścią już dzisiaj globalnej wioski i w tej globalnej wiosce, w tej rzeczywistości musimy się odnaleźć. Będę wspierał Zarząd Województwa Śląskiego. Szanowni Państwo ! Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad uchwałą w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Województwa Śląskiego:

za	25
przeciw	18
wstrzym.	0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – niniejszym Sejmik udzielił wotum zaufania. Gratuluję Zarządowi !

5. Rozpatrzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Śląskiego za 2025 rok oraz udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa:

- przedstawienie sprawozdań;
- przedstawienie stanowiska Komisji Rewizyjnej;
- podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Śląskiego w 2025 roku oraz sprawozdania finansowego Województwa Śląskiego za 2025 rok (druk VII/376);
- podjęcie uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Śląskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Śląskiego za rok 2025 (druk VII/373):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...w kolejnym punkcie mamy rozpatrzenie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Śląskiego za 2025 rok oraz udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa. Szanowni Państwo Radni ! W związku z realizacją tej procedury, związanej z zatwierdzeniem, otrzymali Państwo następujące dokumenty: po pierwsze było to *sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa Śląskiego za 2025 rok*, z szeregiem dodatkowych materiałów i informacji o stanie mienia i *sprawozdaniem podległych jednostek* – dość obszerny również dokument – *opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach o przedłożonym przez Zarząd sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2025 rok*, a także *sprawozdanie finansowe Województwa Śląskiego za 2025* razem z *opinią biegłego rewidenta z badania tego sprawozdania*. Po czwarte – również otrzymaliście Państwo wniosek Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Śląskiego, właśnie z tytułu wykonania budżetu za rok 2025 oraz *opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach*

dotyczącą wniosku Komisji Rewizyjnej. W tej chwili poproszę Pana Marszałka o przedstawienie sprawozdania oraz opinii RIO. Bardzo proszę, Pan Marszałek Wojciech Saługa !

- **Marszałek Wojciech Saługa** – tym razem na początku, Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, będą slajdy. Sprawozdanie z prowadzenia gospodarki finansowej Województwa w 2025 roku przebiega w dwóch etapach. Do 31 marca otrzymali Państwo sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa za 2025 rok, a do 20 maja zostało Państwu przekazane sprawozdanie finansowe Województwa za rok ubiegły. Ustawa o finansach publicznych nałożyła również obowiązek poddania sprawozdania finansowego badaniu biegłego rewidenta na te jednostki samorządu terytorialnego, które liczą więcej niż 150 tys. mieszkańców. Zgodnie z ustawą *prawo zamówień publicznych* wybrano podmiot upoważniony do badania sprawozdań finansowych i było to Biuro Audytorskie *Prowizja* z Krakowa. Raport z badania Zarząd przekazał Państwu razem ze sprawozdaniem finansowym. Szanowni Państwo ! Budżet Województwa Śląskiego na 2025 rok został uchwalony 16 grudnia 2024 roku, w którym to budżecie dochody oszacowano na kwotę 3 mld 833 mln, a wydatki uchwalono w wysokości 4 mld 233 mln zł. Dla zrównoważenia budżetu zaplanowano 495 mln przychodów na pokrycie potrzeb wydatkowych, w tym 332 mln z tytułu kredytów na zadania inwestycyjne. W trakcie roku budżetowego uchwalony na 2025 rok budżet ulegał zmianom, tak po stronie dochodów, jak i wydatków, przede wszystkim w wyniku decyzji Ministra Finansów, Ministrów: Infrastruktury, Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ale także Rozwoju i Technologii, Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Wpłynęły również dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, a także z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zmiany w dochodach budżetu obrazuje rysunek pierwszy. Przede wszystkim widoczna jest zmiana w strukturze dochodów własnych na przestrzeni lat. Dochody własne – to ta linia czerwona – wraz z subwencją ogólną wzrosły w 2025 roku w stosunku do roku 2015 prawie trzykrotnie z poziomu 1,112 mld do 3,274 mld zł w roku 2025. Bardzo znacząco spadły dotacje na zadania własne – to linia niebieska – z 576 mln w 2015 roku do 333 mln w roku 2025. Dotacje na zadania zlecone na przestrzeni 11 lat – linia czarna – wzrosły z 75 mln zł w 2015 do 198 mln w wyniku realizacji nowego zadania zleconego, jakim jest finansowanie staży podyplomowych lekarzy i dentystów. Dochody całkowite budżetu zostały wykonane w 99 % planu po zmianach i osiągnęły poziom 3,805 mld zł. Wykonanie dochodów w 2025 roku plasowało Województwo Śląskie na drugim miejscu wśród województw. Najwyższe dochody, jak zwykle ma Mazowieckie, prawie 6 mld, co na tym rysunku widać. Wszystkie Województwa poza Mazowieckim zaplanowały wyższe dochody w stosunku do roku poprzedniego – to kolor żółty do czerwonego. Siedem województw nie wykonało planu dochodów – to kolor niebieski do żółtego – np. Województwo Mazowieckie,

Świętokrzyskie, ale także nasze Województwo. Interesująco przedstawia się struktura dochodów budżetu własnego naszego Województwa, co obrazuje rysunek trzeci. Widać na nim wyraźnie, że w 2025 roku prawie czterokrotnie zmalało uzależnienie samorządu województwa od budżetu państwa. W 2015 roku – to kolor żółty – aż 34 [%] środków budżetowych stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa. W 2025 roku było to już tylko 9 %. Znaczenie subwencji będącej uzupełnieniem dochodów zmalało w 2025 roku. W relacji do roku 2015 jest to ponad trzykrotny spadek, czyli z 11 % do 3 %. Natomiast dochody własne stanowiły już prawie 88 %. Osiągnięte dochody budżetowe pozwoliły na realizację ustawowych zadań własnych. Strukturę wydatków budżetowych w 2025 roku oraz jej zmiany na przestrzeni lat przedstawia rysunek czwarty. Jak co roku najwięcej środków przeznaczono na realizację zadań w zakresie transportu i łączności, a w 2025 roku udział wydatków w tym dziale utrzymywał się na poziomie 2024 roku. Wydatki na drogi wojewódzkie stanowiły 57 % wszystkich wydatków na komunikację, a na przewozy regionalne przeznaczono 45 %. Udział wydatków na administrację nie wzrósł w relacji do 2015 roku i utrzymał się na tym samym, mniej więcej, poziomie 9,9 %. Również udział pozostałych wydatków w 2025 roku jest stabilny w stosunku do 2024, jak i patrząc latami wstecz do 2015 roku. Na kolejnych rysunkach można zobaczyć jakie miejsce wśród województw – co roku się tym chwalimy, a nawet dwa razy w roku – zajmuje Województwo Śląskie pod względem wysokości nakładów na poszczególne zadania. I tak, w zakresie *Transportu i łączności* jesteśmy na drugim miejscu z kwotą 1,706 mld zł, około 200 mln więcej od Województwa Wielkopolskiego, które jest trzecie. No widzicie, Opolskie z 370 na koniec. My zawsze się chcemy porównywać do tej szpicy. W zakresie *Oświaty* awansowaliśmy na drugie miejsce, wydaliśmy 320 mln, za Województwem Mazowieckim i przed Wielkopolską. Tu ciekawe, Zachodniopomorskie tu 31 mln, bardzo duże rozbieżności, jeżeli chodzi o ten dział. W zakresie *Ochrony zdrowia* prym wiedzie Województwo Dolnośląskie – my przeznaczaliśmy na *ochronę zdrowia* 290 mln, co daje nam czwartą pozycję za Mazowszem i Wielkopolską. I znowu Zachodniopomorskie w tym obszarze bardzo oszczędne. W zakresie *Polityki społecznej* jesteśmy na piątym miejscu, jeżeli chodzi o wydatki – 155 mln zł. Przed nami Dolnośląskie, a za nami Lubelskie. Tu oszczędne jest Warmińsko-Mazurskie. W zakresie *kultury* utrzymujemy od lat trzecią pozycję z nakładami 363 mln zł. Więcej ma Mazowsze i Małopolska. Mówiłem o tym, że z tymi Województwami, jeżeli chodzi o kulturę, w wielu miejscach nie konkurujemy, ale pokazujemy, że nakłady mamy dość spore, dużo tej kultury w województwie. W zakresie *Sportu i kultury fizycznej* pierwsze miejsce, pudło, ponad 100 mln i tu inni na nas patrzą. No przede wszystkim wynika to z tego, że mamy stadion, inni stadionu nie mają. W zakresie kosztów *administracji publicznej* przoduje niemal od 1999 roku Województwo Mazowieckie, to zrozumiałe. My w drugie miejsce. Też się to wydaje zrozumiałe. Pamiętajcie Państwo, że ujmuje to także funkcjonowanie Zarządu Dróg

Wojewódzkich, Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach, Śląskiego Zarządu Nieruchomości, Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości oraz promocję województwa. Najniższe koszty wśród województw ponosi Województwo Opolskie. U nas niektóre powiaty więcej wydają. Szczegółowe omówienie realizacji dochodów i wydatków budżetowych zawiera przedstawione Państwu do rozpatrzenia sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa Śląskiego w roku 2025. Chciałbym zwrócić uwagę na jedno: uchwała budżetowa na 2025 rok po zmianach zakładała zaciągnięcie 518 mln zł kredytu, a zaciągnęliśmy ostatecznie tylko 310. Rok ubiegły zamknięto deficytem w kwocie 278 mln zł. Uzyskano również tzw. wolne środki wynikające z rozliczenia przychodów i rozchodów budżetowych w wysokości 460 mln zł. Łączny więc wynik budżetu za 2025 rok to była kwota prawie 182 mln, która na dzień dzisiejszy została niemal w całości rozdzielona. Na rysunku piątym przedstawiamy wynik budżetu poszczególnych województw za 2025 rok – to kolor niebieski – w porównaniu z rokiem 2024 – kolor żółty. Dziewięć województw zamknęło ubiegły rok budżetowy nadwyżką budżetową. Są to Województwa: Zachodniopomorskie – aż 468 mln zł, Podkarpackie i Lubelskie. Siedem województw zamknęło rok deficytem. My – 278 mln zł, Mazowieckie – 172 mln zł i Wielkopolskie – 166 mln zł. Rysunek szósty przedstawia poziom całkowitego zadłużenia województw na 31 grudnia. W czterech województwach zadłużenie w 2025 roku wzrosło w relacji do 2024 roku – w Województwie Mazowieckim o 151 mln zł, w Lubelskim 475 mln zł i w Śląskim o 241 mln zł. Jeżeli to można nazwać rankingiem, ale... powiedzmy w rankingu zadłużenia pierwsze miejsce zajmuje Województwo Mazowieckie z długiem 1,703 mld zł. Drugie jest Lubelskie – 706 mln zł. My mamy czwarte miejsce – dług 421 mln zł. Na tle wielkości i wielkości budżetu wygląda to bardzo bezpiecznie i rozsądnie. Przypominam, że to głównie chodziło o udziały w lotnisku. Zarządzanie długiem ma istotne znaczenie dla określenia zdolności inwestycyjnej danej jednostki samorządu. Im mniejszy procentowy udział kwoty długu do dochodu w ogółem, tym większa zdolność do dociągania kredytów, pożyczek, emisji obligacji na cele inwestycyjne. Przypominam, dopuszczalny poziom zadłużenia to 60 % dochodów całkowitych. Wprawdzie wskaźnik ten jest fakultatywny, niemniej dość dobrze obrazuje sytuację województw. Jaki poziom zadłużenia mają poszczególne województwa na 31 grudnia zeszłego roku można zobaczyć na rysunku siódmym. Żadne województwo nie przekracza, a nawet można powiedzieć, że się za bardzo nie zbliża. Najwyższy wskaźnik zadłużenia mają: Lubuskie i Lubelskie. My 11 % – szósta pozycja. Przestrzeni jest dość sporo, nie mówię, że trzeba tą przestrzeń wykorzystać, ale tu jest bardzo bezpiecznie. Przeliczając wysokość długu na głowę mieszkańca, Województwo Śląskie zajmuje również szóste miejsce z kwotą 98 [zł] na mieszkańca, co widać na rysunku ósmym. Rekordziści mają 458 na mieszkańca. Lubuskie, Lubelskie – 355, Mazowieckie – 309. Szanowni Państwo Radni ! Zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, za prawidłowe wykonanie budżetu

odpowiada zarząd województwa. Od strony formalno-rachunkowej budżet Województwa Śląskiego został wykonany dobrze i zgodnie z prawem, o czym świadczy pozytywna opinia Trzeciego Składu Orzekającego Regionalnej Izby Rachunkowej w Katowicach z dnia 13 kwietnia 2026 roku. Bardzo ważną stroną sprawozdania z wykonania budżetu jest ocena merytoryczna realizowanych zadań. Wydatki poniesione na poziomie 92 %, co nie odbiega od wykonania z ostatnich kilku lat. Naszym zdaniem były one bardzo racjonalne i oszczędne. Tu trzeba podziękować, bo to nie Zarząd wydaje na koniec, a kadra, urzędnicy, z Panią Skarbnik na czele, więc to duże ukłony dla wszystkich, którzy przyczynili się do bardzo przyzwoitego wykonania poziomu budżetu i realizacji zadań. Raz jeszcze dziękuję ! Zgodnie z ustawą, obok sprawozdania z wykonania budżetu Zarząd przedstawia również sprawozdanie finansowe, na które składa się bilans wykonania budżetu województwa za 2025 rok, łączny bilans jednostek budżetowych, łączny rachunek zysków i strat, łączne zestawienie zmian w funduszu oraz informacje dodatkowe. Poszczególne dokumenty składające się na sprawozdanie finansowe wraz z objaśnieniami otrzymali Państwo przed końcem maja bieżącego roku, czyli w ustawowym terminie. Wynik badania sprawozdania finansowego przez niezależnego biegłego rewidenta złożony został 28 kwietnia i jest pozytywny bez zastrzeżeń. Biorąc pod uwagę opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu Województwa oraz sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa za 2025 rok, Zarząd Województwa Śląskiego wnosi o przyjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu Województwa w 2025 roku i sprawozdania finansowego za 2025 rok oraz o udzielenie absolutorium Zarządowi z tego tytułu. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Marszałku ! O przedstawienie opinii Komisji Rewizyjnej bardzo proszę jej Przewodniczącego, Pana Radnego Stanisława Baczyńskiego. Bardzo proszę Panie Radny !
- **radny Stanisław Baczyński, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej** – Panie Przewodniczący ! Panie i Panowie Radni ! Szanowni Zaproszeni Goście ! Panie Marszałku ! Szanowny Zarządzie ! Komisja Rewizyjna w składzie powołanym uchwałami Sejmiku stosownie do zapisów *Statutu Województwa Śląskiego* dokonała analizy materiałów związanych z wykonaniem budżetu Województwa Śląskiego za rok 2025. Szanowni Państwo Radni otrzymali wszystkie sprawozdania takie szczegółowe. Ja pozwolę sobie zrobić pewnego rodzaju skróty myślowe i zaokrąglić kwoty dla usprawnienia, stąd też bardzo proszę, żeby nikt mnie nie chwytął za te *groszówki, złotówki, końcówki*, których ja osobiście bardzo nie lubię. W trakcie prac komisji analizie poddano: sprawozdanie roczne z wykonania budżetu za rok 2025 wraz z informacjami i załącznikami – możemy

się kłócić czy ich było 32 czy 50 – sprawozdanie finansowe z opinią biegłego rewidenta, stronę formalno-prawną i merytoryczną sprawozdań, celowość i gospodarność podejmowanych działań, opinie Regionalnej Izby Obrachunkowej w zakresie oceny sprawozdań, *Raport o stanie województwa* i inne według potrzeb. Szanowni Państwo ! Sprawozdanie sporządzone zostało w ustalonej formule, brakujące elementy, strony zestawienia, zostały komisji dostarczone. Dokument obszerny, prawie tysiącstronicowy, z czego 20 % to taki skondensowany materiał konkretów, reszta to pochodne, zestawienia według różnych form, podziałów i klasyfikacji. W wyniku tych analiz komisja podjęła stanowisko w formie uchwały stanowiącej wniosek do Sejmiku w sprawie absolutorium, który został zaopiniowany przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach. Spróbujmy *spacerkiem* przejść przez te materiały i skomentować je w telegraficznym skrócie. Przypomnę tylko, że absolutorium jest wyrażeniem woli dla organu kolegiального jakim jest zarząd, mimo zmiany składu osobowego lub zmian funkcji. Moment to oceny, retrospekcji, zderzenia życia i statystyki, oczywiście na koniec 2025 roku. Dochody – ocena wykonania planu finansowego następuje po podjęciu 11 uchwał zmieniających budżet w miarę stabilnym otoczeniu ekonomiczno-gospodarczym. Nie ma COVID-u, nie ma wojny, nie ma wielkich wyzwań, więc tutaj mamy jakąś stabilizację. Jest to pierwszy rok, gdzie dotychczasowe udziały w podatkach PIT i CIT zastąpiono nowym sposobem naliczania od dochodu podatników, a nie od podatku należnego. Część subwencji zastąpiono jednym wyliczeniem potrzeb dla jednostki samorządu terytorialnego przez Ministerstwo Finansów. Jak Państwo z tego możecie zauważyć, Warszawa wie lepiej na co, ile nam potrzeba i kiedy. Niemniej jest to większość dochodów, około 2,5 mld zł, przekazywane w równych dwunastu transzach. Nie odnotowano również zwrotów do budżetu państwa z tytułu nienależnego przekazania. Gdyby porównać wpływy z tytułu udziału w podatkach i subwencji, w roku 2024 i 2025 to, jak to w tej firmie się mówi *per saldo*, jest minus 1 mln zł. Zamieniono tylko proporcje, a kwota mniej więcej została. Z pozostałych dużych porcji dochodu wymienić należy: środki Unii Europejskiej – 334 mln, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – 131 mln, Polski Ład – 85 mln zł. Dla zrównoważenia budżetu został zaciągnięty kredyt w wysokości prawie 311 mln zł. Wynik finansowy po pokryciu deficytu wolnymi środkami oscyluje w granicach 182 mln zł. W planowanej wielkości nastąpiła spłata kredytu w prawie 70 mln zł. Per saldo nastąpił wzrost zadłużenia Województwa, co będzie obciążeniem do spłaty z planowanym okresem do roku 2035. Zauważyć należy, że spadek zadłużenia między rokiem 2018-2024 ze stanu 606 mln do poziomu 180 mln na koniec 2024 roku i wzrost do 421 mln zł na koniec 2025 roku. Przypomnę tylko, że znaczący wzrost dochodów w latach 2019-2024 pozwolił na niezaciąganie kredytów, spłatę, a jednocześnie oddłużenie Województwa. W tym roku proces ten został zahamowany. Dochody wykonano w 99 %, co jest wynikiem gorszym niż w latach poprzednich, natomiast wydatki wykonano w 92,4 %. Mienie komunalne – to aktywa i wartości niematerialne i prawne oraz inwestycje

w budowie – odnotowano wzrost o 24 %, do poziomu 2 mld 430 mln 669 tys. 610,58 zł ... a jednak sam się łapię na tych *groszówkach*. Mienie komunalne jest również w 18 spółkach w postaci akcji i udziałów o wartości prawie 2,2 mld zł. Z 18 spółek, 14 odnotowało zysk, 4 straty. Jest gorzej – w tamtym roku 3 spółki odnotowały straty. Dziesięć razy, Szanowni Państwo, nastąpiło dokapitalizowanie 8. spółek na kwotę 113 mln zł oraz dokonano podwyższenia kapitału zakładowego spółki *Koleje Śląskie* poprzez wyniesienie aportu w postaci własności trzynastu pojazdów kolejowych o wartości 201 mln zł. Województwo Śląskie ogarnia 102 jednostki organizacyjne, współprowadzi 11 instytucji kultury plus Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który nie posiada statusu wojewódzkiej osoby prawnej ani jednostki organizacyjnej. Spośród 36 *spzoz-ów* 26 zanotowało wynik ujemny od minus 600 tys. do minus 91 mln zł. Było tych podmiotów w roku poprzednim 22, czyli mamy więcej, jest gorzej. 10 podmiotów zanotowało wynik dodatni – od plus 60 tys. do plus 16 mln zł. 72 % *zoz-ów* wykazuje wynik ujemny. Było ich w tamtym roku, przypomnę, 50 %. Zobowiązania wymagalne to prawie 400 mln zł, przy sygnalizowanych należnościach 507 mln zł. Placówki instytucji kultury prowadzone tylko przez samorząd wojewódzki – 6 z nich wykazuje wynik ujemny. Było ich 5 w zeszłym roku, czyli jest gorzej. 12 z wynikiem dodatnim od 750 zł do 10 mln zł. Zobowiązania wymagalne to tylko 17 tys. zł, przy należnościach rzędu prawie 9 mln zł. Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego wykazują wynik dodatni w Bielsku, Częstochowie i Katowicach, odpowiednio: 340 [tys.], 770 i 1,850 mln zł. W sprawozdaniach nie wykazano zobowiązań. Sytuacja wydaje się być w tych jednostkach stabilna. Budżet – 24 działy budżetu własnego, w zeszłym roku było ich 25, nie mamy działu 751, bo nie mamy wyborów. 6 z nich wykonanie poniżej 90 %. Szanowni Państwo ! Tu jest taka ciekawostka, że z roku na rok niektóre działy się powtarzają, więc zachodzi pytanie, czy to jest złe planowanie, czy fatalne wykonanie, czy też sytuacja życiowa tak powoduje, że z roku na rok w tych działach mamy poniżej 90 %. 18 działów wykazuje wykonanie powyżej 90 %. Z ciekawostek – największym powodzeniem cieszy się dział 754, *Bezpieczeństwo publiczne* – wykonanie 100 %. Zaś brak wydatków w dziale 758 to nieuruchomienie rezerw ogólnych i celowych. Dominujące wydatki dział 600 – *Transport*, 851 – *Ochrona zdrowia*, 750 – *Administracja*. Największe wzrosty wydatków to działy 600 – tu można wymienić zespoły trakcyjne, inwestycje w drogi wojewódzkie, dotowanie operatorów kolejowych, 710 – akcje GTL i 801 – wydatki oświatowe. W trakcie roku 2025 udzielono dla szpitali trzech pożyczek na kwotę ponad 12 mln zł, ale jednocześnie w tym miejscu należy przypomnieć, czy powiedzieć, że żaden z podmiotów leczniczych nie dokonał spłaty udzielonych pożyczek, stąd dokonano umorzenia prawie 17 mln należności wraz z odsetkami 1 mln 350 tys. zł. I tak można zauważyć w tym budżecie, że jest taka utarta praktyka – niespłacanie pożyczek i dokapitalizowanie spółek, no bo to nasze podmioty. Zadania zlecone i powierzone to około 200 mln zł, 5 % budżetu, wykonane w 99 %. Natomiast po zakończeniu roku, dokonano zwrotu

niewykorzystanych dotacji w wysokości ponad 15 mln zł. Dotacje z samorządów dla Województwa Śląskiego stanowią 39 mln zł i jest to 49 umów, ale dotacje z Województwa Śląskiego dla samorządu stanowią 73 mln zł, co się przekłada na 234 umowy. Wydatki – należy zauważyć, że wydatki bieżące zmalały, a rozrosły wydatki majątkowe. Taka relacja się ukształtowała, fajna, 56 % wydatki bieżące, 44 % wydatki majątkowe. Prawie 20 % budżetu to, Szanowni Państwo, projekty, w których następuje absorpcja środków unijnych z Funduszy Unijnych dla Śląskiego, z KPO, z Funduszu Europejskiego dla Rozwoju Społecznego, Funduszu Azylu Migracji i Integracji. Główne wydatki z tego obszaru to zakup taboru kolejowego, przebudowa DW 945 i projekty *miękkie*. Ostatni budżet obywatelski został zrealizowany w 97 %, w wygodnym kształcie, nastawiony na duże przedsięwzięcia. Przy takiej konstrukcji i nastawieniu żaden budżet obywatelski nie przyniesie oczekiwanej szerokiej partycypacji społeczeństwa w budżecie Województwa i w realizacji zadań publicznych. Plan wydatków środków unijnych z 3,5 mld na 2,1 mld został w ciągu roku skorygowany mocno w dół. Przytoczona argumentacja takiego stanu wykazuje niezależne czynniki zewnętrzne. Może warto w tym momencie też powiedzieć jako ciekawostkę, że jednym z elementów opóźniających wydatkowanie tych środków są zamówienia publiczne, gdzie dzisiaj przegrany nawet po wyroku Krajowej Izby Odwoławczej ma szansę, ma prawo skierować sprawę do sądu, takiego specjalnego, i jeszcze wystąpić o kasację do Sądu Najwyższego. Gdyby podsumować ten budżet, to można powiedzieć, że jest stabilny. Indywidualny wskaźnik zadłużenia uległ nieznacznemu pogorszeniu, natomiast zadowolenie z tego budżetu wykazali wszyscy wokół, od Regionalnej Izby Obrachunkowej, przez biegłego rewidenta i wszystkie instytucje, jakie z nim miały do czynienia. Jak czytamy w *Sprawozdaniu biegłego niezależnego rewidenta*, sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej województwa, stąd opinia została wydana bez zastrzeżeń. W informacji dodatkowej znajdziemy też wykaz zobowiązań warunkowych na kwotę 681 mln zł. Są to weksle, hipoteki, zabezpieczenia należytego wykonania umów, opłaty i kary. O *Raporcie o stanie województwa* już mówić nie będę, natomiast w podsumowaniu powiem tak: komisja analizowała dostarczone materiały w zakresie własnym oraz na dwóch posiedzeniach w dniu 20 maja i 3 czerwca 2026 roku. Wysłuchiwała donośnych odpowiedzi na zadane pytania. Dokonała również analizy uzupełniających materiałów, pisemnych odpowiedzi i wyjaśnień skierowanych do Zarządu Województwa. Szczegółowy opis omawianych spraw zawarty jest w uchwale Komisji Rewizyjnej nr VII/1/2026 z dnia 3 czerwca 2026 roku w jej uzasadnieniu i załącznikach. W tym stanie rzeczy Komisja Rewizyjna z stosunkiem głosów 3 – za, 0 – przeciw, 1 – wstrzymujący, przy 2 nieobecnych podjęła uchwałę, w której stawia wniosek o udzielenie Zarządowi Województwa Śląskiego absolutorium. Wniosek ten został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Przewodniczącemu ! Szanowni Państwo ! Mam pytanie, czy zwyczajowo w pierwszej kolejności zabierze głos w imieniu klubu przedstawiciel, czy raczej na końcu, jak Państwo preferują ? ... To może najpierw, nie wiem czy Pan Radny jest gotowy, ewentualnie ktoś w imieniu klubów, czy po prostu według listy zgłoszeń ? Dobrze ? ... Dobrze ! W takim razie, Szanowni Państwo, do zabrania głosu zgłosił się Pan Radny Tomasz Papaj. Bardzo proszę Panie Radny !

- **radny Tomasz Papaj** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Ja mam właściwie jedno pytanie dotyczące sprawozdania finansowego w kontekście długoterminowych aktywów finansowych. Na stronie 11., tam są aktualizacje na 88 mln zł, jeżeli chodzi o dwa podmioty gospodarcze. Jeden to są *Koleje Śląskie* spółka z o.o. w Katowicach – i tam mamy odpis aktualizacyjny na 59 mln 704 tys. 500 zł. A drugi to jest *POLREGIO* spółka akcyjna w Warszawie. Zapisali Państwo wartość bilansowa 0 z uwagi na ujemną wartość kapitału własnego spółki – i tu nie do końca też to zrozumiałem, aczkolwiek proszę o wyjaśnienie – dokonano 100 % odpisu aktualizującego w wysokości 28 mln 374 tys. 200 zł. Prosiłbym o wyjaśnienie, podanie przyczyn tych aktualizacji, skąd wzięły się te odpisy na kwotę 88 mln zł, a jest to znaczna kwota. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Szanowni Państwo ! Nie mam żadnych zgłoszeń ... O, jest ! Jest Pan Radny Jan Kawulok. ... Bardzo proszę, Pan Radny Jan Kawulok !

- **radny Jan Kawulok** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! No z wystąpienia Pana Marszałka wyraźnie widać, że nie jesteśmy województwem lubianym przez Ministra Finansów, tak ? Nowa zasada naliczania dochodów CIT i PIT, no powoduje, że jesteśmy stratni i oczywiście potem możemy tą mniejszą kwotę dzielić mniej lub bardziej sprawiedliwie, ale myślę, że to już jest działanie, no typowo polityczne, bez SMS-ów, trzeba po prostu potraktować Województwo Śląskie tak, jak na to zasługuje. To jest pierwsza informacja. Druga informacja – tutaj wskaźnik zadłużenia Województwa Śląskiego, no... przyzwoity. Oczywiście pytanie zawsze, jak w tym uwzględnić zadłużenia wymagalne samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, bo jeżeli się doda, do zobowiązania Województwa, te zobowiązania, to sytuacja staje się to bardzo, bardzo niekorzystna, a związek między *spzoz-em* i Województwem jest dosyć konkretny i to jest problem. I pytanie już z natury takich bardziej szczegółowych, to jest, zwracam uwagę na jedną rzecz, ponieważ to może umknąć uwagi – Województwo Śląskie wydało na pokrycie straty *spzoz-ów* 36 mln 304 tys. Szanowni Państwo ! Z tego jedna jednostka 29 mln – Częstochowa. Potem druga pozycja – Bytom 3 mln 700 tys. i Rybnik 1 mln 600 tys. Szanowni Państwo ! To musi być przedmiotem bardzo konkretnego wyjaśnienia. To nie może być różnica prawie dziesięciokrotna. Ja rozumiem,

jakby to było na 20 %, 30 %, 50 %. Natomiast... I tu jest pytanie co jest tego przyczyną ? Czy ktoś faktycznie, przyjmując to sprawozdanie, zapytał o... kontrakty lekarskie, o te kominy, o których słyszymy, czy tam faktycznie ktoś ma 1 mln 600 tys. w ciągu roku ? Ponieważ to jest, że tak powiem, niezwykle ważne. Poza tym, Szanowni Państwo, ja jednak jako osoba, która też wiele lat ... ja po prostu nie rozumiem, jeszcze wracając do tej sprawy, o której wspominałem, sprawy pana doktora z Warszawy, że on tyle zarabiał to jeszcze rozumiem, ale jak on mógł wystawić korektę na 500 tys. w ciągu jednego dnia ? Każdy z nas wie, że każdy rachunek oglądają w firmie co najmniej 4-5 osoby pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, do wypłaty, księgowa i dyrektor. Jeżeli jest korekta rachunku, czasami się zdarzy, bo ktoś pomylił się 200 zł, 300, ale korekta na 500 tys. zł, czyli no... 30 %, bo z 1,6 mln to ponad te 30 %, to jest pytanie. I moje pytanie jest takie: czy my w naszych jednostkach faktycznie nie mamy przyzwolenia na tego typu bylejakość ? Czy faktycznie wszyscy ten obieg dokumentów, który jest i prawnie usankcjonowany, i wzorcami podpisów, czy on funkcjonuje ? Bo tak jak powiedziałem, dla mnie skorygowanie czegoś o 500 tys. w jednym dniu przez jedną osobę, to nie świadczy o nim, to świadczy o systemie, który tam jest. I tu jest pytanie, ja nikogo nie mam prawa podejrzewać, ale żeby jednak przy tych kontrolach to, co zresztą powiedziałem, że ta różnica między pierwszym a drugim i trzecim jest tak olbrzymia, że to musi być przedmiotem kontroli i my jako radni powinniśmy mieć wyjaśnienie co jest tego przyczyną, że to jest, no, tak potężna różnica w wydatkach. No tutaj mówię, no nie może być, że 29 mln, a drugi czy trzeci w kolejności 1,6 mln. To jest notabene Rybnik, który też jest oceniany źle, tak Panie Przewodniczący ? Tak, że ja tyle jeśli chodzi o te zastrzeżenia. Szczególnie pierwszy punkt ... no, powinniśmy być jako Województwo Śląskie traktowani dobrze. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Radnemu ! Szanowni Państwo ! Nie mam więcej zgłoszeń w dyskusji. Czy w sprawie pytania Pana Radnego Papaja ktoś z Zarządu udzieli odpowiedzi ? Tak... Pan Mecenase Józef Koczar. Bardzo proszę Panie Mecenase !
- **Pan Józef Koczar, Dyrektor Departamentu Obsługi Prawnej i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Marszałkowskiego** – Szanowni Państwo ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Jeżeli chodzi o odpisy aktualizacyjne, to wyjaśniamy tą sprawę. Natomiast to jest korekta dokonywana od wielu, wielu lat. Ona była nie dokonywana teraz przy okazji ostatnich danych finansowych, tylko to jest informacja przenoszona z poprzednich sprawozdań finansowych. Stąd wyjaśniamy dokładnie, kiedy ten proces aktualizacji się po raz pierwszy pojawił i po uzyskaniu tych informacji pozwolimy sobie Panu Radnemu udzielić precyzyjnej odpowiedzi, kiedy ta aktualizacja pojawiła się po raz pierwszy i z jakich względów ?

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Tytułem komentarza jeszcze do przedstawienia raportu Komisji Rewizyjnej. Ja wiem, że Pan Przewodniczący ma do tego prawo i bardzo rzetelnie przedstawił, ale trochę tendencyjnie. Odniosę się tylko do tego zadłużenia, bo sam byłem gorącym orędownikiem zakupu akcji *Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego*. Ten dług w wysokości dwustu kilkudziesięciu milionów kosztuje nas około dziesięciu milionów rocznie – mówię też bez końcówek, itd. – nomenklaturą tą samą się posługuję co Pan Radny. Natomiast potencjalna dywidenda z zysku tego przedsiębiorstwa to ponad 25 mln, więc Szanowni Państwo, to jest tak czysto choćby biznesowego, już nie patrząc na aspekt społeczny i rozwojowy strategii województwa śląskiego, to akurat było przedsięwzięcie, które, no powiem tak grzechem byłoby tego nie zrobić. Więc to zadłużenie na zakup akcji, ono determinuje wysokość naszego kredytu i tutaj Pan Radny i Państwo również musicie uznać argumenty tego, że jest to znaczący odsetek części naszego kredytu, który – można powiedzieć w bardzo dużym cudzysłowie – gdzieś procentuje i kiedyś będziemy mieć z tego i my, i mieszkańcy województwa, korzyści. Bardzo proszę w trybie *ad vocem* Pan Stanisław Baczyński. I tu nie było absolutnie złośliwe, Panie Radny, proszę nie brać tego do siebie. Ja po prostu argumentuję.

- **radny Stanisław Baczyński, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej** – Panie Przewodniczący ! Im dalej w kadencję, coraz mniej podejrzewam Pana o złośliwość. To absolutnie nie w moim stylu. Natomiast moim obowiązkiem jest pokazać co się dzieje w sensie zadłużenia. I to była intencja mojego wystąpienia. Natomiast trudno byłoby nie zauważyć, że Województwo z takiej tendencji spłaty zadłużenia przechodzi w stan zwiększonego zadłużenia. To jest tylko informacja. Natomiast, idąc za głosem Pana Przewodniczącego, poczekamy na efekty tego założenia i niech one będą dobrym zjawiskiem gospodarczym, dla którego ten kredyt został zaciągnięty.

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Szanowni Państwo ! Na skutek wyczerpania głosów w dyskusji przechodzimy teraz do głosowań, bo w tym temacie mamy najpierw podjęcie uchwały sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Śląskiego w 2025 roku oraz sprawozdania finansowego Województwa Śląskiego za 2025 rok. I to u Państwa Radnych jest na druku nr VII/376. Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad uchwałą w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Śląskiego w 2025 roku oraz sprawozdania finansowego Województwa Śląskiego za 2025 rok (druk VII/376):

przeciw 18
wstrzym. 0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...Sejmik uchwałę przyjął. I w tej chwili przechodzimy do drugiej uchwały w tym punkcie – podjęcie uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Śląskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Śląskiego za rok 2025. U Państwa Radnych jest to na druku nr VII/373. Tytułem przypomnienia, że zgodnie z zapisem art. 34 ust. 1a ustawy o samorządzie województwa: *sejmik podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium bezwzględną większością głosów ustawowego składu*. Otwieram głosowanie...

Głosowanie nad uchwałą w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Śląskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Śląskiego za rok 2025 (druk VII/373):

za 25
przeciw 18
wstrzym. 0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...niniejszym Sejmik Województwa Śląskiego udzielił Zarządowi absolutorium z wykonania budżetu. Gratuluję Panie Marszałku ! ... Tymczasem witam bardzo serdecznie Pana Posła Michała Wójcika. Pan Poseł chciał zabrać głos. Bardzo proszę Panie Pośle !
- **Pan Michał Wójcik, poseł na Sejm RP** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Wychodzę na mównicę nie po to żeby gratulować Panu uzyskania absolutorium, Panie Marszałku, tylko jestem zdziwiony, że Państwo jak na *Titanicu* bijecie brawa, Panu Marszałkowi, podczas gdy tutaj jest coś na wasz temat, waszych rządów. To niestety nie mogę tego przeczytać tutaj, bo to jest wniosek o zdjęcie immunitetu, po to żeby zatrzymać i ścigać waszego kolegę, Pana Posła Wojciecha Króla, Pana kolegę również, do niedawna również we władzach Koalicji Obywatelskiej Województwa Śląskiego. Nie mogę niestety podzielić się wszystkimi informacjami, ale myślę, że kiedy ta sprawa będzie dopuszczona wreszcie przez Pana Czarastego do Komisji Regulaminowej, to mieszkańcy województwa śląskiego dowiedzą się wielu ciekawych rzeczy. A wy również jako ci, którzy biją brawo, stojąc sobie na pokładzie *Titanica*, który tonie po prostu. Panie Marszałku ! Ja Pana bym zachęcał do tego żeby Pan po prostu zawiesił swoją działalność do czasu, kiedy Prokuratura Europejska ostatecznie rozstrzygnie sprawę Pana Posła Króla, bo ona dotyczy politycznie Pana ugrupowania, jak również tych ugrupowań, które są w koalicji rządowej z wami. Prowadzę kontrolę od godziny. Byłem na kontroli u Pana Dyrektora, cokolwiek bardzo sympatycznego człowieka, który jednak

poinformował mnie, że nie może mi służyć żadną informacją praktycznie, ale żebym napisał pismo i za 7 dni może odpowiedzą. Jak Pan mnie zna wiele lat, wie Pan, że nie odpuszczam. Korzystając z okazji, że jest sesja absolutoryjna, chciałbym prosić Pana żeby Pan wyszedł na mównicę i odpowiedział czy ktoś z was, z Zarządu, był przesłuchiwany przez Prokuraturę Europejską w sprawie dotyczącej korupcji ? Czy Państwo byliście przesłuchiwani ? Czy to prawda, że jest Pan członkiem Rady Nadzorczej *Tramwajów Śląskich* ? Na pewno Pana koleżanki i koledzy mają tę wiedzę. Ja dowiedziałem się niedawno. Czy to prawda, że *Tramwaje Śląskie* są spółką, która jest objęta w tej chwili działaniami Centralnego Biura Antykorupcyjnego właściwie od sześciu miesięcy oraz Prokuratury Europejskiej, która wszczęła śledztwo ? Czy to prawda, że 12 osób zostało zatrzymanych ? Czy to prawda, że jedna z tych osób w tej chwili przebywa w areszcie ? Zarzuca się jej popełnienie 17 przestępstw, a wszystkim osobom postawiono 42 zarzuty. Czy to prawda, że ta sprawa dotyczy instytucji, które są podległe Panu ? Chodzi o najważniejsze instytucje tego regionu, instytucje Województwa Śląskiego, o których dzisiaj przy okazji sprawozdania finansowego Państwo rozmawialiście. Czy to prawda, że można sobie kupić stanowisko za pieniądze ? Po prostu w spółkach czy w instytucjach, które podlegają Panu jako Marszałkowi Województwa Śląskiego ? Czy to prawda, że w jednej ze spraw, chodzi o budowę kompleksu biurowego w jednym z miast, zresztą wiceprezydent do niedawna tego miasta, Panu również znany, Panie Marszałku, bo to był skarbnik Koalicji Obywatelskiej w województwie śląskim, również został zatrzymany przez Centralne Biuro Antykorupcyjne. Na pewno wiecie to Państwo, bo tak radośnie biliście brawa. Dwie osoby zostały zatrzymane, w tym również wasz kolega, Pan Marcin M., który do niedawna pełnił ważne funkcje. Rzecznik *Tramwajów* poinformował, że nie w związku z tą sprawą, tylko w związku z wyborami samorządowymi, to kampanią w wyborach samorządowych. To jeszcze ciekawsza historia, bo o tym my nie wiemy z kolei, w czym jest rzecz. Ale chciałem Pana zapytać właśnie o tę sprawę tego kompleksu biurowego, który miał być budowany. Chciałem zapytać, Panie Marszałku, czy był wniosek w tej sprawie, który był złożony do Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości ? Chciałem zapytać czy pierwotnie prawdą jest, że nie zgodzono się na dofinansowanie tego projektu ? Czy to jest prawdą, że Państwo jako Zarząd zmieniliście zdanie w tej sprawie ? Co było powodem tej zmiany ? Jakie kryteria zdecydowały ? Z kim Pan Poseł Król spotykał się i rozmawiał na ten temat ? Jeżeli prawdą jest, że od tej kwoty, która została pozyskana, wzięto łapówkę na procent, bo przecież o tym ... to jest wiedza także i medialna, Państwo sobie zobaczycie, to jest kwestia 1,5 mln zł, to ja Pana chcę zapytać, czy to jest standard działalności Urzędu Marszałkowskiego, Zarządu ? Dlaczego Państwo zmieniliście decyzję ? A może się mylę ? Może to nie jest prawda ? Wcale nie musiałbym tutaj stawać i pytać Pana o to, równie dobrze mógłbym taką informację otrzymać godzinę temu, ale nie chcieliście tej informacji przekazać. Chciałem zapytać kto z pracowników Urzędu Marszałkowskiego był

przesłuchiwany ? Kto z pracowników Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości ? W tej sprawie pojawiają się i samorządowcy, i posłowie, i przedsiębiorcy i generalnie można powiedzieć, że na Śląsku mamy w tej chwili do czynienia ze *śląską ośmiornicą*. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panie Pośle ! Trochę dużo tych: *czy to prawda ?* Na *Historii* jest taki program *Starożytni kosmici*. Tam też pytają: *czy to prawda, że zbudowali piramidy*, ale ... o głos poprosił Pan Poseł Tomczykiewicz. Bardzo proszę, Pan Maciej Tomczykiewicz !
- **Pan Maciej Tomczykiewicz, poseł na Sejm RP** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Drodzy Radni ! Pan Poseł Wójcik wcześniej zaszczycił wszystkich konferencją prasową, teraz kontynuował. Na konferencji prasowej wspominał, że już zaraz po tej konferencji idzie przeprowadzać kontrolę. Jak, widać, no nie za bardzo mu to idzie, przyszedł poplotkować sobie na korytarzach i przynieść trochę centralnej, tej krajowej polityki tutaj do regionu. Bo, Panie Pośle, kontrole poselskie to była przydatna rzecz, kiedy prokuratura pod, między innymi Pana i Pana kolegów, rządami *skręcała* śledztwa, w ogóle nie mogła działać i wtedy posłowie, między innymi Koalicji Obywatelskiej, przeprowadzali różnego rodzaju kontrole. Ale te kontrole jeszcze trzeba umieć przeprowadzać, Panie Pośle. Ale widzę, że Pan nie jest specjalnie zdeterminowany. Pan Poseł mówi o *śląskiej ośmiornicy*. Mając na uwadze takie nazwiska jak: Matecki, Romanowski, Woś, Mejza, Kamiński, Wąsik, Czarniecki, Wawrzyk, Macierewicz, Błaszczak, Ardanowski i Szczucki, z całą pewnością muszę powiedzieć, Panie Pośle, że Pan ze względu na takie znajomości, o *ośmiornicy*, o złodziejstwie, o wpływach na prokuraturę i wszelakim innym kradziejstwie musi wiedzieć naprawdę dużo. I teraz ... ten wykwit PiS-owskiej hipokryzji, który Pan Poseł tu dziś skutecznie, ma dodatkowy ciekawy wymiar, bo następuje w dniu, kiedy rozpoczyna się proces Pana Mateckiego przed sądem – już wcześniej były zarzuty, teraz jest akt oskarżenia – mamy proces. Proces o co ? Proces o to, że był fikcyjnie zatrudniony i pobrał kilkaset tysięcy złotych. Proces o to, że za pieniądze, które załatwił z budżetu państwa, z Funduszu Sprawiedliwości, kolegom z Prawa i Sprawiedliwości, ludziom powiązanym, brał dołę. Była dola w kopercie dla Mateckiego. Takie są zarzuty Panie Pośle ! Więc z całą pewnością o tym też dużo wiecie. A propos załatwiania fuchy za pieniądze. Panie Pośle ! Nie kto inny jak wasz poseł ma już dość długo trwające postępowanie sądowe o to, że załatwiał w spółkach górniczych, tutaj na Śląsku, na krwi i pocie górników, uwłaszczał się Pana kolega, inni Pana koledzy, Prawo i Sprawiedliwość – on ma zarzuty o to, że załatwiał fuchy i brał potem dołę, często miesiąc w miesiąc musieli się opłacać żeby tam zostać. Więc Szanowny Panie Pośle ! Dość tej PiS-owskiej hipokryzji. Dopóki rządzi Koalicja Obywatelska w kraju, Pana, pożałuj Boże, kontrole nie są nikomu potrzebne, zresztą nic z nich nie będzie wynikać, bo Pan ich nie potrafi najnormalniej w świecie

przeprowadzić. Od tego jest prokuratura. Opowiada Pan o Prokuraturze Europejskiej. Tej Prokuraturze Europejskiej, Szanowni Państwo, przed którą Pan Poseł Wójcik rękami i nogami przez lata się bronił, Prawo i Sprawiedliwość broniło się, *żadnej Prokuratury Europejskiej, żadnej kontroli*, żeby mogli zamiatać sprawy pod dywan, żeby wszystko pod kontrolą jego, Ziobry i kolegów w Ministerstwie Sprawiedliwości pozostawało. Takie haniebne sprawy, jak zarzuty pedofilskie wobec kolegi Pana Posła, wobec syna kolegi Pana Posła, przepraszam, PiS postanowił zrealizować program *Rodzina na swoim* i bronić syna kolegi Pana Posła i ta sprawa nawet nie miała szansy wyjść z prokuratury. Nie miała szansy być tam procedowana – tak została *skręcona*. Żeby jakakolwiek sprawa przeciwko politykom PiS się toczyła, politycy PiS musieli stracić władzę w państwie. I tu jest, Szanowni Państwo, zasadnicza różnica. Dopóki rządząmy my, absolutnie każdy, każdy bez względu na to skąd pochodzi, jakie funkcje piastuje i do jakiej partii przynależy, będzie odpowiadał przed prokuraturą i będzie odpowiadał przed polskim sądem. Nasi politycy nie będą uciekać za granicę, nie będą chować się przed odpowiedzialnością, nie będą się hańbić. Wszyscy zostaną rozliczeni przez niezawisłe polskie sądy, a wam zostanie takie towarzystwo, Panie Pośle Wójcik, i takie koleżeństwo, na jakie intelektualnie zasłużyliście. Dziękuję bardzo !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Posłowi ... i Panom Posłom za ubarwienie naszych obrad ... Pani ? A ... Pan Marszałek, bardzo proszę Panię Marszałku, Pan Marszałek Wojciech Saługa !

- **Marszałek Wojciech Saługa** – tylko chwilę, bo bardzo łatwo przyjść i napluć. Wie Pan co ? Mnie to tam Pan może wciskać różne tam oskarżenia, kity i tak dalej, a obraził Pan tych ludzi. Napluł Pan na nich. Więc możemy to, wie Pan, bo ja wiem co ja robiłem, wie Pan, a te pytania jak już, bo w tych pytaniach był jad i plucie, no to tak patrzyłem po twarzach, napluł Pan tym ludziom, urzędnikom w twarz. Ja nie wiem, co tam robił jeden z drugim, nie, gdzieś, gdzieś ... dobra, dobra, dobra. Fajnie tak pokazać, nie, no ... [głos z sali]... Pan się tam wybierze, Pan się dowie, może do Pani Małgosi Staś, może do Pani Kabelis, do Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości, się Pan dowie coś ... coś ! A resztę niech się Pana koleżanka dowie, tak, którą Pan Ziobro nagradzał, tak ? Ta Pani, ta niby Pani Prokurator Europejska, tak ? Ale wie Pan, tak, wie Pan, że Pan Ziobro ją nagradzał ? Wie Pan ? No pewnie, no dobra, no i wszystko wiemy. Szanowni Państwo ! Naprawdę stajemy z otwartą przyłbicą, gdzie możemy, współpracujemy z każdym. Temat jest poważny. Już tam nie patrzę na Pana, bo szkoda patrzeć – w 2021 się jakiś proceder, gdzieś zaczął, tak ? To jeszcze tam mnie na świecie nie było, jak się gdzieś tam ten proceder zaczynał. Czy w Urzędzie Marszałkowskim coś było ? Nie mam bladego pojęcia. Jakaś tam firma, której Pan nie może wymienić, ona tu jest też obecna od 2018 roku w różnych konkursach Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości. Myślę, że ci co to

badają, to wszystko wiedzą, a Pan Poseł tu, mówię, przyszedł napluć, obrazić i tyle ... wyrzygać i pójść. Bardzo Panu dziękuję ! Dziękuję Panu bardzo ! Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panie Marszałku ! Mam zgłoszenie Pani Radnej Jadwigi Baczyńskiej, ale nie wiem w jakim trybie Pani, bo tak: zakończyliśmy punkt piąty, nie przeszliśmy do szóstego. Panowie Posłowie korzystali ze swoich uprawnień, czyli ustawie o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Natomiast Pani chce odnieść się do...? Bo może ... to może przejdźmy do punktu 6. i wtedy zwyczajowo będzie Pani mogła, że tak powiem, swoje zdanie wypowiedzieć na temat, który będzie chciała. Dobrze ? Bo tutaj korzystając, że tak powiem z tego, że mieliśmy gości, po prostu udzieliłem im głosu. To nie jest w tej chwili dyskusja. Przechodzimy, Szanowni Państwo Radni, do punktu 6...

6. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2026-2037 (druk VII/374):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, jej Przewodniczącego, Pana Radnego Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... pozytywna, dziękuję ! Czy inne komisje opiniowały przedmiotowy projekt uchwały ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tym temacie ? ... Również nie widzę ! Przechodzimy zatem do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	23
przeciw	16
wstrzym.	1

7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2026 rok (druk VII/375):

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** –...proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, jej Przewodniczącego Pana Radnego Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... pozytywna ! Czy inne komisje opiniowały przedmiotowy projekt uchwały ? ... Nie widzę ! Kto z Państwa Radnych chce zabrać głos ? ... I tu mamy zgłoszenie – Pan Radny Tomasz Papaj. Bardzo proszę Panie Radny !

- **radny Tomasz Papaj** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Posłanki i Posłowie ! Szanowni Państwo ! Chciałem zapytać o kwestię dotyczącą tej zmiany, którą Państwo proponujecie. W uzasadnieniu jest informacja dotycząca uwag ze strony Regionalnej Izby Obrachunkowej w kontekście tego, źle zinterpretowano, a właściwie przeoczono kwestię dotyczącą zmiany ustawy o finansach publicznych w kontekście plenipotencji dla organu wykonawczego na rok, tak naprawdę, 2027. A myśmcy dokonali, ci którzy głosowali za budżetem na rok 2026, takiej plenipotencji dla organu wykonawczego, jeżeli chodzi o przeniesienia. I rozumiem, że w konsekwencji RIO, bo ja o to pytałem na Komisji Finansów, Rozwoju i Budżetu, Państwo dokonujecie tej zmiany, że to jeszcze nie czas, rok 2026, ale dopiero 2027. Ale zadałem też pytanie dotyczące tego czy rzeczywiście były jakieś decyzje podjęte w tym trybie w ramach tej plenipotencji przez Zarząd, przez Marszałka Województwa ? Otrzymałem informację, że bodajże była jedna decyzja taka podejmowana, ale będzie na najbliższym zarządzie zmiana taka, która automatycznie będzie potem procedowana przez Sejmik. I chciałem zapytać czy rzeczywiście, prosiłbym o potwierdzenie czy takie decyzje były podejmowane w ramach tych pełnomocnictw, które żeśmy udzielili na ten rok 2026, no okazuje się bezpodstawnie i czy ewentualnie jest procedowana już ta zmiana, która jak gdyby wychodzi naprzeciw prostowaniu tego zdarzenia. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Radnemu ! Bardzo proszę Pani Skarbnik Elżbieta Stolorz-Krzysz. Proszę Pani Skarbnik !

- **Pani Elżbieta Stolorz-Krzysz, Skarbnik Województwa** – Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Faktycznie Regionalna Izba zwróciła uwagę, że, może to jest jakieś wytłumaczenie, że nie zauważyliśmy i wiele innych gmin, parę innych gmin również nie zauważyło, że ten punkt wchodzi do 27 stycznia, bo nie był zwyczajowo umieszczony w przepisach przejściowych. Przepraszam bardzo. Zarząd podjął jedną decyzję w Departamencie Funduszu Społecznego i została teraz, w czwartek na posiedzeniu Zarządu anulowana decyzja. W tym momencie jest to wykreślenie, do którego i tak się zwrócimy, ale już zapewne w projekcie uchwały budżetowej będzie to zmienione. Dziękuję !

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Pani Skarbnik ! Czy ktoś jeszcze ma jakieś pytania w tej sprawie ? ... Nie widzę ! Przechodzimy zatem do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za

22

przeciw 16
wstrzym. 0

- **radny Jacek Jarco, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Zanim przejdziemy do punktu 8., z uwagi na posiedzenie Związku Województw, na które muszę się udać, przekazuję prowadzenie obrad Panu Wiceprzewodniczącemu Mazurowi. Upoważniam go do prowadzenia i zakończenia obrad dzisiejszej sesji.

[prowadzenie obrad przejął radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku]

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Żeby przełączyć się tutaj technicznie, potrzebujemy pięć minut przerwy, więc zrobimy to w tej chwili, tylko mam prośbę może żeby się nie rozchodzić, żebyśmy mogli dalej sprawnie procedować...

[przerwa w obradach]

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – proszę Państwa ! Wznowimy obrady od sprawdzenia kworum, czy mamy tutaj na miejscu stosowną liczbę radnych, aby podejmować prawomocne uchwały, tak, że... proszę o wciśnięcie przycisku *kworum*. Kogo brakuje ? ... Pan Radny Baczyński, prosimy o potwierdzenie kworum ... Pani Radna Baczyńska, prosimy o potwierdzenie kworum ... radnego Kałuży nie widzę ... radny Kowalski ... i radny Kubica ... nie widzę. A więc na sali mamy 37 radnych. Możemy więc podejmować prawomocne decyzje ... Szanowni Państwo ! Dla przypomnienia jesteście w punkcie 8. dzisiejszych obrad....

8. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2026 rok (druk VII/378):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...i poproszę o przedstawienie opinii dwóch komisji – w pierwszej kolejności Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Poproszę również o przedstawienie opinii Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, Przewodnicząca Lucyna Ekkert ...[radna Lucyna Ekkert z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję bardzo ! Czy ktoś z Państwa chce zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! A zatem przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	37
przeciw	0
wstrzym.	0

9. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Śląskiego w formie dotacji celowej gminom województwa śląskiego na dofinansowanie zakupu samochodów pożarniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych (druk VII/382):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...i tutaj ponownie poproszę o przedstawienie opinii Przewodniczącego Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! A zatem przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	37
przeciw	0
wstrzym.	0

10. Podjęcie uchwały w sprawie listy zadań rekomendowanych do dofinansowania w ramach realizacji w województwie śląskim Programu rozwoju infrastruktury sportowej w województwach (druk VII/384):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...poproszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... Dziękuję ! Poproszę również o opinię Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji, Przewodniczącego Macieja Kolona ...[radny Maciej Kolon z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Ktoś z Państwa chce zabrać głos w tym punkcie ? Nie widzę ... a jest głos ! Stanisław Baczyński, radny ... Zapraszam !
- **radny Stanisław Baczyński** – dziękuję serdecznie ! Panie Przewodniczący ! Panie i Panowie Radni ! Szanowni Zaproszeni Goście ! Jednym z kryteriów przyznania pomocy na tego typu inwestycje w tym roku Zarząd Województwa

ustalił wskaźnik zamożności jednostki samorządu terytorialnego. Z informacji uzyskanej od Pani Dyrektora Pająk, za co bardzo serdecznie dziękuję, wynika, że było to robione na podstawie wskaźnika zamożności gminy, w której znajduje się inwestycja. Natomiast, Szanowni Państwo, jeżeli składa ten wniosek powiat, to mamy pewnego rodzaju dyskomfort. W takiej sytuacji powiaty zostały ukarane za to, że mają dobrych gospodarzy miast. Przykładowo, oprę to na swoim przykładzie, wskaźnik zamożności w Żywcu dla miasta to jest około 6 tys. zł, dla powiatu 1,6-1,8 tys., może 2 tys. Ja bym, Szanowni Państwo – ja wiem, że to już jest i nie chciałbym zawracać kijem Wisły – bardzo bym prosił tylko żeby na przyszłość oceniać tą jednostkę, wskaźnik tej jednostki, która składa wniosek. Dziękuję !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! Nie widzę więcej głosów i odbieram to jako prośbę na przyszłość. A zatem, jeżeli nie ma kolejnych głosów, pozwolę sobie to poddać pod głosowanie, ale ponieważ na salę obrad dotarł Pan Radny Kowalski, to przeprowadzimy jeszcze raz kworum, żeby umożliwić Panu Kowalskiemu głosowanie. Proszę o wciśnięcie przycisku *kworum* i potwierdzenie tym samym obecności ... a zatem mamy na sali 38 radnych, więc możemy kontynuować. I w tej chwili mamy opinię komisji, mamy głos, przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	0

11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2026 roku pomocy finansowej Gminie Siewierz (druk VII/380):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...i poproszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Poproszę również o przedstawienie opinii Komisji Edukacji, Kultury, Nauki i Kultury, Przewodniczącą Lucynę Ekkert ...[radna Lucyna Ekkert z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! A zatem przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
----	----

przeciw 0
wstrzym. 0

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...widzę, że jest ... Panu Burmistrzowi, który jest z nami obecny, który dotrwał jeszcze do tego momentu, gratuluję, no i życzę spożytkowania tych środków na rzecz obiektu, ale też dobra, naszego wspólnego. Ja podkreślę fakt, że zamek jest dostępny nieodpłatnie dla wszystkich zwiedzających, co nie jest rzeczą taką oczywistą, dlatego o tym fakcie wspominam – więc zamek w Siewierzu zaprasza do zwiedzania i oby niedługo po remoncie, fragmentu przynajmniej. A w dyskusji poprosiła o głos radna, Pani Beata Białowas. Zapraszam ! Rozumiem, że tego punktu dotyczy głos, tak ? Czy wyprzedzająco, Pani Radna ?
- **radna Beata Białowas** – Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo ! Co do zasady jesteśmy zawsze, jak Państwo na pewno zauważyliście, jako klub Prawo i Sprawiedliwość za tym żeby dofinansować takie inicjatywy i zawsze jesteśmy za. Ja tylko mam takie uprzejme pytanie, bo często, tak jak mówię, jeżeli chodzi o Gminę Ślemień, ta kwota jest zdecydowanie mniejsza, niż jeżeli chodzi o Gminę Siewierz, więc pytanie wprost: czy jak przekazujemy te środki gminie, zobowiązujemy gminę, żeby w tej jednostce np. kultury była w ogóle jakakolwiek tabliczka, informacja, że w tym i w tym roku dofinansowano tą instytucję z budżetu Województwa Śląskiego? Czy to w ogóle jest gdzieś odnotowywane ? Czy po prostu tak dajemy ? Oni się cieszą, że daliśmy, my się cieszymy, że daliśmy i koniec ? Więc to jest jakby uważam pytanie, czy w ogóle jest to odnotowywane ? Bo wiecie Państwo, że przy innych jakiegokolwiek dofinansowaniach, ta adnotacja, jakaś tabliczka zawsze musi być. I do tego, co mówił Pan Radny, też Chrzęszcz dzisiaj. Pytanie, czy jeżeli my na przykład dofinansowujemy, nie znam tak Siewierza dobrze, nie wiem, czy jest bezpłatne, raz w życiu tam byłam, ale znam bardzo dobrze Skansen w Ślemieniu. Zachęcam, kto nie był żeby tam pojechał, naprawdę warto, więc pytanie, czy możemy na przykład rozmawiać z włodarzami, że zamiast tego, że dostali dofinansowanie, na przykład jest jakiś upust dla mieszkańców województwa śląskiego, będzie to też zachęta do tego, żeby mieszkańcy województwa śląskiego odwiedzili te jednostki kultury. To tylko taka propozycja !
- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! Za chwilę będziemy zapraszali do Ślemienia, a tymczasem na to pytanie odpowie Pani Wicemarszałek Joanna Bojczuk !
- **Wicemarszałek Joanna Bojczuk** – Szanowna Pani Radna ! Odnosnie Siewierza, tam na razie trwają przygotowanie dokumentacji, więc ciężko o tabliczkę. Pamiętajmy, że pracujemy przy zabytkach, więc oczywiście włodarze gmin i powiatów i wszystkich, którym udzielamy pomocy finansowej, oczywiście są

zobowiązani do tego, aby przekazywać swoim mieszkańcom z jakich środków pochodzą te środki, więc, tak ! Dbamy o to ... Tabliczka przy zabytkach ? No różnie to wygląda ze strony konserwatora. Pamiętajmy, że wszystkim gminom – i Ślemieniowi, i Siewierzowi, no to jest obiekt wpisany do rejestru zabytków, w związku z tym wszystkie zmiany muszą być uzgadniane z konserwatorem, więc na pewno zadbamy o to, aby mieszkańcy wiedzieli, że to jest finansowane ze środków Województwa Śląskiego !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękujemy ! Będziemy szukać, zgodnie z obietnicą Pani Wicemarszałek, rozwiązania takiego, żeby pogodziło obie rzeczy. A tymczasem przechodzimy do punktu 12...

12. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2026 roku pomocy finansowej Gminie Ślemień (druk VII/381):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – poproszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Również podobnie jak poprzednio Przewodniczącą Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, Lucynę Ekkert ...[radna Lucyna Ekkert z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby tutaj w tym punkcie zabrać głos ? ... Nie widzę ! A zatem przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – ...tak, że gratulujemy Gminie Ślemień. Nie słyszałem, żeby był przedstawiciel, więc mam nadzieję, że online nas śledzą. No i zapraszamy mieszkańców województwa śląskiego do odwiedzenia również i tego obiektu, zwłaszcza po remoncie fragmentu. Przechodzimy do kolejnego punktu – punktu 13...

13. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wysokość nagród ze specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Śląskie (druk

VII/379):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...i tutaj poproszę o przedstawienie [opinii] komisji ... po pierwsze, Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, Przewodniczącą Lucynę Ekkert ...[radna Lucyna Ekkert z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! A także Przewodniczącą Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję i także Przewodniczącą Komisji Statutowo-Regulaminowej Dorotę Tobiszowską ...[radna Dorota Tobiszowska z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby w tym punkcie zabrać głos ? ... Nie widzę ! Zatem poddajemy pod głosowanie...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	0

14. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr VII/16/11/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów w ramach projektu „Śląskie. Inwestujemy w talenty PLUS – II edycja” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (druk VII/383):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...i tutaj również zaczniemy od przedstawienia opinii Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, Przewodniczącej Lucyny Ekkert ...[radna Lucyna Ekkert z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Oraz opinię komisji, ale wyrażoną przez przewodniczącą tej komisji, Dorotę Tobiszowską ...[radna Dorota Tobiszowska z miejsca: opinia pozytywna]... przepraszam ! I nie widzę głosów do tej dyskusji. Czy ktoś z Państwa chce zabrać głos ? ... Jeśli nie, to przechodzimy do głosowania ... Czy Pan Radny Czarnynoga głosuje ? ... Czy jakieś problemy i ... tak ? ... Pani Radna Węgrzynowicz ? ... Pomylił się Pan przy głosowaniu ? No to proszę tutaj do ... uwzględnienie tego. Możemy zamknąć głosowanie ... przy uwzględnieniu tutaj, uwagi radnego Mariusza Trepki¹.

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
----	----

¹ radny Mariusz Trepka poprosił o sprostowanie – omyłkowo zagłosował *przeciw* – głos powinien być *za*. [przyp. M.J.]

przeciw 0
wstrzym. 0

15. Podjęcie uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Województwa Śląskiego (druk VII/377):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...i tutaj zacznę od przedstawienia opinii Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, Przewodniczącego Marka Kopla ...[radny Marek Kopel z miejsca: opinia jest pozytywna]... dziękuję ! Jak również opinii Komisji Statutowo-Regulaminowej, Przewodniczącej Doroty Tobiszowskiej ...[radna Dorota Tobiszowska z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! I zanim zapytam Państwa, czy mamy jakieś uwagi bądź pytania do tej uchwały, to zgodnie z treścią przekazanego Państwu pisma, po dyskusji na posiedzeniu Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów w dniu 17 czerwca br. została zaproponowana poprawka do załącznika przedmiotowej uchwały. Treść § 6 ust. 6 załącznika otrzymuje nowe brzmienie. Ja zacytuję to brzmienie: *Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów w terminie do 3 dni roboczych od posiedzenia ostatniej Komisji sporządza ostateczną opinię o projekcie uchwały budżetowej. W tym posiedzeniu uczestniczą Przewodniczący pozostałych Komisji lub ich Zastępcy oraz członkowie Zarządu Województwa i Skarbnik, bądź inne wskazane osoby.* Przedstawiona poprawka zgodnie z procedurą powinna zostać przegłosowana w pierwszej kolejności, a potem zajmiemy się przegłosowaniem całej uchwały w nowym brzmieniu. Czy jesteśmy gotowi ? Jesteśmy gotowi do tego żeby ... tak, widzę, że Pan Radny Czarnynoga się zgłosił, a zatem udzielam głosu !
- **radny Piotr Czarnynoga** – Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Ponieważ Zarząd z Panem Marszałkiem na czele nie zareagował na prośbę naszego Przewodniczącego klubu, Pana Jana, Pana Radnego Jana Kawuloka, to w takim razie ja muszę się dopytać już tak bezpośrednio, bo te zmiany są na tyle nieczytelne, przynajmniej dla nas też i członków Komisji Budżetu, bo pytaliśmy o to bezpośrednio na Komisji Budżetu, nie znajdując odpowiedzi. Chciałem się zapytać, myślę, że w imieniu wszystkich radnych, czy w tej części przygotowywania budżetu, za którą odpowiada Zarząd Województwa Śląskiego, a więc w tej procedurze, która kończy się 15 listopada, Zarząd przewiduje udział radnych ? Bo przypomnę, że przez wiele lat, we wrześniu mieliśmy okazję składać nasze propozycje, nasze – indywidualnych radnych. Kończyło się to w projekcie budżetu stroną, którą nazywaliśmy kolokwialnie *koncert życzeń*. Tam widzieliśmy kwoty, które z różnych powodów, często zasadnych, a często zdaniem zgłaszających radnych niezasadnych, nie zostały uwzględnione w budżecie. Nieraz były to drobne zadania, ale nieraz były to zadania bardzo poważne. I nie chciałbym jako radny z jakimś już doświadczeniem w dyskusji

o budżecie, gdzie wiem, że potem, kiedy już mamy przez Zarząd przedstawiony projekt, ten 15 listopada, zarówno Zarząd Województwa Śląskiego, jak i Pani Skarbnik osobiście robią wszystko żeby żadna poprawka i żadna uwaga nie została uwzględniona. No bo argumenty są różne, no bo to trzeba zmieniać całą konstrukcję budżetu, a może to jest niemożliwe, nawet jak wskazujemy źródła finansowania tych zmian, które proponujemy. Podsumowując, chciałbym usłyszeć jednoznacznie przed głosowaniem czy Zarząd Województwa przewiduje udział, tak jak to było do tej pory, radnych w propozycjach do budżetu w tym terminie, za który odpowiada Zarząd, ale w którym mieliśmy do tej pory zawsze swoje miejsce ? Dziękuję za uwagę !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...dziękuję ! Czy będzie komentarz, tak ?
- **Wicemarszałek Joanna Bojczuk** – Szanowny Panie Radny ! Tak, oczywiście będziemy uwzględniać Państwa głos i wszystkie wnioski, które od Państwa wpłyną przed utworzeniem projektu budżetu. Dziękuję !
- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! Do głosu zgłosił się jeszcze Pan Radny Papaj. Zapraszam !
- **radny Tomasz Papaj** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Zarządzie ! Szanowni Państwo ! Á propos tej procedury budżetowej, chciałbym usłyszeć czy rzeczywiście ta procedura budżetowa przygotowana przez Zarząd Województwa Śląskiego w formie, no mamy uchwałę, natomiast ja sobie nie przypominam, żeby na Komisji Finansów była konsultowana, żebyśmy dyskutowali na jej temat. Ona została na ostatniej komisji przedstawiona jako prawie gotowy projekt. Mówię prawie, bo jeszcze była autopoprawka i to było tak *ad hoc* robione. Natomiast myślę, że to jest o tyle istotne czy w przygotowywaniu tego projektu brało udział też prezydium, w tym momencie, Sejmiku, czy Pan Przewodniczący, co prawda nie ma Pana Przewodniczącego Jarco, brał udział też w uzgadnianiu tych zapisów, które tam się znajdują, bo odnoszę wrażenie, że pojawiły się takie wątpliwości *ad hoc* na samej komisji. Ja mam też uwagę dotyczącą tych materiałów informacyjnych, które tam są zapisane w takiej formule, że rok do roku będą kontynuowane przez porównanie do poprzednich lat. Natomiast rzeczywiście tam co do szczegółowości, co prawda jest to procedura mówiąca o sposobie uchwalania budżetu, ale nie ma szczegółowych informacji. Dzisiaj Przewodniczący klubu Prawa i Sprawiedliwości, Pan Jan Kawulok wspominał o kwestii chociażby też tej informacyjnej w kontekście takim, że są składane wnioski do budżetu i one też znajdują się w materiałach informacyjnych, jeżeli chodzi o budżet. To też pokazuje skalę problemów i też docieranie i próbę, że tak powiem, załatwiania też tych spraw, więc ja bym sugerował też żeby może podjąć też taką rozmowę

dalej na Komisji Finansów, być może na innych jeszcze komisjach i jeszcze przeprowadzać bardziej dokładnie tą procedurę. Tym bardziej, że mamy raptem czerwiec, a myślę, że spokojnie na następnej sesji można byłoby ostatecznie ten regulamin uchwalić. Dziękuję bardzo !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...dziękuję ! Kolejny głos, pewnie gdzieś do rozważenia, w trakcie. Widzę, że lista chętnych do dyskusji się wyczerpała, a zatem możemy przejść do meritum. W pierwszej kolejności przypomnę głosowanie samej poprawki. I zatem otwieram głosowanie nad tą poprawką ...

Głosowanie nad poprawką do załącznika (tryb prac nad projektem uchwały budżetowej województwa śląskiego) – nowe brzmienie § 6 ust. 6: *Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów w terminie do 3 dni roboczych od posiedzenia ostatniej Komisji sporządza ostateczną opinię o projekcie uchwały budżetowej. W tym posiedzeniu uczestniczą Przewodniczący pozostałych Komisji lub ich Zastępcy oraz członkowie Zarządu Województwa i Skarbnik bądź inne wskazane osoby.* ... Czy radna Kloc-Kondracka jakieś problemy z głosowaniem ? ... Radny Kowalski ? ... Radna Poloczek ? Jeśli nie ma, no to... problemów, to zamykam głosowanie...

za	30
przeciw	2
wstrzym.	3

Głosowanie nad uchwałą (z przegłosowaną poprawką):

za	21
przeciw	1
wstrzym.	13

16. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie Parku Śląskiego (druk VII/385):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...proszę o przedstawienie opinii Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, Przewodniczącego, a w zasadzie w jego imieniu, bo jest nieobecny, to będzie to Wiceprzewodnicząca, radna Ewelina Balt ...[radna Ewelina Balt z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję bardzo ! Zanim przejdziemy do głosowania, to z informacji przynajmniej, które posiadam sprzed jakiegoś czasu, to z krótkim wystąpieniem wybierał się tutaj do nas Pan Piotr Ziegler. Nie wiem, czy Pan Piotr

jest obecny jeszcze z nami ?... Jeśli nie ma, no to w takim razie zadam pytanie, czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tym punkcie ? ... A jeśli nie, to przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	26
przeciw	1
wstrzym.	8

17. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Marszałka Województwa Śląskiego (druk VII/386):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rekomenduje, aby skargi nie uwzględniać. Głosowanie *za* przyjęciem uchwały oznacza odrzucenie tej skargi. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Macie Państwo przed oczami, myślę, jaka to skarga, więc chyba to nie budzi żadnych wątpliwości. Nie widzę też zgłaszających się do dyskusji, zatem przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	34
przeciw	0
wstrzym.	0

18. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej (druk VII/387):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...w tej sprawie Komisja Skarg, Wniosków i Petycji również rekomenduje, aby skargi nie uwzględniać, a zatem głosowanie *za* przyjęciem uchwały oznacza nieuwzględnienie skargi. Czy ktoś z Państwa chce zabrać głos w tym punkcie ? ... Widzę, że jest głos i to jest Pan Radny Łukasz Dwornik, zatem zapraszam !
- **radny Łukasz Dwornik** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Zabieram głos dlatego, by uświadomić radnych, że w dokumentacji, którą otrzymali jako dokumentacja do porządku obrad, nie było jednego ważnego dokumentu, który być może niektórym z Państwa może wnieść nieco inne spojrzenie na tą skargę, a mianowicie na decyzję administracyjną, którą podjął Dyrektor Wojewódzkiego

Urzędu Pracy i w związku z którą została złożona skarga na dyrektora, orzekło też Samorządowe Kolegium Odwoławcze i to orzeczenie było uchylające tą decyzję administracyjną podjętą przez Dyrektora. W związku z powyższym wydaje się, że ta skarga jest zasadna. Natomiast trzeba też uczciwie powiedzieć, że decyzja Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy, ta pierwotna decyzja, była spowodowana takim, a nie innym orzecznictwem sądów administracyjnych, w związku z powyższym zrobił, można powiedzieć, w zgodzie z jakąś podstawą, przy czym następne albo orzeczenie Samorządowego Kolegium Odwoławczego spowodowało, że jakby to orzecznictwo nieco się zaczęło zmieniać. W związku z powyższym, jak stwierdzono nawet na komisji, takie decyzje administracyjne więcej podejmowane nie będą.

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękujemy ! Nie widzę więcej chętnych do zabrania głosu, a zatem przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	19
przeciw	1
wstrzym.	13

19. Podjęcie uchwały w sprawie przekazania petycji według właściwości (druk VII/388):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – w tym przypadku Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rekomenduje przekazanie petycji do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ponieważ Sejmik nie jest kompetentny w przedmiotowej sprawie. Czy ktoś z Państwa Radnych chce zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! Otwieram zatem głosowanie...

Głosowanie nad uchwałą:

za	28
przeciw	0
wstrzym.	5 ²

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...natomiast zgłasza się tutaj do dyskusji, rozumiem w tym ? ... Do kolejnej. Dobrze ! To chwilę proszę poczekać, więc przechodzimy do punktu 20...

² prowadzący obrady omyłkowo podał liczbę głosów wstrzymujących: 1. Zgodnie z danymi z systemu eSesja głosów wstrzymujących było 5 [przyp. M.J.]

20. Podjęcie uchwały w sprawie uchwały skargi na działalność Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach (druk VII/389):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...Komisja Skarg, Wniosków i Petycji proponuje uznanie przedmiotowej skargi za zasadną. No i zgłasza się Pan Radny Łukasz Dwornik, zatem zapraszam !
- **radny Łukasz Dwornik** – dziękuję Panie Przewodniczący ! W świetle mojej wypowiedzi na początku tego posiedzenia, chciałbym poprosić Pana Radcę Prawnego, mam nadzieję, że Pan Radca zdążył przeanalizować problematykę tego punktu i przygotować się do pragmatycznej odpowiedzi, a mianowicie mamy dwie opinie prawne, które są całkowicie sprzeczne. Pierwsze pytanie brzmi tak: czy Dyrektor Zarządu Dróg mógł zwrócić się do Ministra Spraw Wewnętrznych o opinię prawną, która w związku z pierwszą opinią wydaną przez radców prawnych Urzędu Marszałkowskiego, która zakładałam nie była po jego myśli ? To jest pytanie. A drugie pytanie: jakie argumenty, wskazują, która z tych opinii prawnych powinna być w jakiś sposób dla nas, może nie wiążąca, ale kierunkowa ? Dziękuję !
- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...dziękuję ! Pan Mecenase, rozumiem, że gotowy do wystąpienia. Zapraszam !
- **Pan Józef Koczar, Dyrektor Departamentu Obsługi Prawnej i Nadzoru Właścicielskiego** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Może na początek słowo wyjaśnienia czego sprawa dotyczy, bo to też jest ważne. Jedna z osób złożyła wniosek do Zarządu Dróg Wojewódzkich o to, żeby jak gdyby dwa przejścia dla pieszych zorganizować na określonej drodze wojewódzkiej – więc był to wniosek nie tyle dotyczący indywidualnej sprawy, konkretnej osoby, co w interesie publicznym. I to ma znaczenie w tej sprawie, bo co innego dotyczy wniosku czy podania złożonego w mojej indywidualnej sprawie, rozpatrzonego w drodze decyzji administracyjnej, bo tutaj stosujemy przepisy KPA inne, i co innego dotyczy wniosku złożonego w tzw. *interesie publicznym*. ZDW oceniło ten wniosek jako wniosek zmierzający de facto do wydania decyzji administracyjnej. Zastosowało przepis KPA, który nie ma zastosowania w tym wypadku. I to jest, jak gdyby, pierwsze wyjaśnienie. Drugie wyjaśnienie – mamy też tutaj dość precyzyjne przepisy rozporządzenia w sprawie skarg i wniosków. I te przepisy zostały zacytowane w uzasadnieniu do projektu uchwały, gdzie jest wprost mowa o tym, że wniosek taki, o którym tu mówimy, może być między innymi złożony pocztą elektroniczną. Ten wymóg formalny został spełniony. Gdyby w mailu nie było informacji na temat imienia i nazwiska wnioskodawcy, to tak, to działanie ZDW byłoby prawidłowe. To brak formalny nawet w mailu, który powoduje, że wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia, bo

nie wiadomo, kto go złożył. Natomiast w tym mailu, w tej wiadomości wysłanej pocztą elektroniczną była informacja umożliwiająca identyfikację imienia i nazwiska wnioskodawcy, stąd ten wniosek nie powinien zostać pozostawiony bez rozpatrzenia, tylko ZDW powinno go rozpatrzyć jak każdy inny wniosek. I to jest jedna rzecz. Co do pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, ja mam to pismo przed sobą, jeżeli Państwo pozwolicie, to zacytuję jego element: *nawiązując do pisma Pana Dyrektora ZDW Departament Administracji Publicznej wyjaśnia ... nie legitymuje się uprawnieniem do dokonywania wiążącej interpretacji przepisów prawa, w tym KPA*. To jest taka typowa formuła stosowana przez organy administracji, które piszą jak myślą, ale asekurują się taką formułą, że to nie jest wiążąca interpretacja przepisów prawa. Dodatkowo w tym samym piśmie, na stronie drugiej w pkt 3 jest informacja, w kontekście skargi i wniosków na gruncie działu 8 KPA, że w orzecznictwie sądów istnieje stanowisko dopuszczające możliwość złożenia wniosku właśnie w formie elektronicznej. Więc nawet w tym piśmie już dostrzeżono to, o czym mówię, prawda ? Wprawdzie w piśmie Departamentu MSWiA nie powołano się wprost na rozporządzenie, o którym mówiłem, no ale tutaj mamy akurat taką bardzo komfortową sytuację, bo wprost jest mowa w tym rozporządzeniu o rozpatrywaniu skarg i wniosków, kiedy wniosek nie podlega rozpatrzeniu i że ten wniosek może być złożony w formie wiadomości wysłanej pocztą elektroniczną. Stąd, myślę, że doszło do pewnego niezrozumienia przepisów po stronie ZDW. Być może nie mieli tego typu sytuacji wcześniej i pomylili wniosek zmierzający do wydania decyzji administracyjnej z wnioskiem na podstawie art. 241 KPA. Stąd tutaj rozbieżności nie ma, bo nawet jak się z pewną uwagą przeczyta obydwa pisma, no to widać jaka jest logika i jeżeli to się połączy z rozporządzeniem, tym bardziej sprawa jest jasna. Dziękuję !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! Widzę, że jeszcze Pan Piotr Czarnynoga, chciałby spytać bądź skomentować, więc zapraszam !
- **radny Piotr Czarnynoga** – Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Szanowny Zarządzie ! Szanowni Państwo ! No, *de iure* to się pięknie słuchało, tylko ten biedny Dyrektor Wojewódzkiego Zarządu Dróg to musi pracować *de facto*, a nie *de iure*. Ale Państwo słyszeli te *de iure*, to jeden tak, drugi tak, tu są wątpliwości, tu są jakieś ... Proszę Państwa ! *De facto* ta sprawa, to jest indywidualna prośba do Dyrektora Zarządu Dróg żeby zlikwidował istniejące przejścia dla pieszych. To jest w interesie zbiorowym ? To jest jego indywidualny pomysł. Jedni chcą, żeby były przejścia, jedni chcą się rozbijać samochodami 70 na godzinę w terenie zabudowanym, a my *de facto*, a dyrektor *de facto* musi podjąć decyzję bez podpisu delikwenta. No ja w pełni go rozumiem. Ja nie widzę żadnych powodów, żebyśmy oskarżali Dyrektora Wojewódzkiego Zarządu Dróg, skoro działa

w interesie publicznym, a jak już mamy to rozpatrywać, no niech się podpisze obywatel. Dziękuję za uwagę !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! Tu jeszcze dwie osoby w zgłoszeniach do dyskusji. W pierwszej kolejności radny Adam Koczyk.
- **radny Adam Koczyk** – Panie Przewodniczący ! Jako członek tej komisji jestem zmuszony zabrać głos. Nie możemy mieszać pewnego porządku prawnego. To, że skarga jest zasadna, bo jest literalnie zasadna i tak powinniśmy zagłosować, zresztą byliśmy tutaj zgodni, nie było głosu przeciwnego. Natomiast, co jest, proszę Państwa, bardzo ważne, uwzględnienie tej skargi nie powoduje konsekwencji dla dyrektora, więc absolutnie Sejmik głosując za w żaden sposób nie dokonuje sądu nad Panem Dyrektorem. Na marginesie mogę wskazać, że w pewnym sensie Pan Dyrektor padł ofiarą zawilóści proceduralnej przepisów w zakresie petycji, w zakresie wniosków i skarg. Reżim prawny jest bardzo rozbudowany, jest niespójny. Natomiast Pan Dyrektor miał możliwość zasięgnięcia opinii prawnej swojego prawnika i na podstawie tej opinii prawnej winien procedować. Natomiast nie tworzymy takiego wrażenia, że zagłosowanie przeciwko tej uchwale będzie oznaczało konsekwencje dla Pana Dyrektora. Powinniśmy zagłosować za tym istotnym uzasadnieniem i konsekwencjami. Dziękuję bardzo !
- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! Zapraszam na mównicę radnego Jana Kawuloka, a w międzyczasie no ja pozwolę sobie jakby jeszcze raz podkreślić, że głosowanie w tej uchwale to nie jest żaden sąd nad osobą. Jest to uwaga do sposobu w jaki realizowana jest praca, bardziej proceduralna uwaga i do wdrożenia odpowiednich mechanizmów na przyszłość i tylko tyle. Zapraszam Panie Radny Kawulok !
- **radny Jan Kawulok** – Panie Przewodniczący ! Ja tutaj faktycznie, jak tutaj Pan Mecenas swoimi wyjaśnieniami całkowicie mi skomplikował moje stanowisko, no bo przyjął założenie, że ten skarżący występował w interesie publicznym. Byliśmy z Panią Marszałek na sesji Rady Miasta w Wiśle i były dwa wnioski wzajemnie sprzeczne, oba w interesie publicznym. Jedno o uruchomienie przejścia dla pieszych – szóstego – a drugie o zamknięcie trzech poprzednich, tak ? Oczywiście ci co przejeżdżali przez Wisłę tranzytem, no to co ? Woleli zamknąć te przejścia, no bo mają pięć. Ten, który mieszkał w pobliżu, to wołał kolejne otworzyć. Czy interes publiczny był tego radnego czy tych radnych ? Ja absolutnie przyjęcie w tym momencie już tego wstępnego założenia, że to jest w interesie publicznym wystąpienie, dla mnie jest nie do przyjęcia. Oczywiście z kolei tutaj kolega powiedział, że padł zawilóścią systemów prawnych, tak ? To tym bardziej nie róbmy żeby bałagan prawny kogoś, że tak powiem, tego. Niech

prawo poprawią, jeżeli jest niejasne i stąd moje wątpliwości, które powiem, no, głównie spowodował Pan Mecenass. Dziękuję !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję !
Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	14
przeciw	5
wstrzym.	14

21. Podjęcie uchwały w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w roku 2026 przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego (druk VII/390):

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...i poproszę tutaj o przedstawienie opinii Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, Przewodniczącą Lucynę Ekkert ...[radna Lucyna Ekkert z miejsca: opinia pozytywna]... dziękuję ! Czy ktoś z Państwa chce zabrać głos ? ... Nie widzę ! A zatem przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	33
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...zagłosowaliście Państwo ? Mamy ! ...[głos z sali]... Przepraszam, nie zauważyłem. Czy życzy sobie Pan reasumpcji tego głosowania ? ... Chce Pan zgłosić to głosowanie ustnie, jaki był Pana głos ? ... Dobrze ! Więc daję Panu jeszcze szansę na to żeby zgłosić ustnie Pana stanowisko ... Zaraz ta pomoc będzie u Pana ! Wracam do tego głosowania. Panie Radny Czarnynoga ! ... Dobrze ! Skoro nie ma odpowiedzi, rozumiem, że odpowiedź jest negatywna, a zatem przechodzimy do kolejnego punktu ...[głos z sali]... a ile razy mam Pana pytać ? ...[głos z sali]... Pytałem czy chce Pan zgłosić ustnie swoje stanowisko ...[głos z sali]... no ale, czy Panu odmówiłem tego prawa ? Skoro były problemy techniczne, to chciałem przyspieszyć. Niepotrzebnie tracimy czas. Po co się Pan tak upiera ? ... Dałem Panu szansę ! ...[głos z sali]... Stąd była prośba o wyrażenie Pana stanowiska. Nie jest to głosowanie tajne, widać potem, jak kto głosuje, więc Panie Radny...

Przechodzimy do punktu 21... a, to przepraszam, ten punkt zrealizowaliśmy. Przechodzimy do punktu kolejnego...

22. Ocena zasobów pomocy społecznej. Województwo śląskie 2026 – informacja:

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...tutaj obszerny materiał przedłożono Państwu w formie elektronicznej, razem z innymi materiałami na sesję, 12 czerwca. Zwięzła... informacja też była Państwu przekazana na posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia w dniu 17 czerwca. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby tutaj w tym punkcie zabrać głos ? ... Nie widzę ! To przejdziemy do punktu 23...

23. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** –...komplet materiałów oczywiście, jak zawsze, wysłano do Państwa w formie elektronicznej 19 czerwca. I czy tutaj macie Państwo jakieś pytania do tych materiałów ? Niezawodnie Pani Radna Beata Białowas, a zatem zapraszam. Rozumiem, że kolejny raz, tak ?
- **radna Beata Białowas** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Wszyscy Państwo pamiętacie, że na początku sesji – i bardzo się dziękuję, że teraz Pan Przewodniczący Mazur prowadzi sesję, to miód na moje serce – Pan Przewodniczący Mazur powiedział, że pytania, które zadałam, to nie w tym miejscu, że do tego jest punkt 23. I właśnie jesteśmy w punkcie 23., dlatego bardzo się cieszę, że mogę zadać pytania. Prosiłam osobiście Pana Marszałka żeby był na sali, jak będę zadawać pytania. Niestety go nie ma, ale jest Zarząd, za co bardzo dziękuję, bo pytania są w części do Pana Marszałka, w części do Zarządu Województwa Śląskiego. Szanowni Państwo ! Na pewno Państwo wiecie, że zadajemy dzisiaj tutaj pytania. Dlaczego zadajemy pytania ? Dlatego, że każde pytanie, które zadajemy, jest po prostu *wiedzotwórcze* i ponieważ przez pytanie ukierunkowujemy nasz proces poznawczy. I ja dzisiaj bardzo chciałam żebyście Państwo ukierunkowali swój proces poznawczy, żebyście zdobyli nową wiedzę, której być może nie macie i żebyśmy tę wiedzę jako radni Sejmiku Województwa Śląskiego mogli pozyskać bezpośrednio od źródła, czyli od Pana Marszałka, a nie z mediów. Tak, jak zadawałam pytanie na początku sesji i prosiłam, żeby rozszerzyć porządek obrad, prosiłam żeby Pan Marszałek odpowiedział nam na pytania, żebyśmy my jako radni dowiedzieli się bezpośrednio od Pana Marszałka, a nie z mediów, bo wydaje mi się, że na to

zasługujemy, żeby mieć tę wiedzę bezpośrednio od Pana Marszałka, a nie z mediów, Szanowni Państwo. W międzyczasie punkt został, Państwo zdjęliście punkt, jak zostało tutaj powiedziane odbyła się konferencja prasowa, kontrola poselska. Być może tego by nie było, ale Państwo zrzuciliście ten punkt. Pan Poseł Michał Wójcik w swoim wystąpieniu powiedział, że nie uzyskał informacji. Poprosił grzecznie, moim zdaniem, o to żeby tą informację uzyskać. Otrzymaliśmy od Pana ... już, powoli. Otrzymaliśmy informację, że to jest *napłucie w twarz*, te pytania, itd. Nie wiem, wydaje mi się, że to było grzeczne. Miał Pan Marszałek szansę żeby nam odpowiedzieć, bo ja troszkę tego nie rozumiem. Stwierdzenia, że zostało *napłute komuś w twarz*, a później stwierdzenie, że sprawa jest poważna, więc jak sprawa jest poważna, to należałoby odpowiedzieć na pytania. I dlatego tak, jak Pan Przewodniczący Mazur mnie prosił, że to jest ten punkt 23., chciałam jeszcze raz zapytać Pana Marszałka, zapytać obecnych tutaj na sali Członków Zarządu, bo tak jak powiedziałam, to są informacje medialne, dowiadujemy się z mediów. Czy Pan Marszałek był przesłuchiwany ? Czy może ktoś z Członków Zarządu już był przesłuchiwany ? Jeżeli nie, to wystarczy powiedzieć, że nie. My czytamy w mediach, że być może tak. Oczywiście dotyczy to sprawy jednego z dofinansowań dla podmiotu realizującego dużą inwestycję w Chorzowie. Proste drugie pytanie: czy w tej sprawie zmieniano uchwałę Zarządu Województwa Śląskiego, czy nie zmieniano ? W mediach piszą, że zmieniano, więc się pytamy czy zmieniano, czy nie ? Czy to jest prawda ? Czy był też przesłuchiwany przez Prokuraturę Europejską w tej sprawie ktoś może z pracowników Urzędu Marszałkowskiego ? Dyrektor, jakiś pracownik ? Proste pytanie. Tak lub nie ? Jeżeli czytamy w mediach informacje, Szanowni Państwo, i się niepokoiśmy, to pytanie do Pana Marszałka i do Zarządu: czy był jakiś audyt zrobiony, jakaś kontrola ? Bo wszyscy wierzymy, że każdemu z nas zależy żeby w województwie śląskim działało się tylko i wyłącznie dobrze, więc pytanie: był audyt, była potrzeba, nie było potrzeby, Szanowni Państwo ? Czy komukolwiek postawiono zarzuty w tej sprawie ? Czy Pan Marszałek albo Zarząd ma taką wiedzę ? Czy macie Państwo wiedzę, Pan Marszałek i Państwo, ewentualnie o zarzutach jeżeli chodzi o modernizację Tramwajów Śląskich, spółkę ? Dlaczego to pytamy, Szanowni Państwo ? Dlatego, że Pan Marszałek, chyba że zrezygnował, jest w Radzie Nadzorczej *Tramwajów Śląskich*, a Pan Marszałek jest Marszałkiem Województwa Śląskiego, Szanowni Państwo. To naprawdę jest bardzo ważna persona w województwie śląskim, śmiem twierdzić, że najważniejsza. I ostatnie pytanie: jeżeli Pan Marszałek zasiada w Radzie Nadzorczej *Tramwajów Śląskich*, nie wiem dlaczego nie mógł nam tego odpowiedzieć – bo ja nie wiem, może Internet kłamie, może media kłamią – to było pytanie czy Pan Marszałek w takim razie cokolwiek wie na temat sprawy, w której Prokuratura Europejska wystąpiła o uchylenie immunitetu posłowi Wojciechowi Królowi ? Mnie jako radnej może średnio by interesowało, że chcą odebrać immunitet posłowi Królowi, ale w mediach, podkreślam to jeszcze raz, w mediach cały czas się opisuje, że chcą

odebrać immunitet posłowi Królowi, bo Pan Poseł Król powoływał się na wpływy m.in. w Urzędzie Marszałkowskim, więc ja daję szansę się wytłumaczyć czy jest to prawdą, czy nie jest to prawdą ? To są doniesienia medialne, gdzie Pan Wojciech Król się ponoć chwalił, że może wszystko załatwić w Urzędzie Marszałkowskim lub w spółkach mu podległych. Tyle jest w mediach. I my jako radni chcieliśmy po prostu dzisiaj uzyskać od Pana Marszałka i Zarządu Województwa Śląskiego odpowiedzi na te pytania. Nie ma Pana Marszałka, chociaż prosiłam, grzecznie prosiłam, ale jest Zarząd Województwa Śląskiego. Być może ktoś z Zarządu Województwa Śląskiego odpowie na to pytanie, bo na pewno wszyscy Państwo wiecie, że odpowiedzialność jest kolegialna w Zarządzie Województwa Śląskiego. Dziękuję bardzo !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** —...dziękuję Pani Radna ! To zacznę od tego, że niezmiennie mi jest miło, że Pani się cieszy, że ja prowadzę obrady, ale no to tylko okazjonalna sprawa, więc... Ale może kiedyś jeszcze będzie taka okazja. A teraz wracając tutaj do Pani pytania, no ja ubolewam nad faktem, że Marszałka nie ma i że nie może Pani odpowiedzieć do tych pytań, bo nasze... nie przerywałem Pani ! Nie przerywałem Pani, proszę dać skończyć ! Ubolewam nad tym faktem, ale mógłby odpowiedzieć sam, ale nie daliście Państwo też szansy, przedłużyły się te obrady, przedłużyła się dyskusja nad budżetem, Pan Poseł Wójcik też tutaj zabrał nam sporo czasu, a nie było przecież żadną tajemnicą, że Marszałek z Przewodniczącym wybierają się na spotkanie, które jest poza Katowicami, że muszą wziąć jeszcze zapas na dojazd. Stąd ich ta nieobecność, więc no, w tej chwili obarczanie winą Marszałka czy kogokolwiek za to, że go nie ma, no jest myślę, że jest dalece nie w porządku. Ale do głosu się zgłasza jeszcze Pan Radny Baczyński, więc zapraszam !
- **radny Stanisław Baczyński** — ja, Szanowni Państwo, się boję cokolwiek powiedzieć, bo jak sobie pomyślę jaki komentarz stawi Pan Przewodniczący do mojego wystąpienia, to już się cały trzęsę. Zaryzykuję...
- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** —...do odważnych świat należy...
- **radny Stanisław Baczyński** —...podziękuję Zarządowi Województwa... Słusznie ! Podziękuję Zarządowi Województwa Śląskiego jako syn Ziemi Żywieckiej za przyznaną dotację dla Ślemienia, bo Pan Przewodniczący tak sugerował, że powinien tu chyba być wójt — ale nie ma go, no nie ma go, ma też swoje zajęcia — ale czuję się w obowiązku podziękować, bo nawet 150 tys. to coś daje, coś daje Muzeum Ziemi Żywieckiej w Ślemieniu ... czy Etnografii, Muzeum Etnografii Ziemi Żywieckiej w Ślemieniu. I wszystkich Państwa bardzo serdecznie zapraszam, ja mieszkam blisko, gdyby ktoś np. zwiedzał, a miał chwilę czasu, zapraszam również na kawę do siebie, tak, że super. Tak, że wszystko się

dobrze układa. Ale powiem jedną rzecz: gdybyśmy, Szanowni Państwo, uchwalili dzisiaj pomoc dla Gminy Ślemień w wysokości 1,5 mln zł, to te środki również by tam były zagospodarowane, bo potrzeby w tym Etnoparku są ogromne. No niestety tak się składa, że jest tylko 150 tys., ale za to bardzo serdecznie dziękuję. Ale żeby już nie zabierać więcej głosu, to powiem jeszcze o jednej rzeczy, która dotyczy Zarządu. Ja dzisiaj po raz *enty* złożyłem interpelację w sprawie *Zakrętu pod Górkami* na drodze nr 946. Ostatnia odpowiedź była mniej więcej dwa lata temu i ona sugerowała, że zostaną przeprowadzone prace związane z wycinką drzew, żeby kierowcy samochodów jadących z góry i z dołu widzieli się i nie najeżdżali na siebie. To jest, Szanowni Państwo, dla mnie wstydliva sytuacja, ponieważ ja tę sprawę obserwuję na co dzień i już to nudne jest dla mnie, mówienie o tym wszystkim, proszenie, ciągłe obiecywanie, nic się nie dzieje, więc zrobimy tak: ja dzisiaj złożyłem interpelację – i to nie chcę żeby to było przyjęte jako straszenie – ja dzisiaj złożyłem interpelację, bardzo proszę o podjęcie skutecznych działań. Jak nie, to następnym razem poproszę o wykonanie zastępcze. Sam pójde to wszystko wyciąć. Dziękuję !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękuję ! No i tym oto ... tym sposobem, płynnym ruchem przeszliśmy do kolejnego punktu...

24. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – i tutaj zanim udzielię głosu, to pozwolę sobie na to żeby poza kolejnością dopuścić naszą Koleżankę Radną Aleksandrę Poloczek. Ma pewną kwestię do poruszenia, która jest myślę kwestią niebudzącą ani wątpliwości, ani kontrowersji i wybaczycie mi Państwo tą decyzję.
- **radna Aleksandra Poloczek** – Szanowni Państwo ! Bardzo dziękuję Panu Przewodniczącemu i bardzo dziękuję wam, przede wszystkim za to, że jeszcze jesteście, ponieważ dzisiaj troszeczkę żeśmy się różnili od samego początku, ale mamy kwestię, która tych różnic absolutnie nie wymaga. Bardzo serdecznie wszystkim radnym dziękuję z każdej opcji, że po rozmowach z nimi mogłam dojść do wniosku, że byłoby dobrze, ażeby na tej sesji dzisiaj nasza prośba i nasz apel wybrzmiał. Dotyczy sprawa Fundacji *Świetlikowo*. Są z nami Panie, za chwileczkę je poproszę – zajmimy wam bardzo krótko, ale poprosimy o pomoc. W województwie śląskim jest bardzo dużo fundacji, wszystkie one służą ludziom, ale jest tylko jedna fundacja, która chce wypełnić misję, kiedy 17 lat pracując na tym terenie udzielała prawie 900. dzieciom, z wszystkich miast województwa, pomocy, uznała i widzi, że jest ogromna potrzeba wybudowania stacjonarnego hospicjum dla dzieci, gdzie będzie można udzielić im pomocy, gdzie będzie można w ich krótkim życiu przynieść ulgę, czasami przy przechodzeniu na drugą

stronę. Potrzebujemy wsparcia. Myślę sobie, że tak jak żeście w rozmowach ze mną wskazywali, że tutaj absolutnie nie może być podziałów. Mamy 9 miejsc w województwie w Hospicjum Cordis, a stacjonarnego hospicjum dla umierających dzieci nie ma. Jest to ulga dla nich i dla całych rodzin, ale w związku z tym, że mam przygotowane, króciutko napisane, większość z Państwa już wie, na początku zaproszę Panią Nataszę Godlewską, Prezesa Świetlikowa, i Wandę Pilszczek, pracownika socjalnego tej fundacji, ażeby w krótkich, naprawdę krótkich slajdach, pokazały wam, jak wygląda działalność. Myślę sobie, że nikomu z Państwa nie trzeba mówić, jak bardzo jest potrzebne to, żeby tym dzieciom w ich krótkim życiu towarzyszyć przy przejściu albo przy tym ogromnym cierpieniu – im i ich rodzinom. Bardzo dziękuję i zapraszam.

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – ten temat nas z całą pewnością nie poróżni. Zapraszam Panią Prezes na mównicę i proszę o przedstawienie !
- **Pani Natasza Godlewska, Prezes Zarządu Fundacji Świetlikowo** – dzień dobry ! Szanowni Państwo ! Bardzo dziękujemy za to, że możemy zająć chwilkę i powiedzieć o naszej działalności. Jeżeli mogę prosić, to proszę o puszczenie filmu. Na pierwszym slajdzie jest link do niego. Myślę, że jeden obraz jest dużo więcej wart niż tysiąc słów. I zapraszam serdecznie do poobserwowania, kim tak naprawdę się opiekujemy i dla kogo to wszystko tworzymy. Zapraszam...

...[projekcja filmu]...

[jest taka niezwykła fundacja, która powstała dzięki ludziom dobrej woli – Świetlikowo – które niesie wsparcie dla nieuleczalnie chorych dzieci. Profesjonalny zespół zmierza do swoich małych przyjaciół, aby pomóc im i ich rodzicom w ciężkich chwilach choroby ich dziecka. Wiozą uśmiech, doświadczenie, wiedzę i potrzebny sprzęt. A w centrum opieki dziennej od samego rana słyszeć gwar przygotowań. Dzieciaki przywozimy naszym transportem – wygodnym, bezpiecznym, darmowym – by dać rodzicom nieco wytchnienia od ciągłej, nieustającej i trudnej opieki nad swoim chorym dzieckiem. A już w Świetlikowie czeka na nich spokojny świat. Pełen miękkości i uśmiechu, gdzie mogą odpocząć, gdzie zawsze coś się dzieje. A każde dziecko jest najważniejsze. Ma swoje zajęcie, zabawę i wsparcie. Gdzie wspólnie potrafimy zdobyć najwyższe szczyty, gdzie każdy czuje się jak w domu. A wszystko to za miłość, czułość, uśmiech. Ale są też obowiązki – rehabilitacja, pobudzanie zmysłów. Codzienne poszukiwanie wsparcia, gdyż chcemy wybudować hospicjum stacjonarne dla dzieci. Dziękujemy tym, którzy już są z nami, ale czy Ty, też możesz nam pomóc ?³]

³ zapis ścieżki dźwiękowej z prezentowanego filmu [przyp. M.J.]

- **Pani Natasza Godlewska, Prezes Zarządu Fundacji Świetlikowo** – to nasze *Świetlikowo*, czyli hospicjum domowe dla dzieci, które trwa już od 17 lat. Pod swoją opieką mieliśmy prawie 900 rodzin, bo mówimy, że kiedy choruje dziecko, to choruje cała rodzina, dlatego zawsze mówimy, że opiekujemy się całą rodziną. Teraz przed nami kolejny krok, czyli budowa hospicjum stacjonarnego dla dzieci.
- **Pani Wanda Pilszczek, Fundacja Świetlikowo** – Szanowni Państwo ! Są w życiu rzeczy niepoliczalne, takie jak emocje, jak uczucia, ale mimo tego psychologowie podjęli się tego wyzwania i sprawdzili co tak naprawdę w naszym życiu powoduje największy stres, co jest najtrudniejsze do udźwignięcia przez nas ludzi ? Wszyscy doszli do jednego wniosku, to jest choroba bądź śmierć najbliższej osoby, w szczególności dziecka. I my właśnie w tym momencie spotykamy się z naszymi rodzinami, spotykamy się z naszymi podopiecznymi, właśnie wtedy, kiedy mama, tata słyszy od lekarza, że zostały już wyczerpane wszelkie możliwości leczenia, że medycyna już nie jest w stanie pomóc i tak naprawdę dziecko nie ma szans na wyleczenie. Wtedy właśnie trafia do nas. Trafia pod opiekę hospicjum domowego, bo na razie prowadzimy tylko hospicjum domowe, czyli tą opieką otaczamy dzieci, które są u siebie w swoich domach. Ktoś kiedyś zapytał, na czym polega tak dokładnie ta opieka paliatywna ? Ja może w trzech słowach króciutko. Tak naprawdę są trzy filary tej opieki. Pierwszy cel, taki najważniejszy chyba – pacjent ma nie czuć bólu. Na szczęście w dobie dzisiejszej medycyny jest to możliwe, nasi lekarze, nasze pielęgniarki tak dobierają tutaj farmakoterapię, że pacjent tego bólu nie czuje albo jest on naprawdę w znacznym stopniu zniesiony. Drugi cel opieki paliatywnej – pacjent ma się nie bać i tutaj oprócz chyba takiej oczywistej farmakoterapii, nieoceniona rola naszych psychologów, którzy odwiedzają rodziny i pracują nie tylko z dziećmi, no bo praca z dzieckiem wiadomo, wtedy ma sens, kiedy dziecko jest w stanie w niej uczestniczyć, kiedy ma świadomość tego co się z nim dzieje – to zależy od stanu zdrowia, od wieku dziecka – ale przede wszystkim też praca z rodzicami i z rodzeństwem. Tak jak tutaj już wcześniej Pani Prezes wspomniała, przy chorobie dziecka cały system rodziny gdzieś tam się wali, tak naprawdę, kolokwialnie mówiąc, i cała rodzina wymaga wsparcia. Trzeci filar tej opieki paliatywnej, równie ważny – pacjent ma nie czuć głodu. To, co nam się wydaje takie oczywiste, dla naszych pacjentów nie jest. W pewnym momencie choroba może odebrać możliwość spożywania pokarmów tradycyjną drogą, czyli doustną. Wielu naszych pacjentów otrzymuje żywienie poprzez sondę, poprzez PEG-a. Tak, że trzy filary tej opieki. I jak działamy ? Działamy w ten sposób, że do pacjenta dwa razy w tygodniu przyjeżdża pielęgniarka, raz na dwa tygodnie przyjeżdża lekarz, chyba że jest potrzeba częstszych wizyt. Mamy dyżur całodobowy, telefon, pod którym dyżuruje zespół medyczny. Dzieci oprócz psychologa, o którym już wspomniałam, odwiedzane są również przez rehabilitantów, którzy jak najdłużej starają się utrzymać sprawność naszych podopiecznych albo też w ogóle rozwinąć pewne funkcje żeby im było łatwiej.

Cały zespół tak naprawdę pracuje z całą rodziną, ale oprócz takiej oczywistej opieki domowej, staramy się tym rodzinom pokazać, że życie się jeszcze nie kończy i żeby wycisnęli z tego życia jak najwięcej do końca. I ta nasza pomoc jest o wiele, wiele tutaj szersza aniżeli stricte medyczna. Organizujemy dla dzieci *Mikołajki*, pomagamy im spełniać marzenia. Nasze dzieci mają marzenia, czasami może się nam wydawać, że bardzo przyziemne. Nie zapomnę jak jeden 15-letni chłopiec kiedyś powiedział, że nigdy w życiu jeszcze nie widział morza i chyba go już nie zobaczy. To akurat był chłopiec, który chorował onkologicznie. Ja mogę powiedzieć tylko tyle, że zobaczył to morze. Udało nam się to marzenie spełnić, chłopak pojechał razem ze swoją rodziną. Mamy też zaprzyjaźnionych partnerów, darczyńców, którzy przyjmują nasze rodziny w swoich ośrodkach wypoczynkowych zupełnie nieodpłatnie, zapewniając też transport. Tak, że dużo, dużo się dzieje. Można powiedzieć, że dzięki wszystkim, którzy nas wspierają tak naprawdę, dzięki sztabowi naszych wolontariuszy, bez których tak naprawdę nie by się nie mogło odbyć. Ja bym mogła o tym hospicjum domowym jeszcze pół godziny, ale wiem, że nie mam czasu, więc jeszcze szybcutko przejdę do drugiego naszego filara, naszej fundacji. To jest *centrum opieki dziennej*, to jest taki pionierski można powiedzieć ośrodek, który powstał 7 lat temu, do którego codziennie dzieci są dowożone naszymi busami ze swoich domów i potem popołudniami z niego odwożone do rodziców. Po co ? Po to żeby rodzic w tym czasie mógł pozalać różne ważne rzeczy, żeby mógł odpocząć, bo opieka nad pacjentem hospicyjnym, nad pacjentem w ogóle nieuleczalnie chorym, to jest opieka całodobowa i wymagająca naprawdę olbrzymiego nakładu sił. Fundacja też wspiera nasze rodziny finansowo. Jeżeli ktoś jest w trudniejszej sytuacji ekonomicznej, otrzymuje refundację leków, żywności. Mamy magazyn, którego zawartość jest dedykowana wszystkim naszym podopiecznym. Coroczna akcja *Pacuszka dla chorego maluszka*, chyba już znana na całym Śląsku, gdzie magazyn się wypełnia najpotrzebniejszymi artykułami, czyli pieluszki, podkłady, chusteczki nawilżane. To, czego nasze rodziny używają tak naprawdę na co dzień i co najbardziej jest im potrzebne.

- **Pani Natasza Godlewska, Prezes Zarządu Fundacji Świetlikowo** – a dlaczego jesteście dzisiaj ? Po to aby prosić Państwa o wsparcie i dobre słowo. O to, żeby ludzie w całym województwie śląskim i poza nim dowiedzieli się o naszej budowie, o naszym celu, który jest bardzo ambitny, bo budowa hospicjum stacjonarnego dla dzieci z wentylacją mechaniczną będzie sięgać około 16 mln zł. Jest to bardzo dużo, ale z drugiej strony jak jedna z osób, która bardzo nas wspiera, pięknie to obliczyła, to jest tak naprawdę kilka złotych wysłanych blikiem przez każdego mieszkańca województwa śląskiego. I to jest naprawdę niewiele, bo to jest 3,75 – więc serdecznie prosimy o poinformowanie znajomych, przyjaciół o tym, że jesteśmy i chcemy pomagać najmłodszym, najbardziej potrzebującym dzieciom. Dziękuję bardzo !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – to my dziękujemy za tą ... krótką, ale jakże wymowną prezentację, no pokazującą też i chwile, o których często zapominamy, że są częścią naszego życia, bądź naszych najbliższych. Tak, że Olu, proszę Cię o kontynuowanie.
- **radna Aleksandra Poloczek** – wybór osób jest zawsze przypadkowy, Szanowni Państwo, to już wiemy i w ostatnim czasie żeśmy się też przekonali, że śmierć, dotyczy każdego z nas, to jest nieodłączny element naszego życia. Spisałyśmy to i chciałybyśmy ażebyście Państwo wychodząc zabrali ten apel i zabrali informacje na temat tego ile osób z danego miasta już skorzystało z *Świetlikowa*. W tym apelu jest zawarta prośba. Jesteście autorytetem w swoim otoczeniu, jesteście autorytetem społecznym, ludzie na was głosowali, ludzie was wybrali. Pomóżcie nam do tych ludzi dotrzeć poprzez waszą twarz, wasze zalecenie i wasze wsparcie słowne: *zapłaćcie*. Ja wam przeczytam cośmy napisali i myślę sobie, że to jakbyście mogli użyć to byłoby cudownie. *Szanowni Państwo, wszyscy w tym momencie, dzisiaj nie zwracamy się do Państwa jako do przedstawicieli klubów, ugrupowań czy partii politycznych. Zwracamy się do Państwa jako do ludzi i jako do reprezentantów wszystkich mieszkańców naszego województwa. Chcemy prosić o coś, co naprawdę nie ma barw politycznych. Prosimy, aby każdy z Państwa wykorzystał swój autorytet, swoje media społecznościowe, kontakty z mieszkańcami, organizacjami społecznymi, instytucjami kultury, szkołami, przedsiębiorcami, organizatorami wydarzeń. Poproście swoich wyborców o wsparcie budowy stacjonarnego hospicjum dla dzieci Świetlikowo w Tychach. Od 17 lat Hospicjum Domowe Świetlikowo otoczyło opieką około 900 nieuleczalnie chorych dzieci z całego naszego województwa. To dzieci z Państwa miast i gmin. Dzieci, których rodziny każdego dnia mierzą się z niewyobrażalnym cierpieniem. Dzisiaj trwa budowa miejsca, którego w naszym województwie po prostu nie ma. Miejsca stworzonego wyłącznie dla dzieci. Miejsca, w którym każde z dziesięciu pokoi będzie wyposażone w specjalistyczną instalację tlenową, gdzie będzie można zapewnić najmłodszym godną opiekę, a ich rodzicom choć odrobinę spokoju i wsparcia w najtrudniejszych chwilach życia. Do zakończenia tej budowy potrzeba na teraz 16 mln zł. To ogromna kwota, ale kiedy podzielimy ją przez liczbę mieszkańców naszego województwa, okazuje się, że wystarczyłoby około 3 zł 70 gr od jednego mieszkańca, gdyby każdy wpłacił równowartość jednego bochenka chleba. Nie prosimy dziś o pieniądze od Państwa, prosimy o coś równie cennego, o Państwa głos, o jeden wpis, o jeden apel do mieszkańców, jedną rozmowę podczas lokalnego wydarzenia, o zachęcenie instytucji kultury, organizatorów festynów, koncertów, pikników, zbiórek i akcji charytatywnych, aby włączyli się w budowę tego wyjątkowego miejsca. Jesteśmy przekonani, że jeśli wszyscy razem ponad wszelkimi podziałami zaangażujemy mieszkańców województwa śląskiego, uda się zbudować nie tylko budynek. Uda się zbudować miejsce pełne czułości, bezpieczeństwa i godności dla dzieci, które nie dostaną szansy na długie życie.*

Nie możemy dodać im dni, ale możemy sprawić, by dni, które mają, były pełne miłości, troski i bliskości rodziny. To będzie nasze wspólne dzieło, dzieło całego województwa. Jutro mamy konferencję prasową, tak że jeżeli Państwo będziecie widzieć jakieś informacje, udostępniajcie to, przekazujcie, wybudujmy to !

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – dziękujemy i wracamy do realizacji dzisiejszego porządku. Przed nami ostatni punkt...

25. Zamknięcie sesji Sejmiku:

- **radny Mirosław Mazur, Wiceprzewodniczący Sejmiku** – porządek sesji został wyczerpany. Ja Państwu Radnym chcę przekazać informację, że najbliższa sesja dopiero 24 sierpnia. Mamy przerwę planową, wakacyjną, zatem życzę wszystkim udanego wypoczynku w tym czasie i ochotczego powrotu na nasze obrady i prace w Sejmiku. Tak, że wszystkiego dobrego ! I tym samym zamykam XXVIII sesję Sejmiku Województwa Śląskiego VII kadencji [godz. 14³⁵].